

Programmabegroting 2012

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer	3
Voorwoord College van Burgemeester en Wethouders	4
Collegeprogramma	5
Programma's:	
1. Bestuur en Organisatie	8
2. Ruimtelijke Ordening, wonen en Grote Projecten/Investeringsen	12
3. Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu	18
4. Beheer Openbare Ruimte en infrastructuur	25
5. Jeugd, Sport en Onderwijs	29
6. Zorg en Welzijn	33
7. Werk en Inkomen	37
8. Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	45
Budgetautorisatie	57
Overzicht van incidentele baten / lasten	58
Paragrafen:	
• Bedrijfsvoering	60
• Financieel	62
• Grondbeleid	65
• Lokale Heffingen	73
• Onderhoud kapitaalgoederen	80
• Verbonden Partijen	84
• Weerstandsvermogen	97
Vaststellingsbesluit	103
Bijlagenboekje:	
1. Vervangingsinvesteringen 2012-2015	
2. Bestaande ontwikkelingen 2012-2015	
3. Nieuwe ontwikkelingen 2012-2015	
4. Nieuw beleid college 2012-2015	
5. Budgettaire neutrale investeringen 2012-2015	
6. Dekkingsplan 2012 categorie 1/2/3	

LEESWIJZER

Algemene opzet programmabegroting 2012

De programmabegroting bestaat uit vier delen: de inleiding, de programma's, de paragrafen en de bijlagen. In de programma's staat centraal wat de raad – op hoofdlijnen – wil realiseren, hoe dit moet gebeuren en welke middelen hiervoor beschikbaar zijn. De raad stelt het totale bedrag per programma vast. Een paragraaf is een dwarsdoorsnede van de begroting en bevat beleidsuitgangspunten van beheersmatige aspecten. Doel van de paragrafen is om onderwerpen die verspreid in de begroting staan, maar wel een groot financieel belang dienen, te bundelen. In de bijlagen vindt u een specificatie van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/nieuw beleid en het dekkingsplan 2012. De bijlagen geven een inzicht in de gemaakte keuzes.

Leeswijzer voor programma 1 tot en met 8

De raad heeft voor de indeling van de programmabegroting gekozen voor acht programma's. Deze programma's, met elk een aantal onderwerpen, gaan over de volgende vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat willen we bereiken, concreet?
- Wat gaan we daarvoor doen, concreet?
- Wat mag dat kosten?

Programma 7 heeft een iets andere opzet.

Wat willen we bereiken?

Hierbij gaat het over de vraag welke maatschappelijke effecten we willen bereiken.

Wat willen we bereiken, concreet?

Vervolgens sommen we de maatschappelijke effecten concreet op; dit zijn zo veel als mogelijk SMART geformuleerde doelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We formuleren de inspanningen die we gaan verrichten om de maatschappelijke effecten te bereiken. Ook deze zijn zo veel mogelijk SMART geformuleerd.

Wat mag dat kosten?

Inzicht wordt gegeven in de financiële opbouw en onderverdeling in aandachtsvelden, die vallen onder het betreffende programma. We informeren u over de baten en lasten per aandachtsveld en geven een toelichting op de afwijkingen van de begrote bedragen van de verschillende jaarschijven.

Bijlage

Verder informeren wij u over alle ontwikkelingen per programma voor de periode 2012-2015:

- Vervangingsinvesteringen
- Bestaande ontwikkelingen (waren al opgenomen in de programmabegroting 2011 voor de jaren 2012-2015)
- Nieuwe ontwikkelingen (nieuw ingediend voor de jaren 2012-2015)
- Nieuw beleid college
- Budgettair neutrale investeringen
- Dekkingsplan 2012 categorie 1/2/3

Budgetautorisatie vindt plaats op programmaniveau.

Financiën en algemene dekkingsmiddelen: programma 8

Per programma vindt u de lasten en baten. Vaak zijn de baten lager dan de lasten. De programmametekorten worden bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering en de OZB de belangrijkste zijn. Deze algemene dekkingsmiddelen zijn opgenomen in een apart programma: programma 8.

VOORWOORD

Hierbij bieden wij u de begroting 2012 aan.

In het collegeprogramma **slanke overheid, sterke samenleving** hebben wij onze visie gegeven op de ontwikkeling en daarmee de gewenste rol van de lokale overheid in de samenleving. Dit is steeds ons vertrekpunt geweest bij het opstellen van deze begroting en de daarin gemaakte keuzes.

Het maken van expliciete keuzes is ook onvermijdelijk tegen de achtergrond van grote bezuinigingen op de gemeentelijke begroting. Wij hebben de raad hierin meegenomen met de in het maartoverleg gepresenteerde verkennende voorstellen. In juni zijn de plannen geconcretiseerd. In het juni-overleg bestond op hoofdlijnen consensus. De bezuinigingsvoorstellen, moties en amendementen uit het juni-overleg zijn verwerkt in deze meerjarenbegroting.

Wij zijn trots u een sluitende begroting te kunnen voorleggen voor de rest van deze periode, de jaren 2012, 2013 en 2014. In de komende maanden zal een nadere uitwerking plaatsvinden om 2015 en volgend sluitend te krijgen. Belangrijke risico's of onzekerheden daarbij zijn de taken die overkomen van het Rijk naar de gemeenten, de ontwikkeling van de algemene uitkering en de ontwikkelingen in de Nederlandse economie en op de arbeidsmarkt.

Met deze begroting voor 2012 en 2013 zetten wij een belangrijke stap naar een duurzaam sluitend huishoudboekje. Dit is de basis voor een stabiele rol van onze gemeente in de Woerdense samenleving.

College van burgemeesters en wethouders van Woerden

COLLEGEPROGRAMMA

1. Een sterke samenleving

Een kleinere rol van de gemeente mag naar ons inzicht niet leiden tot een verzwakking, maar dient juist tot een versterking van de samenleving te leiden. Het goede voorzieningenniveau willen we behouden en waar mogelijk willen we als gemeente de verantwoordelijkheid overdragen. We hebben daarvoor een goede startsituatie, want de inwoners van de gemeente Woerden kennen al een grote betrokkenheid. Als gemeente waarderen en stimuleren we dit. Van deze betrokkenheid willen we meer gebruik maken. Samen met ondernemers, verenigingen, instellingen en inwoners bekijken we welke taken, voorzieningen en activiteiten we in stand willen houden en indien dit het geval is, hoe en onder welke voorwaarden we uitvoering aan de samenleving kunnen overdragen. Dat zal in veel gevallen dus niet meer, zoals in het verleden bijna vanzelfsprekend was, de gemeente zijn. We gaan naar een sterke samenleving waarin individuen, groepen en organisaties zelf hun weg weten te vinden en waar nodig elkaar stimuleren en ondersteunen. De gemeente heeft hierin een regisserende en verbindende rol.

Iedereen doet mee

Woerden kent een lange traditie van particulier initiatief, getuige het verenigingsleven, het vrijwilligerswerk, de mantelzorg en het kerkelijk werk. Ingezet wordt op verdere ontwikkeling en versterking van dit netwerk. We gaan uit van de kracht en de creativiteit van onze inwoners, maar ook van de bedrijven en het maatschappelijk middenveld. Iedereen doet mee, is ons eerste programmadoel. Samen zoeken we naar nieuwe wegen die dit blijvend mogelijk maken.

In onze regio geven we graag ruimte aan initiatieven en bewandelen nieuwe wegen. Goede voorbeelden zijn nu al: Waaks!, Burgernet, de Beursvloer, vrijwillige Preventie Ondersteuning Mantelzorg enz. Er kan nog veel meer.

We stellen vertrouwen in de Woerdenaren en dagen uit tot creativiteit en betrokkenheid. We gaan actief het gesprek aan. Het woord participatie krijgt meer betekenis. Het idee denktank wordt verder uitgewerkt. De onderlinge samenwerking is het goud van Woerden. Een samenwerking die zich niet hoeft te beperken tot de culturele en sociale agenda.

2. Een gezond huishoudboekje

Een sluitende meerjarenbegroting en een gezonde financiële toekomst zijn de belangrijkste uitgangspunten. Een stevige ombuigingsoperatie is ingezet, de voorstellen zijn in juni 2011 besproken met de raad en verwerkt in deze begroting.

Gemeentelijk apparaat

Vanuit de visie: *Een slanke overheid, een sterke samenleving* is het logisch bezuinigen neer te leggen bij het ambtelijk apparaat. Een kleinere rol voor de lokale overheid betekent ook een kleinere gemeentelijke organisatie. In 2012 wordt dan ook een deel van de noodzakelijke bezuinigen gehaald uit het gemeentelijk apparaat. Op termijn (vanaf 2014) zal het gemeentelijk apparaat inclusief beperking op externe inhuur fors gekrompen zijn.

Ambities

Naast bezuinigen op het gemeentelijk apparaat ligt er ook een uitdaging in het bijstellen van de ambities. Dat betekent dat directe bezuinigen onontkoombaar zijn op het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte, projecten, investeringen en op het niveau van maatschappelijke voorzieningen. In het komende jaar wordt een begin gemaakt met het afbouwen van een aantal structurele subsidies. Een proces dat in de volgende jaren van deze collegeperiode voortgezet wordt.

We kennen lage lasten voor de burger en dat willen we zo houden. Het kostendekkend maken van gemeentelijke diensten achten wij wel acceptabel, waarbij een zware inspanning van ons gevraagd wordt de organisatie efficiënt te maken en zo kosten voor burgers te verlagen. Slechts door het aantoonbaar koppelen van voorzieningen aan een algemene lastenverhoging, mag de begroting sluitend gemaakt worden. Uitgangspunt voor het sluitend meerjarenperspectief is het dekkingsplan bij het coalitieakkoord.

3. Dienstverlening: servicenormen gerealiseerd

Bestuur en organisatie zijn er voor de Woerdense gemeenschap. Op de kwaliteit van dienstverlening willen wij niet bezuinigen, integendeel. Het in de vorige collegeperiode geïntroduceerde kwaliteitshandvest met servicenormen willen wij handhaven en de realisering daarvan waarborgen. De dienstverleningsprocessen voeren we in beginsel met eigen medewerkers uit. De dienstverlening voldoet aan de daarvoor vastgestelde servicenormen. De benadering is klantvriendelijk met een gevoel voor oplossingsgericht handelen.

Door werkprocessen zo efficiënt mogelijk in te richten kan ook dienstverlening bijdragen aan de bezuinigingstaakstelling. Elementen daarvan zijn: een sterk Klantcontactcentrum (zo veel mogelijk vragen in één keer afwikkelen), nadruk op telefonie en internet als informatiebron én dienstverleningskanaal, beperking van het aantal regels, vereenvoudiging van werkprocessen en procedures en eventueel regionale samenwerking.

Organisatie: een slanke overheid

De noodzaak om te bezuinigen biedt een kans om een kleinere, flexibele en professionele organisatie op te bouwen. Houding en gedrag, dienstverlening en productieprocessen dienen alle optimaal, snel en flexibel te zijn ingericht ten gunste van de burger. De cultuur van de organisatie is open en naar buiten gericht. De nieuwe organisatie is flexibel, transparant, gericht op dienstverlening en in staat om zich snel aan maatschappelijke ontwikkelingen aan te passen.

Onder het motto: *“Samenwerking als doel, eenheid als opdracht”* is per 1 januari 2011 een reorganisatie doorgevoerd. De organisatiestructuur is ingericht op dienstverlening en integraal werken.

Medewerkers

Een organisatie met minder medewerkers en met een brede competentie. Door medewerkers zo veel mogelijk in algemene dienst aan te stellen, zijn zij flexibel inzetbaar in de organisatie. Het is belangrijk te investeren in gemotiveerde medewerkers die, ondersteund door scholing en vorming, bereid zijn en in staat zijn tot een brede inzetbaarheid. We vragen van hen een actieve en ondernemende houding om mee te kunnen bewegen op veranderingen in de organisatie en in de omgeving.

Vanuit de regisserende rol van de gemeente als een sturende verbindende organisatie, die in een breed netwerk functioneert en partijen bij elkaar brengt, zullen aan de communicatieve vaardigheden van de medewerkers hoge eisen worden gesteld. Wij blijven sturen op een klantgerichte en doelmatige houding en gedrag van onze medewerkers.

Niet-structureel benodigde expertise huren we in beginsel in. Inhuur mag niet leiden tot een verhoging van de personeelslasten.

Bovenstaande aspecten vormen elementen van het strategisch personeelsbeleid dat aan het begin van de collegeperiode is vastgesteld. Tevens zullen wij de spelregels omtrent vacatures, externe inhuur en de beheersing daarvan aanscherpen.

Regionale samenwerking

Wij staan open voor vormen van regionale samenwerking, shared services en uitbesteding. Sommige specifieke taken zijn niet meer zelfstandig uit te voeren dan wel zijn samen goedkoper te realiseren. Er is een strategie vastgesteld voor de samenwerking in de regio, gericht op voordeel voor Woerden. Uitgangspunt is steeds dat de organisatie die een taak het best en het goedkoopst uitvoert de opdracht daartoe krijgt. Vanzelfsprekend blijft de raad aan de knoppen draaien!

4. Tien collegedoelen

De tien collegedoelen zijn uitgewerkt in de programma's.

5. Financieel overzicht

Bij de vorming van dit college hebben de coalitiepartijen een akkoord gesloten onder de titel "Keuze voor perspectief". Het dekkingsplan bij dit akkoord is voor het college leidend bij haar financiële keuzes.

De (meerjaren)begroting is in definitieve vorm opgesteld. Dit leidt tot de volgende financiële opstelling (bedragen x € 1.000):

	2012	2013	2014	2015
Saldo primaire (basis) begroting 2012-2015	3.188	1.780	1.146	66
<i>af: vervangingsinvesteringen</i>	0	-57	-149	-179
<i>af: bestaande ontwikkelingen geactualiseerd</i>	-488	-943	-1.842	-2.513
<i>af: nieuwe (onvermijdbare) ontwikkelingen</i>	-1.471	-1.123	-1.186	-1.251
<i>af: nieuwe beleid college</i>	-1.602	-1.299	-949	-749
totaal af:	-3.561	-3.422	-4.126	-4.692
bij: dekkingsplan	348	1.561	2.794	2.795
bij: aanvullende dekkingsplan 2014-2015	<u>150</u>	<u>202</u>	<u>209</u>	<u>215</u>
Saldo 2012-2015	125	121	22	-1.616

Voor 2012 kan een reëel sluitende begroting worden gepresenteerd en sluit de begroting met een overschot van € 125.000. Om dit te realiseren is het bestaande dekkingsplan en de categorie 1,2 en 3 bezuinigingen meerjarig verwerkt.

Volgens de richtlijnen van het financieel duurzaam meerjarenperspectief is het niet toegestaan om een meerjarig tekort te hebben. Gelet op de uitzonderlijke financiële situatie op dit moment is het echter toegestaan om - mits 2012 maar reëel sluitend is- te volstaan met een aanvullend dekkingsplan voor latere jaren.

De gemeente Woerden gaat de komende maanden hard aan de slag om naast het bestaande dekkingsplan ook het aanvullende dekkingsplan 2015 in te vullen.

1. BESTUUR EN ORGANISATIE

Inleiding

Het programma Bestuur en Organisatie kent twee thema's: Veiligheid en Dienstverlening en Organisatie. Dit zijn tegelijk ook twee van de tien college-doelen.

De ambities geformuleerd in het collegeprogramma "Een slanke overheid, een sterke samenleving" zijn hoog, zeker in het licht van de noodzakelijke ombuigingen. Om gestructureerd deze slag te kunnen maken hebben directie en management in het Regiedocument 2011-2014 de visie op besturing, organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering beschreven. Het regiedocument heeft betrekking op een periode van 4 jaar en is de basis voor de directie- en afdelingsplannen. Het regiedocument is vastgesteld door de directie en het college en is de leidraad voor de samenwerking tussen beide.

In het regiedocument zijn centrale doelen en bedrijfsvoeringsdoelen geformuleerd. De doelen zijn in verschillende fasen van ontwikkeling of realisatie. De belangrijkste zijn in deze programmabegroting uitgewerkt: in paragraaf 1 het centrale doel "Een veilig Woerden", in 2 "Dienstverlening: servicenormen gerealiseerd". Verder is het college-doel "Een gezond huishoudboekje" uitgewerkt in hoofdstuk 8 van deze programmabegroting en de bedrijfsvoeringdoelstellingen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

1. Veiligheid (college-doel)

Een van de college-doelen is "Een veilig Woerden": inwoners van Woerden mogen erop vertrouwen dat zij in een veilige omgeving wonen, werken, leren en recreëren. De veiligheid wordt bevorderd door de gemeente, maatschappelijke partners en de Woerdenaren zelf. Samen maken en houden we Woerden veiliger.

Wat willen we bereiken

In het nieuwe Integrale veiligheidsplan 2012-2016, dat is opgesteld in overeenstemming met alle bij veiligheid betrokken partijen, is de volgende strategische doelstelling bepaald: *Samen met actieve burgers zorgen wij voor een (sociaal) veilige woon-, werk- en leefomgeving.*

We formuleren drie doelen:

- Veiligheid als gedeelde verantwoordelijkheid.
- Veilige en leefbare wijken en buurten
- Veilig opgroeien

Deze drie doelen vormen de komende vier jaar de kaders voor het veiligheidsbeleid.

Wat willen we bereiken, concreet

Veiligheid als gedeelde verantwoordelijkheid

- Intensievere samenwerking met en tussen maatschappelijke partners.
- Meer inwoners nemen deel aan veiligheidsprojecten als Burgernet en Waaks!
- Minder onveiligheidsgevoelens bij inwoners door betere voorlichting.

Veilige en leefbare wijken en buurten

- De omvang van de veel voorkomende criminaliteit in Woerden daalt verder.
Het aantal woninginbraken mag in 2012 niet meer zijn dan 150.
Het aantal fietsendiefstallen mag in 2012 niet meer zijn dan 200.
Het aantal auto-inbraken mag in 2012 niet meer zijn dan 250.
- Afspraken met politie over inzet van burgemeestersbevoegdheden en bestuurlijke aanpak.

Veilig opgroeien

- Er wordt een convenant met werkafspraken over gegevensuitwisseling afgesloten tussen de Centra voor Jeugd en Gezin en het Veiligheidshuis.
- Het jongerenwerk wordt aangesloten op de verwijzingsindex risicojongeren ten behoeve van vroegsignalering.

¹ Rapport begrotingspositie 2010 van de Utrechtse gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen.

Wat gaan we daarvoor doen

Veiligheid als gedeelde verantwoordelijkheid

- Stroomlijnen van informatievoorziening over veiligheid. Regelmatiger communicatie met de burger via o.a. de Woerdense Courant en de website www.woerden.nl/woerdenveilig.
- Wijk- en dorpsplatforms worden ondersteund bij het opzetten van Waaks!
- Nieuwe wervingsactie Burgernet, met als doel 400 extra deelnemers.
- De voorlichtingscampagne 'Niet bang maar voorbereid' wordt ingezet ten behoeve van het voorbereiden van inwoners op een crisis.

Veilige en leefbare wijken en buurten

- Inzet mobiele camera.
- Wanneer er een woninginbraak heeft plaatsgevonden, wordt er binnen 48 uur een preventiebrief verzonden naar de woningen die zich bevinden binnen 50 meter van de woning waar de woninginbraak heeft plaatsgevonden.
- De brievenactie m.b.t. de aanpak van woninginbraken wordt geëvalueerd.
- Uitbreiden functionaliteiten Burgernetstelsel door deelname pilot aan voorwaarschuwingen woninginbraken.
- Het promotieteam tegen fietsendiefstal wordt 1x ingezet.
- Werkafspraken maken over voorwaarden voor inzet van burgemeestersbevoegdheden, zodat deze snel ingezet kunnen worden.

Veilig opgroeien

- Samenwerking Centrum voor Jeugd en Gezin en Veiligheidshuis tot stand brengen.
- Samen met de scholen en politie aanpakken van leerling-gerelateerde overlast.
- Samenwerking Jongerenwerk en Centrum voor Jeugd en Gezin tot stand brengen.

Going concern:

- De begroting van de VRU wordt nauwlettend gevolgd.
- Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan wordt ook in 2012 gecontinueerd.
- De aanpak van overlastgevende jeugdgroepen wordt gecontinueerd. Hierbij is de nieuwe opzet van de Beke-Ferwerda methodiek leidend.
- Publiceren resultaten Integrale Veiligheidsmonitor 2011.
- Samenwerking met Stichting Beveiliging Bedrijventerreinen wordt in 2012 voortgezet.
- Aanpak van illegale hennepcultuur d.m.v. het Regionaal Hennepconvenant Regio Utrecht en het "lokaal aanhangsel".
- Veilig Oud en Nieuw 2011/2012.
- Veiligheid rond evenementen.
- Functionarissen en teams in de gemeentelijke crisisbeheersing worden opgeleid, beoefend en getraind.
- Draaiboeken van de gemeentelijke crisisbeheersingsprocessen worden actueel gehouden.
- Risico- en crisiscommunicatie wordt gecontinueerd.

2. Dienstverlening en organisatie (collegedoel)

Wat willen we bereiken

De overheid is er voor de burger, transparant en klantgericht. De gemeentelijke organisatie is zo klein en flexibel mogelijk en afgestemd op haar taken en verantwoordelijkheden.

De gemeentelijke servicenormen

- U kunt de gemeente Woerden telefonisch bereiken van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur, telefoon 140348.
- Buiten kantooruren kunt u uw melding inspreken of doorgeven via www.woerden.nl. Uw melding wordt binnen tien dagen behandeld.
- U kunt 24 uur per dag terecht bij het digitale loket op de website www.woerden.nl.
- Binnen twee werkdagen hoort u bij wie uw mail in behandeling is en wanneer u uiterlijk een antwoord kunt verwachten.

- Binnen vijf werkdagen hoort u bij wie uw brief in behandeling is en wanneer u uiterlijk een antwoord kunt verwachten.
- Wij staan u vriendelijk en deskundig te woord.
- Wij onderzoeken de mogelijkheden om aan uw verzoek of vraag te voldoen.
- Wij wegen bij beslissingen altijd de belangen van alle betrokkenen.
- Wij gaan zorgvuldig om met uw vertrouwelijke gegevens.
- U ontvangt van ons brieven in heldere en begrijpelijke taal.
- De afdelingsspecifieke servicenormen zijn in het kwaliteitshandvest opgenomen.

Wat willen we bereiken, concreet

- De klant is tevreden over de kwaliteit van de dienstverlening. Deze waardering blijkt uit klantonderzoek.
- In 2012 wordt 80% van alle binnenkomende vragen door het klantcontactcentrum beantwoord.
- De servicenormen worden herijkt en voor 90% gerealiseerd.
- Wij bieden kanaalkeuzevrijheid (internet, e-mail, telefoon, post, loket), voor de klant. Vanuit kostenoverweging en optimale bereikbaarheid streven wij er naar in 2012 70% van de transacties die via internet zijn af te handelen ook daadwerkelijk via internet af te handelen.
- Verbeteren van de dienstverlening door het invoeren van procesmanagement in combinatie met Leanmanagement. Dit moet leiden tot een cultuur van continu optimaliseren gericht op de klantwaarde.

Wat gaan we daarvoor doen

- Meten en evalueren van de huidige servicenormen.
- Opstellen van nieuwe servicenormen (1 mei 2012 gereed).
- Processen worden geoptimaliseerd en regels waar mogelijk gesnoeid.
- Kwaliteitsverbetering digitale dienstverlening door vernieuwing website en herstructureren digitale balie.
- Doorontwikkelen visie op dienstverlening (visiedocument 1 april 2012 gereed).
- Organisatiebreed invoeren digitaal werken.
- 25% van de klantprocessen wordt volgens de lean-filosofie geoptimaliseerd.
- De managers/proceseigenaren sturen op en rapporteren over de prestaties van hun processen.
- De managers/procesverantwoordelijken verbeteren samen met de procesmedewerkers continu hun processen.
- Met medewerkers worden concrete afspraken gemaakt over resultaten, ontwikkeling, competenties en brede inzetbaarheid, vastgelegd in resultaatontwikkelingsplannen (ROP's) en besproken in functionerings- en beoordelingsgesprekken.

Going Concern

- Verstrekken van persoonsdocumenten en bewijsstukken vanuit de gemeentelijke registers (BRP en Burgerlijke Stand).
- Verstrekken van algemene gemeentebrede en specifieke informatie.
- Verlenen van vergunningen.
- Toezicht houden en indien nodig handhaven.

Kosten

Meten en evalueren van servicenormen is met name bij de 'zachte' servicenormen slechts mogelijk door klantonderzoek. De kosten daarvan bedragen jaarlijks ca. € 10.000 en kunnen worden betaald uit het reguliere budget.

1. BESTUUR EN ORGANISATIE (FINANCIËN)

Financiële toelichting.

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 1 zijn verbonden.

De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Bestuursorganen	1.366	1.301	1.250	1.198	1.131
Bestuursondersteuning college	1.634	1.027	1.026	1.025	1.025
Product en Meerjarenbegroting	426	364	364	364	364
Burgerzaken	1.667	1.451	1.441	1.440	1.419
Huisnummering en Straatnaamgeving	3	3	3	3	3
Secretarieleges burgerzaken	224	228	228	228	228
Bestuurlijke samenwerking	4				
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)	1.495	1.408	1.408	1.408	1.408
Brandweer en Rampenbestrijding	3.164	3.284	3.282	3.280	3.278
Openbare orde en veiligheid	437	458	438	458	437
Dierenasiel	110	66	66	66	66
Totaal lasten	10.530	9.590	9.506	9.470	9.359
Baten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Bestuursorganen	22	49	49	49	49
Burgerzaken	0	3	3	3	3
Secretarieleges burgerzaken	960	936	936	936	936
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)	2	2	2	2	2
Openbare orde en veiligheid	32	32	32	32	32
Totaal baten	1.016	1.022	1.022	1.022	1.022
Saldo Programma 1	9.514	8.568	8.484	8.448	8.337

Verklaring begroting 2012 ten opzichte van 2011

De begroting 2012 van programma 1 sluit met een nadelig saldo van € 8.568.000,-. In de begroting 2011 is een nadelig saldo begroot van € 9.514.000,-. Het positieve verschil van € 946.000,- laat zich hoofdzakelijk verklaren door:

Incidentele budgetten in 2011:

Budget continue verbeteren	€ 152.000
Frictiekosten reorganisatie	€ 364.000
Stelpost kapitaallasten KCC	€ 318.635
Exploitatie bijdrage dierenasiel	€ 50.000
Budgetten rekenkamercommissie	€ 33.000
Totaal	€ 917.635

In 2012 zijn de volgende bezuinigingen (verlaging budget informatiepagina, budget burgerjaarverslag, advies en onderzoekskosten P&C, stelpost fte aansturing VRU) verwerkt voor een bedrag van € 65.000. De structureel hogere bijdrage aan Veiligheidsregio Utrecht (conform meerjarenraming) € 152.000,- is verwerkt in 2012. Daarnaast dalen door het lineair afschrijven van investeringen de jaarlijkse kapitaallasten van de geactiveerde investeringen.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/ bestaande prioriteiten, vervangingsinvesteringen en budgettaire neutrale ontwikkelingen voor de periode 2012-2015 wordt verwezen naar de bijlagen.

2. RUIMTELIJKE ORDENING, WONEN, GROTE PROJECTEN EN INVESTERINGEN

Inleiding

Woerden is en blijft een stad waarin het prettig wonen en werken is. De combinatie van de stad, de kernen en het landschap staan daar borg voor. Er wordt ook in 2012 gewerkt in en aan de fysieke ruimte van de stedelijke en landelijke gebieden van Woerden. Het gaat daarbij om bouwen in de ruimste zin, (her)ontwikkelen van locaties en gebieden en beschermen van de groene ruimten tussen stad en kernen en de groene buffer richting Utrecht. Deze ontwikkelingen worden begeleid door het opstellen van visies en kaders.

Speerpunten in 2012 zijn de uitwerking van het convenant bedrijventerreinen en de verdere uitwerking van de ruimtelijke mogelijkheden en beperkingen voor nieuwe bedrijfsvestigingen (zie ook programma 3 - Economie), het afronden van de Inhaalslag actualisering bestemmingsplannen.

Bij het bouwen van woningen is er specifieke aandacht voor de doelgroepen jongeren, starters en zorgbehoevenden.

Het programma kent drie thema's met hun onderliggende doelen:

- Ruimtelijke ordening en wonen
- Grote projecten
- Vastgoed

1. Ruimtelijke ordening en wonen

Bestemmingsplannen

Wat willen we bereiken

De uitvoering van de WRO: een volledige dekking van het gemeentelijk grondgebied met geldende geactualiseerde bestemmingsplannen voor (bestaand) beheersgebied. En waar nodig nieuwe projectgebonden bestemmingsplannen voor (her)ontwikkelingslocaties.

In algemene zin: nieuwe bestemmingsplannen met ruimere beoordelingscriteria en hardheidsclausules t.b.v. de vergunningverlening.

Wat willen we bereiken, concreet

Afronden project "Aanvalsplan Actualiseren bestemmingsplannen 2007" vóór 1 januari 2013.

Voor nieuwe relevante ontwikkelingslocaties bestemmingsplannen opstellen c.q. begeleiden. De feitelijke locaties waarbij dit van toepassing is zijn sterk afhankelijk van de marktontwikkelingen.

Bij de actualisering van bestemmingsplannen, binnen de kaders van de wet maximale ruimte en flexibiliteit opnemen t.b.v. de vergunningverlening, incl. hardheidsclausules.

Wat gaan we daarvoor doen

Proceduureel afronden van de in 2011 in voorbereiding genomen en nog niet vigerende bestemmingsplannen "Bloemen- en Bomenkwartier", "Barwoutswaarder, Polanen en Putkop" en "Middelland en Honthorst". De afronding van Bloemen- en bomenkwartier staat gepland voor het 1^e kwartaal van 2012, de bedrijventerreinen voor het 3^e kwartaal.

In het addendum op de Ruimtelijke Structuurvisie 2009 een kader opnemen voor een zo ruim mogelijke flexibilisering van nieuwe bestemmingsplannen.

De Kosten

De kosten van de inhaalslag worden volledig gedekt uit de geformeerde Reserve Bestemmingsplannen met het daarin opgenomen krediet dat in 2007 door de gemeenteraad beschikbaar is gesteld.

Kosten voor bestemmingsplannen voor particuliere gebieds- en locatieontwikkelingen worden, inclusief de ambtelijke begeleiding, onderzoeken, etc. volledig verhaald op de ontwikkelende partij.

Vergunningen

Wat willen we bereiken

Nieuwe, meer klantgerichte werkwijze m.b.t. verlening omgevingsvergunning.

Wat willen we bereiken, concreet

Meer ruimte voor vergunningaanvragers, snelle en efficiënte besluitvorming en transparante communicatie waarbij zo vroeg mogelijk in het proces duidelijkheid gegeven wordt over mogelijke obstakels.

Wat gaan we daarvoor doen

Om meer ruimte te bieden aan aanvragers worden de inhoudelijke toetsingskaders herzien (beleid). Om vergunningaanvragen nog sneller en efficiënter te behandelen worden de werkprocessen herontworpen volgens de "lean-filosofie" (proces). Met het verbeteren van de communicatie wordt transparanter gewerkt en wordt zo vroeg mogelijk in het proces duidelijkheid gegeven over mogelijke obstakels (communicatie).

Going concern

Going concernonderdelen binnen dit doel zijn:

- Behandeling van haalbaarheidsverzoeken.
- Ontheffingen van bestemmingsplannen.
- Beoordelen van omgevingsvergunningaanvragen en verlenen/weigeren vergunningen.
- Begeleiden procedures van particuliere bouwontwikkelingen.

De Kosten

De kosten van dit product worden gedekt uit de legesinkomsten.

Wijk- en kernenbeleid (collegedoeel)

Wat willen we bereiken

- Behoud van de identiteit van de drie kleinere kernen van Woerden.
- Versterken/revitaliseren van verouderde wijken en bedrijventerreinen.

Wat willen we bereiken, concreet

- Referentiekaders t.a.v. behoud van de identiteit voor de toetsing van plannen.
- Ontwikkelingen m.b.t. bedrijventerreinen in de drie kleinere kernen vinden slechts "hectareneutraal" plaats, dat wil zeggen dat als er contouren kunnen/moeten worden uitgedeukt, vindt elders in de kern een indeuking plaats met dezelfde oppervlakte.

Wat gaan we daarvoor doen

- Opstellen meerjarige ontwikkelingsplannen c.q. beeldkwaliteitsplannen op het gebied van wonen voor de kernen.
- Uitsluitend bouwen binnen de rode contouren uit het Streekplan 2004 of t.a.v. bedrijventerreinen in de kernen slechts hectareneutrale uitwisselingen toestaan. Of in overleg met de provincie een maatwerkoplossing.

De kosten

Voor de meerjarenontwikkelingsplannen en beeldkwaliteitsplannen van bestaande bebouwde gebieden zijn separaat geen middelen beschikbaar. Beeldkwaliteitsplannen worden gekoppeld aan bestemmingsplannen bij (her)ontwikkelingen en de kosten worden dan daarbij opgenomen.

Concernplanning

In 2012: Inzake de ontwikkeling van de kernen en de discussie m.b.t. de rode contouren input leveren voor de nieuwe Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie.

Volkshuisvesting

Wat willen we bereiken

- Een duidelijke afname van het z.g. scheefwonen.
- Voldoende aandacht voor woningen voor jongeren en starters, zowel huur als koop binnen de gemiddelde taakstelling "sociale woningbouw" van 25%.

Wat willen we bereiken, concreet

- Actuele en adequate afspraken met corporaties over het tegengaan en de gewenste afname van scheefwonen. Hiervoor kunnen (nog) geen concrete meetgegevens worden geformuleerd.
- Ten minste 25% van de te bouwen woningen is sociaal (huur + koop).

Wat gaan we daarvoor doen

- Evalueren van de in 2011 geactualiseerde prestatieafspraken met de corporaties.
- Opstellen woningdifferentiaties bij locatie- en gebiedsontwikkelingen. Dit is een jaarlijks terugkerende activiteit bij relevante (her)ontwikkelingen.

Concernplanning

In 2012: De in 2011 vastgestelde en aangepaste Nota Woonkwaliteit implementeren in te (her)ontwikkelen locaties.

Going concern

Going concernonderdelen binnen dit doel zijn:

- Coördineren van de activiteiten van de woningcorporaties op het gebied van de inrichting van de openbare ruimte bij hun projecten.
- Beoordelen verzoeken om hardheidsclausule bij woonruimteverdeling.
- Participatie in de regionale urgentiecommissie.
- Verstrekken vergunningen voor tijdelijke verhuur, splitsen, samenvoegen en onttrekken van woonruimte.

2. Grote projecten

Defensie-eiland en Snel en Polanen (inclusief Waterrijk, plas Cattenbroek en Snellerpoort)

Wat willen we bereiken, concreet

- De ontwikkeling en bouw van woningen op locaties voor nieuwbouw en herontwikkeling met inachtneming van de onder "volkshuisvesting" geformuleerde beleidsdoelen.
- Voor de plas Cattenbroek: het realiseren van een inrichting van de plas zodanig dat deze geschikt is voor (water)recreatie.
- Het sluiten van overeenkomsten met marktpartijen voor de (her)ontwikkeling van locaties.
- Rapportages over de beide grote projecten verzorgen.

Wat gaan we daarvoor doen

- Opstellen jaarplannen 2012 voor de projecten Defensie-eiland en Snel & Polanen.
- Uitvoeren projecten Defensie-eiland en Snel & Polanen volgens de vastgestelde project(jaar)plannen.
- Twee keer per jaar rapporteren over de voortgang van deze projecten.

De kosten

Jaarlijks in het 2^e kwartaal worden de exploitatieberekeningen met peildatum 1 januari ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Grote projecten - particuliere projecten

Wat willen we bereiken

- Een goede samenhang tussen de verschillende projecten in de Spoorzone.
- In hun specifieke omgeving in wijken en kernen goed passende (her)ontwikkelingen van potentiële woningbouwlocaties.

Wat willen we bereiken, concreet

- Een kwalitatief en kwantitatief goede invulling van (her)ontwikkellocaties voor woningbouw.

Wat gaan we daarvoor doen

- Uitwerking van de themadiscussie over de Spoorzone die eind 2011 in het college is gehouden.
- Afstemming van de locatieontwikkelingen in het Spoorzonegebied.

- Het actualiseren van de locatiemonitor met een advies over strategische sturing voor wat betreft de planning en de regie van de ontwikkeling van (meest binnenstedelijke en particuliere) (her)ontwikkelingslocaties voor woningbouw. Een en ander in relatie tot de doelstellingen uit de Nota Wonen 2006+.

De kosten

De ontwikkeling van particuliere locaties wordt begeleid met kostenverhaal volgens de WRO, waardoor er t.a.v. deze locaties geen kosten voor de gemeente zijn.

Concernplanning

Zie de separate Projectenplanningen en het Projectregister

3. Vastgoed (collegedoeel)

Wat willen we bereiken

Collegedoeel: Rendement uit gemeentelijk vastgoed

Wat willen we bereiken, concreet

In 2011 hebben we de totale portefeuille in beeld gekregen. We beschikken dus over een nulsituatie. 2012 zal in het teken staan van het formuleren van SMART doelstellingen.

Wat gaan we daarvoor doen.

- Op grond van de acties uit 2011 zal per object de exploitatie en het huidige en gewenste rendement berekend worden.
- Vervolgens zal het rendement van de gehele portefeuille bepaald worden.
- In de eerste helft van 2012 zal de vraag kant vanuit de beleidsafdelingen in beeld moeten zijn.
- Vervolgens wordt vraag en aanbod gekoppeld en worden beslissingen genomen conform de inmiddels vastgelegde spelregels vastgoed.
- Na de grote actualiseringsslag In 2011 van het Meerjarenonderhoudsprogramma (MOP) en de gemaakte keuzes gemaakt om binnen de begrote bedragen te blijven, krijgt dit in 2012 een vervolg, waarbij de gevolgen van verkoop meegenomen worden.

In 2012 wordt verdere invulling gegeven aan verkoop van panden cq. het beheer. Lopende dossiers in dat kader zijn ondermeer het Klooster, de Molen en het Arsenaal.

De raad wordt betrokken bij de te maken keuzes voor vastgoed.

De kosten

De actualiseringsslag wordt uitgevoerd binnen de uren en binnen de bestaande budgetten.

Reserve

Samenvoegen tot één MOP-reserve.

- Vaststelling benodigd jaarlijks budget
- Inzet reserves
- Maximeren plafond reserves (conform model IBOR).

2. RUIMTELIJKE ORDENING, WONEN, GROTE PROJECTEN EN INVESTERINGEN (FINANCIËN)

Financiële toelichting.

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 2 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Algemeen ruimtelijk beleid	1.022	992	992	992	992
Landschapsbeleid	59	45	45	45	45
Herontwikkeling locaties	147	137	137	137	137
Bestemmingsplannen buiten rode contouren	51	12	11	11	8
Stedelijke vernieuwing	267	124	24	24	24
Volkshuisvesting	6.483	6.141	6.104	6.046	6.006
Bouwgrondexploitatie	930	1.295	1.295	1.295	1.295
Totaal lasten	8.959	8.746	8.608	8.550	8.507
Baten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Herontwikkeling locaties	50	137	137	137	137
Volkshuisvesting	1.845	1.902	1.902	1.902	1.902
Bouwvergunningen	1.441	1.482	1.482	1.482	1.482
Bouwgrondexploitatie	930	1.495	1.495	1.495	1.495
Totaal baten	4.266	5.016	5.016	5.016	5.016
Saldo Programma 2	4.693	3.730	3.592	3.534	3.491

Verklaring begroting 2012 ten opzichte van 2011

Het verschil van € 963.000,- tussen de begroting 2012 ten opzichte van 2011 laat zich als volgt verklaren:

Algemeen ruimtelijk beleid

In het juni-overleg is besloten tot een bezuiniging van € 30.000 op het onderdeel bestemmingsplannen. Dit verklaart de lagere raming 2012 t.o.v. 2011.

Landschapsbeleid

De lagere begrotingsraming 2012 t.o.v. 2011 heeft betrekking op een lagere raming kapitaallasten uitvoering bermbeheerplannen. In de 1e bestuursrapportage 2011 is besloten tot het niet uitvoeren van bermbeheerplan 5e fase, waardoor het betreffende krediet vrijgevallen is.

Herontwikkeling locaties

Conform de nieuwe grondexploitatiewet vindt kostenverhaal plaats bij herontwikkeling van locaties. Het onderdeel herontwikkeling locaties is budgettair neutraal opgenomen (lasten is gelijk aan baten).

Bestemmingsplannen buiten de rode contouren

De lagere raming begroting 2012 t.o.v. 2011 heeft betrekking op de urentoerekening van de eigen organisatie. Het afnemende begrotingsbedrag wordt veroorzaakt door vrijval van kapitaallasten.

PROGRAMMABEGROTING 2012

Stedelijke vernieuwing

In het juni-overleg is besloten een bezuiniging van € 100.000 op de post planvorming Revitalisering wijken/herstructurering bedrijfsterrein. In de programmabegroting 2009 is besloten om voor de periode 2009 t/m 2012 € 200.000 per jaar beschikbaar te stellen. In de jaarschijf 2012 is dit bedrag dus gehalveerd tot € 100.000 en met ingang van 2013 is hiervoor geen budget meer opgenomen.

Volkshuisvesting

De belangrijkste afwijking 2012 t.o.v. 2011 heeft betrekking op de post Onderhoud gemeentelijke gebouwen. In 2011 is bij Volkshuisvesting een totaalbedrag opgenomen van € 553.925.

Met ingang van de begroting 2012 zijn de onderhoudsbudgetten opgenomen bij het betreffende object. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2010 is besloten de voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen om te zetten in een reserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen.

Bouwgrondexploitatie

In de begroting 2012-2015 is rekening gehouden met een structurele bijdrage van € 200.000 conform het dekkingsplan behorende bij de programmabegroting 2011.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/ vervangingsinvesteringen en budgettaire neutrale ontwikkelingen voor 2012-2015 wordt verwezen naar de bijlagen.

3. CULTUUR, RECREATIE, ECONOMIE EN MILIEU

1. Cultuur

Het door de coalitie geformuleerde uitgangspunt, dat particulier initiatief het Woerdens cultureel leven draagt, wordt in 2012 zo mogelijk nog pregnanter. Er wordt bezuinigd, de gemeente legt een zwaarder accent op de regierol. Door slimme samenwerking, bundeling van krachten en het beter benutten van wat er is, moeten synergie-effecten bereikt kunnen worden. Doel: behouden van een levendig cultureel klimaat in Woerden.

Wat willen we bereiken

- Beperkt gemeentelijk cultuurbeleid: minder en anders verdeelde subsidies.
- De culturele sector genereert meer eigen inkomsten en werkt samen.
- Behoud en intensiever gebruik van culturele voorzieningen.

Wat willen we bereiken, concreet

- Gedeeltelijke afbouw subsidie theater.
- Visie op afgeslankt bibliotheekwerk per 2013.
- Stadsmuseum blijft bescheiden museum dat het verhaal van Woerden vertelt. Samenwerking met andere musea.
- Hervreiding subsidies beeldende kunsteducatie & amateurkunst en nieuwe subsidieregeling.
- Culturele sector is vertegenwoordigd in één platform.
- Betere ontsluiting informatie over kunst in de openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen

- € 37.500 minder subsidie aan theater Het Klooster (tot € 150.000 in 2014).
- Afspraak met Klooster over overnemen van de accommodatie. (2e kwartaal).
- Hervreiden subsidies + nieuwe subsidieregeling amateurkunst (1^e kwartaal).
- Nieuw profiel Cultureel Platform Woerden (1^e kwartaal).
- Plan van aanpak bezuinigen bibliotheek, met name huisvestingskosten. (1^e kwartaal 2012).
- Nieuw contract Stadsmuseum per 2013 (4^e kwartaal).
- Informatie kunst in openbare ruimte wordt toegankelijk voor inwoners via website (1^e kwartaal).

Monumentenbeleid

Wat willen we bereiken

- Behoud c.q. versterking van het cultuurhistorisch erfgoed van Woerden.
- Vermeerderen bekendheid met het cultuurhistorisch erfgoed bij inwoners en bezoekers van Woerden.

Wat willen we bereiken, concreet

Versterking van het Monumentenbeleid. Het aspect monumenten wordt meegewogen bij alle bestemmingsplannen en alle vergunningsaanvragen bij monumenten. Alle aanvragen voor monumentsubsidies worden behandeld. Er wordt een model voor heffing van leges ontwikkeld en de monumentenwacht verricht inspecties.

Wat gaan we daarvoor doen

- Adviseren bij opstellen bestemmingsplannen.
- Voeren secretariaat CMC/ adviseren bij vergunningsaanvragen.
- Informering van burgers en aanvragers van vergunningen over monumenten en het monumentenbeleid.
- Behandeling en verstrekking aanvragen monumentensubsidies.
- Afronden van het in 2011 gestarte onderzoek naar het heffen van leges bij aanvraag van monumentenvergunningen.
- Aansluiting bij Monumentenwacht.

De kosten

Het structurele budget voor het monumentenbeleid is € 190.257,-- inclusief uren eigen organisatie.

Archeologiebeleid

Wat willen we bereiken

- Behouden en beschermen van Woerdense bodemschatten.
- Vermeerdering van kennis over de bewoningsgeschiedenis van Woerden en het omliggende landelijke gebied.
- Optimaal gebruik maken van de kansen die voorlichting en educatie op het gebied van archeologie bieden.

Wat willen we bereiken, concreet

Versterking van het archeologiebeleid door uitvoering geven aan het archeologisch beleidsplan 2007.

Wat gaan we daarvoor doen

- Informering van burgers, amateurarcheologen en aanvragers van vergunningen over archeologie en het archeologiebeleid.
- Opstellen gemeentelijke onderzoeksagenda archeologie in het eerste half jaar van 2012.

2. Recreatie

Wat willen we bereiken

De toeristisch-recreatieve sector in Woerden heeft een groot maatschappelijk belang in het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit van leven en het met elkaar in contact brengen van mensen. Daarnaast is de sector een belangrijke drager van ruimtelijke kwaliteit (de aantrekkelijkheid van Woerden en een vitaal platteland). Naast dit maatschappelijk belang spelen recreatie en toerisme een grote rol van betekenis voor de lokale economie. Dit uit zich in de lokale bestedingen van toeristen en recreanten en in het aandeel van de sector in de werkgelegenheid.

We hechten veel waarde aan het maatschappelijk en economisch belang van de recreatief-toeristische sector. Met het stimuleren van aantrekkelijke recreatieve ontwikkelingen willen we de positie van Woerden versterken als een gemeente die zich kenmerkt met een duurzame, toekomstbestendige toeristisch-recreatieve structuur, wat een substantiële bijdrage levert aan de lokale economie in Woerden.

Wat willen we bereiken, concreet

- We stimuleren een aantrekkelijk en aansluitend recreatief routenetwerk in Woerden en tussen Woerden en de regio voor wandelen, fietsen en varen, onder meer door:
 - Klompenpaden in Kamerik.
 - Oversteek over de Grecht voor fietsers en wandelaars.
 - Herinrichting haven en bevordering waterrecreatie.
 - Fietsroutes in kader project Woerden Binnenstebuiten (ACW).
 - Recreatieplas Cattenbroek
- We creëren beleidsruimte, waarbij de gemeente zorgt voor een helder kader en een juiste vastlegging en werken samen met ondernemers en andere organisaties bij de invulling van die ruimte om recreatief-toeristische ontwikkelingen mogelijk te maken.
- We signaleren en sluiten aan bij regionale ontwikkelingen en koppelen deze terug naar de lokale recreatief-toeristische organisaties, o.a. door deelname aan:
 - Recreatiewerkgroep De Venen.
 - Overleg met Groene Hart Bureau Toerisme.
- We stimuleren de onderlinge samenwerking tussen lokale ondernemers en met regionale partijen in met name het Groene Hart, opdat ondernemers hun bedrijf meer gaan zien als een schakel in een regionaal geheel.

Wat gaan we daarvoor doen

- Herzien van relatie met het GHBT en deze opnieuw vormgeven in samenwerking met gemeenten in het Groene Hart.
- We zullen de toeristisch-recreatieve sector in Woerden stimuleren om zich als toeristische sector in Woerden meer te profileren opdat zij elkaar kunnen versterken.

- De recreatiehaven in Woerden in 2012 opleveren; de inning van de liggelden wordt in de exploitatie van de recreatiehaven geregeld.
- De vaarmogelijkheden tussen de haven Woerden en de regio in kaart brengen en communiceren
- Bij ondernemers en VVV meer onder de aandacht brengen van de recreatieve verbindingen en mogelijkheden in de omliggende regio, met name Utrecht-west/Leidsche Rijn en het watersportverband.

De kosten

- De inzet voor de relatie met het GHBT is met name een tijdinvestering. Huidige subsidie aan het GHBT is €43.000.
- Begrote kosten herinrichting haven: € 253.630, waarvan 50% subsidie provincie.

3. Economie (collegedoel)

Wat willen we bereiken?

Woerden kwalificeert zich met een duurzame, toekomstbestendige economische structuur. De rol van de gemeente is hierbij regisserend.

- Realiseren van een toekomstbestendige economische structuur.
- Bieden van voldoende passende werkgelegenheid voor de Woerdense beroepsbevolking.
- Behoud van de regiofunctie op het huidige niveau.

Voor een duurzame toekomstbestendige economische structuur is het belangrijk dat bedrijven goed kunnen functioneren. Als gemeente moeten we zorgen voor de juiste randvoorwaarden, voor zowel grote bedrijven als voor het midden- en kleinbedrijf. Dit komt de werkgelegenheid bij de Woerdense bedrijven ten goede.

Het is voor de gemeente essentieel om te weten wat er speelt bij ondernemers.

De kwaliteit van de werkgebieden (bedrijven- en kantorenterreinen) moet op peil blijven. Het gaat daarbij om parkeermogelijkheden, de ontsluiting (toegankelijkheid), groen en mogelijkheden tot uitbreiding.

Wat willen we bereiken, concreet?

- Op peil houden en waar nodig, herstellen van de kwaliteit van de bedrijfsomgeving (prioriteit Honthorst).
- De economische ontwikkeling van de binnenstad versterken.
- Organiseren bedrijfsleven/draagvlak creëren.
- Zorgdragen voor goed geholpen ondernemers, die daardoor tevreden zijn over de gemeentelijke dienstverlening.
- Verstevigen van de economische basis: inzetten op economische clustering.
- Wegwerken achterstallig onderhoud Honthorst.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan ons inzetten op de volgende punten:

- Monitoren economische ontwikkelingen.
- Onderzoeken van de ruimtelijke mogelijkheden voor lokale bedrijfsvestigingen met ruimtebehoefte.
- Verstrekken van informatie, leveren van dienstverlening en onderhouden van goede relaties met individuele ondernemers en het georganiseerde bedrijfsleven.
- Uitvoering geven aan het regionaal convenant bedrijventerreinen.
- Het verbreden van de economische basis: inzetten op economische clustering.
- Ondersteunen/faciliteren bedrijfsinvesteringszone (BIZ) bedrijventerreinen.
- Indienen van een business case bij de OMU voor revitalisering/herstructurering van (een deel van) Middelland Noord.

4. Milieu

Inleiding

Om de leefbaarheid van de gemeente Woerden in de toekomst te kunnen blijven garanderen, wordt sterk ingezet op duurzame toepassingen en oplossingen. Initiatieven op het gebied van duurzaamheid zoals zonnecellen, elektrische voertuigen en warmte-koude-opslag worden gestimuleerd. De Milieuvisie en het Energie- en klimaatbeleidsplan vormen hiervoor het kader. We zetten daarbij in op het stimuleren en promoten van

duurzaamheidsmaatregelen. We zijn daarbij van mening dat investeringen in duurzaamheid slechts zinvol zijn als deze bedrijfseconomisch renderen. Voor de integratie van duurzaamheidsbeleid in de gemeentelijke organisatie is van de Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK) subsidie gekregen, hierbinnen wordt een aantal projecten uitgevoerd.

Wat willen we bereiken

- Verbetering van duurzaamheid in ruimtelijke plannen met name op het gebied van energie.
- Verbeteren duurzaamheid (energieverbruik) in de bestaande bouw.
- Stimuleren van duurzame energie en vervoer.
- Voorbeeldfunctie realiseren: Duurzaamheid van de eigen organisatie verbeteren.

Wat willen we bereiken, concreet

Verbetering duurzaamheid in ruimtelijke plannen

- De ambitie bij nieuwbouwprojecten is minimaal een verbetering van de wettelijke EPC met 10% (dit is in het SLOK-programma vastgelegd). Daarnaast willen we met initiatiefnemers die meer ambitie hebben tot verdergaande afspraken komen.

Verbetering duurzaamheid bestaande bouw

- Verbeteren van de energie-efficiëntie van de bestaande woningvoorraad door het verstrekken van de duurzaamheidslening.
- De bijzondere bijstand voor gebruiksgoederen verduurzamen.

Stimuleren van duurzame energie en vervoer

- Stimuleren rijden op duurzame brandstoffen.
- Omschakelen eigen wagenpark op duurzame brandstoffen.
- Verhogen van het aantal laadpunten voor elektrische auto's in de gemeente van 5 naar 6.

Voorbeeldfunctie realiseren

- Het gemeentelijk dakoppervlak duurzaam benutten.
- Een stappenplan opzetten om te komen tot een klimaatneutrale organisatie, waarbij ook bepaald wordt op welke termijn we dat willen bereiken.
- Er wordt een pilot uitgevoerd om bij drie gemeentelijke gebouwen een verduurzaming (energiebesparing) te bereiken.
- Voor de renovatie van Pius X wordt het energieprestatieadvies meegenomen in het renovatieplan.

Wat gaan we daarvoor doen

- In (lopende) ruimtelijke plannen hierover afspraken maken met de initiatiefnemer, op basis van hetgeen in de nota Woonkwaliteit is vastgelegd. Dit betekent dat we hierop voornamelijk stimuleren.
- Verstrekken van de duurzaamheidslening.
- Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om bij de bijzondere bijstand voor gebruiksgoederen de aanschaf van energiezuinige varianten te stimuleren.
- In samenwerking met de autodealers in het voorjaar een evenement organiseren waarbij burgers kunnen proefrijden met elektrische auto's.
- Bij vervanging van (delen van) het wagenpark worden duurzame brandstoffen als aardgas en elektriciteit expliciet meegenomen.
- Realisatie van een laadpunt voor elektrische auto's in de parkeergarage Castellum.
- Onderzoeken welke financieringsmogelijkheden er zijn om het eigen dakoppervlak duurzaam te benutten en voor Woerden het meest geschikt is. Het daadwerkelijk duurzaam benutten van het eigen dakoppervlak.
- Het stappenplan voor de klimaatneutrale organisatie opstellen.
- Voor 3 gemeentelijke gebouwen wordt een voorstel gedaan om energiebesparende maatregelen toe te passen. Dit zijn de parkeergarage Castellum, het Stads kantoor en een nader te bepalen gebouw.
- Voor de renovatie van Pius X is in 2011 een Energieprestatieadvies (EPA) uitgevoerd. De aanbevelingen hieruit worden (voor zover haalbaar) verwerkt in het renovatieplan.
- Verduurzamen zwembaden.

Kosten

De bovenstaande actiepunten worden gedeeltelijk uitgevoerd in het kader van SLOK en gedeeltelijk vanuit het Energie- en Klimaatbeleidsplan.

SLOK: € 38.837 *

Milieubeleid: € 160.500 * (dit is het bedrag dat in de begroting van de Milieudienst voor milieubeleid is opgenomen, hieruit worden de ambtelijke uren voor o.a. bovengenoemde projecten betaald).

Voor de duurzaamheidslening is een budget van €100.000,- beschikbaar voor 2012

* bedragen ex. BTW

Concernplanning

- Juni 2012: begroting en jaarrekening Milieudienst in de gemeenteraad.
- Het stappenplan voor de klimaatneutrale organisatie komt in de 1e helft van het jaar in de raad.
- Als blijkt dat verduurzaming van de bijzondere bijstand voor gebruiksgoederen mogelijk is, dan komt hiervoor in de 2e helft van 2012 een voorstel in de raad.

Going concern

- Handhavingsprogramma milieu.
- Natuur- en Milieu- Educatie (NME).
- Duurzaam inkopen.

Relatie programma recreatie met collegedoelen:

Iedereen doet mee

- Recreatieve partijen (ondernemers, stichtingen) actief betrekken en vragen mee te denken bij visieontwikkeling en toekomstig beleid.

Een sterke lokale samenleving

- Het belang van recreatie en toerisme in het Groen Hart groeit en draagt bij aan werkgelegenheid; en aan een economische impuls. Een sterke recreatief-toeristische sector draagt bij aan een duurzame economische structuur. Woerdense ondernemers hebben aangegeven betrokken te willen zijn bij de visieontwikkeling op recreatief-toeristisch beleid en een actieve bijdrage te willen leveren aan toekomstig recreatief beleid in Woerden.

Een duurzame economische structuur

- Dit hangt voor deze sector direct samen met een sterke lokale samenleving.

Bereikbaar Woerden op de fiets

- Fietsen, en wandelen, in het Groene Hart, en dus in het buitengebied van Woerden, is een van de meest beoefende vormen van recreatie in onze gemeente. Het Groene Hart leent zich dan ook uitstekend voor recreatief fietsen. Naast recreatief fietsen kennen we utilitair fietsen. Recreatief en utilitair fietsen vullen elkaar heel goed aan. Waar bij utilitair fietsverkeer wordt gestreefd naar een hoogwaardig fietsnetwerk en het realiseren van een vlot en veilig traject per fiets van en naar stedelijke centra, streekcentra en OV-knooppunten, is voor recreatief fietsen het beter benutten van de aanwezige toeristisch-recreatieve structuur voor fietsen van belang. Het doel hierbij is het verbeteren van de toegankelijkheid van het landelijk gebied en van de relatie tussen stad en land, met het oog op het genereren van economische effecten.

Bereikbaarheid van Woerden betekent dus niet alleen het realiseren van fysieke paden. Bereikbaarheid heeft vooral te maken met bekendheid van een gebied, goede bewegwijzering en een goede promotie van deze bereikbaarheid. Recente onderzoeken door o.a. gemeente Utrecht en Woerden, geven aan dat de bekendheid van de bereikbaarheid van Woerden bij in ieder geval de recreatieve fietsers onvoldoende is. Bij het streven naar het verbeteren van het recreatief fietsen in Woerden, moet dan ook vooral gedacht worden aan het beter bekend maken van recreatieve fietsmogelijkheden bij potentiële bezoekers in de regio, en in het bijzonder in Utrecht-west/Leidsche Rijn.

3. CULTUUR, RECREATIE, ECONOMIE EN MILIEU (FINANCIËN)

Financiële toelichting.

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 3 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Bearroot 2011	Bearroot 2012	Bearroot 2013	Bearroot 2014	Bearroot 2015
Parkeren	2.068	2.162	2.162	2.162	2.162
Handel, ambacht en bedrijfsvestiging	132	176	176	176	176
Economische Zaken	188	100	99	99	98
Duurzaam Dienstenbedrijf	42				
Nutsbedrijven	54	57	57	57	57
Bibliotheken	1.499	857	853	848	844
Vormings- en ontwikkelingswerk	188	247	245	242	236
Kunstencentrum	984	988	988	988	988
Bevordering kunst	177	123	135	147	147
Oudheidkunde, monumenten en musea	1.354	707	707	707	707
Recreatie & toerisme	392	330	330	324	324
Overige cultuur en recreatie	102	246	246	246	246
Multifunctionele accommodaties	135	174	173	173	173
Culturele zone	88	35	35	35	35
Milieubeheer	1.303	1.151	1.151	1.151	1.151
Totaal lasten	8.706	7.353	7.357	7.355	7.344
Baten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Parkeren	43	45	45	45	45
Baten parkeerbelasting	1.979	1.985	2.035	2.135	2.135
Handel, ambacht en bedrijfsvestiging	1	13	13	13	13
Baten marktgelden	89	79	79	79	79
Nutsbedrijven	13	12	12	12	12
Bibliotheken	378	66	66	66	66
Vormings- en ontwikkelingswerk	170	173	173	173	173
Oudheidkunde, monumenten en musea	11	11	11	11	11
Recreatie & toerisme	48	49	49	49	49
Culturele zone	40				
Overige cultuur en recreatie	1	0	0	0	0
Multifunctionele accommodaties	29	30	30	30	30
Milieubeheer	300	210	210	210	210
Totaal baten	3.102	2.673	2.723	2.823	2.823
Saldo Programma 3	5.604	4.680	4.634	4.532	4.521

Verklaring begroting 2012 ten opzichte van 2011

In de begroting 2012 sluit programma 3 met een nadelig saldo van € 4.680.000,-. In 2011 is een nadelig saldo van € 5.604.000,- begroot. Het verschil van € 924.000,- laat zich met name verklaren door:

- De bezuiniging van de bibliotheek van € 200.000,- uit het dekkingsplan 2012 is verwerkt in de begroting 2012
- In 2011 zitten incidentele budgetten (€ 67.000,-) voor recreatie en toerisme / cultuur
- In 2011 zitten incidentele budgetten bibliotheek (€ 123.000,-)

PROGRAMMABEGROTING 2012

- In 2011 zit zowel aan de baten als lasten een bedrag van € 300.000,-. Dit in verband met het berekenen van kostprijsdekkende huur en de hieraan gekoppelde subsidieverhoging. Deze budgettair neutrale wijziging wordt in 2012 structureel verwerkt.
- In 2011 zitten incidentele budgetten (€ 67.000,-) voor recreatie en toerisme / cultuur.
- In 2011 zit een incidenteel budget (€ 490.000,-) voor stadsherstel Woerden.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen, vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor de periode 2012-2015 wordt verwezen naar de bijlagen.

4. BEHEER OPENBARE RUIMTE EN INFRASTRUCTUUR

Inleiding

Als regisserende gemeente richten we ons op het in stand houden van een sober voorzieningenniveau en het uitvoeren van wettelijke taken. Één van die wettelijke taken is de verantwoordelijkheid voor aanleg, vervanging en onderhoud van de openbare ruimte. Bezuinigingen op het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte zijn onontkoombaar. 'Planmatig' en 'bereikbaar' zijn binnen dit programma de hoofdthema's.

1. Planmatig (collegedoeel)

Om de kwaliteit van de openbare ruimte te kunnen waarborgen naar een afgesproken norm heeft medio 2009 de gemeenteraad het systeem Integraal Beleid Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld (hoeveelheid x prijs/kwaliteit = budget) en ook de gewenste kwaliteit. Tevens is besloten dat het achterstallig onderhoud moet worden weggewerkt om zo de totaalindruk te verbeteren. Door toepassing van IBOR wordt het onderhoud en de vervanging van de zichtbare openbare ruimte planmatig, volgens een structureel plan aangepakt. Op dit moment is er sprake van een voor de gemeente positieve marktsituatie. Dit is vertaald in de beschikbare budgetten voor IBOR. Dat brengt echter wel het risico met zich mee dat als de marktsituatie verandert, de budgetten onvoldoende zullen zijn. Daarom is in de paragraaf weerstandsvermogen dit risico opgenomen. Voor de minder zichtbare openbare ruimte zijn er naast IBOR voor riolering het Gemeentelijk Riolering Plan (GRP) en voor baggeren het baggerplan. Vanuit het IBOR is de volgende kwaliteitsverdeling in de begroting verwerkt. Voor 2012 is het kwaliteitsniveau nogmaals voor een groot deel naar beneden bijgesteld namelijk naar niveau C, behalve voor het ruimen van het zwerfvuil en het onderhoud aan de speelvoorzieningen, beschoeiing en civiele kunstwerken.

Niveaus 2012:

		Hoofdwegen	Hoofd fietspaden	Centrum	Wijkcentrum	Bedrijventerrein	Verblijfsgebied	Natuurgebied	Woonwijk	Buitengebied
Schoon	Zwerfvuil	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Overige aspecten*	C	C	C	C	C	C	C	C	C
Heel en veilig	Verharding	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Groen	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Meubilair	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Speelvoorzieningen	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Beschoeiing	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Civiele kunstwerken	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Afvalbakken	B	B	B	B	B	B	B	B	B

*) Overige aspecten schoon: o.a. onkruid, bladafval, graffiti

Wat willen we bereiken, concreet

Planmatig structureel onderhoud- en vervanging van de openbare ruimte en riolering

Wat gaan we daarvoor doen

- Werkplannen 2012 presenteren aan bestuur en inwoners, zodat helder is wat er in 2012 op de planning staat.
- Baggeren volgens plan in afstemming met HDSR.
- Laatste deel beschoeiing Kamerikse Wetering aanbrengen.
- Mogelijkheid "van gevel tot gevel"-onderhoudsbestek onderzoeken.
- Werken volgens het nieuw opgestelde GWP.
- Uitvoeren werkzaamheden volgens dat nieuw opgestelde GWP.

2. Bereikbaar (collegedoeel)

De bereikbaarheid voor auto's, fietsen en via het openbaar vervoer van de gemeente heeft veel aandacht.

BRAVO

Op dit moment is de aanleg van wegen in het kader van BRAVO in volle gang. De voorbereiding van de aanleg van de zuidwestelijke randweg Harmelen en de oostelijke randweg Harmelen zijn vergevorderd. De aanleg kan in 2012 starten. Definitieve besluitvorming over de westelijke randweg Woerden volgt op korte termijn. Het gaat dan om de financiering van de weg en een tracékeuze. Samen met de provincie Utrecht worden alle tracévarianten voor de oostelijke randweg Woerden onderzocht en heroverwogen.

Openbaar Vervoer

Om Woerden goed per openbaar vervoer bereikbaar te houden heeft de gemeente een actieve rol in het project Randstadspoor. Andere deelnemers in dit project zijn de Provincie Utrecht, het BRU, de gemeenten in de regio Utrecht, NS en ProRail.

In het project Randstadspoor zal het aantal sprinters tussen Utrecht en Woerden van 2 naar 4 keer per uur worden verhoogd. In een later stadium zal het aantal sprinters naar verwachting worden opgevoerd naar 6 keer per uur. Uitgangspunt hierbij is dat de intercity Utrecht-Woerden-Leiden naast deze sprinters blijft rijden. Om dit te realiseren wordt momenteel een keervoorziening voor treinen ter hoogte van de Waardsedijk aangelegd. Naast het project Randstadspoor zet de gemeente zich in om het aantal treinen vanuit Woerden richting Leiden te verhogen van 2 keer naar 4 keer per uur.

Voor het busvervoer zet de gemeente Woerden zich in voor het behoud van de buslijnen naar de omliggende kernen en de stadsdienst. Hierbij wordt echter opgemerkt dat de provincie Utrecht opdrachtgever is van het openbaar busvervoer in de gemeente. De provincie Utrecht heeft een grote bezuinigingsopgave waardoor er gekort moet worden op het aantal te rijden diensten. Voor de gemeente Woerden kan echter hetzelfde voorzieningenniveau aangeboden worden in 2012 als in 2011. Er zijn geen grote wijzigingen in de dienstregeling gepland.

Wat willen we bereiken

Er wordt gestreefd naar een bereikbaar Woerden met een goed voorzieningenniveau qua openbare ruimte en infrastructuur. Dit alles gebeurt efficiënt, realistisch en klantvriendelijk. Hierover wordt helder gecommuniceerd naar bestuur en inwoners.

Wat willen we bereiken, concreet

- Een betere bereikbaarheid voor de voetganger, fiets, auto en OV.
Voor de auto liggen de accenten op:
Ontsluiting op A12.
Ontlasting interne wegen kern Harmelen en Woerden, van en naar A12.
Goed openbaar vervoer.

Wat gaan we daarvoor doen

- Extra aansluiting van Woerden op op-/afrit Waarder/Nieuwerbrug (A12 BRAVO project 3, in planvorming en uitvoering).
- Aanleggen westelijke en zuidelijke randweg Harmelen (A12 BRAVO 6a, b, in planvorming en uitvoering).
- Aanleggen oostelijke randweg Harmelen (A12BRAVO 8, in planvorming en uitvoering).
- In 2012 planvorming westelijke randweg Woerden (A12 BRAVO project 4), wordt gefaseerd uitgevoerd.
- Maatregelen en uitvoering voor verbetering fietsbereikbaarheid conform vastgesteld fietsplan.
- Het proces van duurzame afhandeling van weesfietsen zal in 2011 worden opgepakt en in 2012 uitgevoerd.
- Voor het project ontsluiting Harmelerwaard wordt in 2012 het ontwerp gemaakt en de bestemmingsplanprocedure gestart.

4. BEHEER OPENBARE RUIMTE EN INFRASTRUCTUUR (FINANCIËN)

Financiële toelichting.

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 4 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Wegen, straten en pleinen	5.847	5.838	5.861	5.802	5.727
Verkeersmaatregelen	970	902	911	896	878
Openbaar vervoer	27	25	24	24	24
Binnenhavens en waterwegen	69	50	50	50	50
Waterkering en dergelijke	1.752	845	972	960	940
Natuurbescherming	30	23	10	10	10
Openbaar groen	3.510	2.936	2.907	2.876	2.829
Afvalverwijdering en verwerking	4.302	4.493	4.735	4.720	4.705
Riolering	3.370	3.595	3.766	3.721	3.616
Lijkbezorging	730	829	776	780	767
Totaal lasten	20.607	19.536	20.012	19.839	19.546
Baten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Wegen, straten en pleinen	661	695	695	695	695
Verkeersmaatregelen	5	7	7	7	7
Binnenhavens en waterwegen	29	29	29	29	29
Waterkering en dergelijke	0	200	200	200	200
Openbaar groen	147	147	147	147	147
Afvalverwijdering en verwerking	362	645	645	645	645
Riolering	20	20	20	20	20
Afvalstoffenheffing	4.850	4.873	4.873	4.873	4.873
Rioolrechten	3.091	3.292	3.440	3.595	3.756
Baten lijkbezorging	701	702	702	702	702
Totaal baten	9.866	10.610	10.758	10.913	11.074
Saldo Programma 4	10.741	8.926	9.254	8.926	8.472

Verklaring begroting 2012 ten opzichte van 2011

In de begroting 2012 sluit programma 4 met een nadelig saldo van € 8.926.000,-

In de begroting 2011 is een nadelig saldo begroot van € 10.741.000,-

Het positieve verschil van € 1.815.000,- laat zich met name verklaren door:

Incidentele budgetten in 2011:

Inhaalslag baggeren € 674.000

Reconstructie Zandwijken € 330.168

Groenvisies en groenbeheer € 167.085

In 2012 zijn de bezuinigingen uitbesteding bediening bruggen, kosten veiligheidsmaatregelen, elektriciteitskasten, uitvoering wegsleepregeling, openbaar toilet Wagenstraat en volière (€ 70.000) verwerkt.

De structurele dekking kosten baggeren uit de rioolrechten € 200.000 is in 2012 verwerkt.

Gesloten circuits

De onderdelen Afval en Riolering zijn zogenaamde gesloten circuits. Eventuele onder-, of overschrijdingen worden verrekend via respectievelijk de reserve Afvalstoffenheffing en de reserve Riolering (zie paragraaf lokale heffingen).

De lasten van afvalverwijdering/-verwerking en van riolering stijgen in 2013 als gevolg de kapitaallasten van de investeringen in 2012, die een jaar volgend op uitvoering worden geactiveerd.

De storting in de reserve afvalstoffenheffing bedraagt € 773.000. De onttrekking aan de reserve riolering bedraagt € 446.000.

Daarnaast dalen door het lineair afschrijven van investeringen de jaarlijkse kapitaalslasten van de geactiveerde investeringen.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/ vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor de periode 2012-2015 wordt verwezen naar de bijlagen.

5. JEUGD, SPORT EN ONDERWIJS

Jeugd, Sport en Onderwijs, Zorg en Welzijn en Werk en Inkomen (collegedoeel)

In het Collegeprogramma Slanke overheid, sterke samenleving benadrukt het college het belang van Iedereen doet mee en Een sterke lokale samenleving. Het collegedoeel "Iedereen doet mee" betekent hier maatschappelijk participeren op je eigen niveau. Er wordt uitgegaan van de eigen kracht van mensen en de nadruk ligt meer op wat mensen wél kunnen in plaats van wat ze niet meer kunnen. Waar dit nog ontbreekt, zetten we in op het bevorderen van de eigen kracht van mensen.

Het doel is zoveel mogelijk zelfredzaamheid. Het collegedoeel "sterke lokale samenleving" houdt in dat er gestreefd wordt naar een Woerdense samenleving waarin inwoners naar elkaar omkijken, verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en waarbij sociale netwerken gestimuleerd en geactiveerd worden.

Op basis van hun eigen kracht en het eigen, sociale netwerk zijn inwoners namelijk goed in staat om hun eigen leven te organiseren. Daar komt bij dat Woerden beschikt over een stevige lokale gemeenschap, waar men omziet naar elkaar. Er is een sterke sociale structuur die maakt dat inwoners goed in staat zijn om veel vraagstukken in de wijken en dorpen zelfstandig op te lossen. De gemeente heeft in dat verband vooral een regisserende rol. Zij brengt partners samen en biedt ruimte voor dialoog.

Die regisserende rol veronderstelt een terugtrekkende overheid. Toch breiden de taken van gemeenten zich de komende jaren flink uit. Gemeenten worden verantwoordelijk voor de jeugdzorg, nemen de functie Begeleiding over uit de AWBZ en er komen nieuwe doelgroepen naar de gemeente met de invoering van de Wet Werken naar vermogen. Deze stelselwijzigingen gaan gepaard met een korting, waardoor gemeenten met minder middelen uitvoering dienen te geven aan de nieuwe regelingen. Daarbij is het van belang dat gemeenten deze nieuwe taken oppakken vanuit een meer regisserende rol. Dit betekent dat eerst bekeken wordt wat de sterke samenleving zelf kan doen en wat de kansen en mogelijkheden zijn van een groter beroep op de eigen kracht en het eigen netwerk.

Om voor te sorteren op diverse stelselwijzigingen en uitvoering te geven aan de collegedoelen Iedereen doet mee, Een sterke lokale samenleving en Een gezond huishoudboekje, is opdracht gegeven tot het project "Meedoen in een sterke samenleving". Dit project is erop gericht interventies te benoemen die bevorderen dat inwoners, maatschappelijke partners en de gemeentelijke organisatie de eigen kracht en het sociale netwerk van inwoners centraal stellen bij het oplossen van hulpvragen.

Deze focus op de eigen kracht en het eigen netwerk heeft sterke raakvlakken met de verstrekking van individuele voorzieningen in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). Het college is van mening dat de gerichtheid op collectieve oplossingen en voorliggende voorzieningen een integrale toepassing verdient op de terreinen van werk en inkomen, welzijn, zorg, onderwijs, leefbaarheid, sport en cultuur. Die integrale aanpak is noodzakelijk omdat ook de stelselwijzigingen een dergelijke reikwijdte hebben.

1. Jeugd & onderwijs

Wat willen we bereiken

- Iedereen doet mee: de aandacht moet vooral gaan naar de mensen die het het hardste nodig hebben en naar preventie. We willen bereiken dat kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 23 jaar zich ontwikkelen tot volwassen mensen die deelnemen aan de samenleving en aan de arbeidsmarkt. Het behalen van een startkwalificatie is daarin speerpunt. Wij willen dat jongeren kunnen opgroeien tot gezonde, zelfstandige en betrokken burgers.
- Een sterke lokale samenleving: verbinding/samenwerking realiseren tussen partners en het in positie brengen van maatschappelijke partners om een belangrijke bijdrage aan beleidsontwikkeling en –uitvoering te geven.
- Een gezond huishoudboekje: soberheid in uitvoering, stimuleren van meer onafhankelijkheid van gemeentelijke subsidies en duurzame gebouwen.

Wat willen we bereiken concreet

- De maatschappelijke partners in de Lokale Educatieve Agenda (LEA) krijgen een sterkere advies positie ten aanzien van het beleid.
- Maximaal 100 kinderen met een (dreigende) taalachterstand worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd en krijgen een aanbod Voor- en Vroegschoolse Educatie, waardoor de taalontwikkeling wordt gestimuleerd.
- Leerlingen en ouders worden nog meer zelf verantwoordelijk voor het vervoer naar de scholen voor het speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs in deze dichtbij gelegen gemeenten.
- Er vindt een nulmeting plaats van het aantal kinderen/jongeren in Woerden dat in aanraking komt met Jeugdzorg.

Wat gaan we daarvoor doen

- De leerplichtadministratie wordt efficiënter ingericht. De mogelijkheden om de leerplicht- en RMC-administratie en de handhaving van de leerplicht regionaal op te pakken, worden onderzocht.
- De 100 VVE-doelgroepkinderen krijgen vier dagdelen een VVE-programma aangeboden in bij voorkeur gemengde groepen.
- Er worden meer dan de huidige 15 VVE doelgroepkinderen naar de kinderopvang geleid, waar zij een VVE programma aangeboden krijgen.
- Er vindt integratie plaats van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk vanwege een dalende bezetting in de peuterspeelzalen en de bezuinigingsopdracht voortvloeiend uit herzien beleid.
- In 2012 wordt een nieuwe Verordening leerlingenvoer vastgesteld.
- We maken afspraken met ketenpartners over 1 gezin (huishouden), 1 plan, 1 regisseur, in ieder geval in de subsidierelatie met Zuwe Zorg ten aanzien van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Sturing geven gebeurt vooral aan de hand van voortgangsrapportages.
- Het overleg met de partners in de LEA wordt in 2012 uitgebreid met een vertegenwoordiging van het CJG. Ten einde de sterkere positie van de stuurgroep LEA te borgen worden nieuwe werkafspraken gemaakt, een werkbudget (ter bestrijding van onderwijsachterstanden) ingesteld en nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling vastgesteld.
- Maatschappelijk Accommodatie Beleid. We maken een sociale kaart – ook wel breed Integraal Huisvestings Plan (IHP) genoemd - waarin we onder meer beschrijven voor welke gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde maatschappelijke instellingen (doelgroepen) we ons de komende jaren sterk maken om hen tegen een kostprijsdekkende huur te huisvesten in een gemeentelijk pand of in een pand dat door de gemeente wordt gehuurd of aangekocht. Medio 2012 is het Brede IHP – inclusief financiële paragraaf - in concept gereed en ligt er een planning voor de verdere besluitvorming over dit onderwerp.
- Doordecentralisatie onderwijshuisvesting. Samen met de schoolbesturen doen we onderzoek naar de wenselijkheid van doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting en naar de mogelijkheden die dit de gemeente en de schoolbesturen biedt. Eind 2012 is duidelijk welke voor- en nadelen er in zowel bestuurlijk als financieel opzicht aan de doordecentralisatie verbonden zijn en ligt er een planning voor de verdere besluitvorming over dit onderwerp.

Going concern

- Uitvoering leerplicht en trajectbegeleiding.
- Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE-wet), Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE), Onderwijsachterstanden beleid (OAB).
- Registraties kinderdagverblijven, gastouderopvang.
- Toezicht en handhaving kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, gastouderopvang.
- Jeugdgezondheidszorg 0 tot 19 jaar (JGZ).
- Verwijsindex risico's jeugdigen (VIR).
- Maatschappelijke stages (MAS).
- Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten (RMC).
- Onderwijshuisvesting: Nieuwbouw Minkema College, Praktijkschool, Brede School Harmelen en De Wijde Blik Kamerik.
- Passend Onderwijs.
- Aandacht jeugdige mantelzorgers.

2. Sport

Wat willen we bereiken

Iedereen doet mee: speerpunt is om groepen die niet deelnemen aan een sport, wel aan het sporten te krijgen. Hiermee willen we een bijdrage leveren aan gezonde inwoners. Binnen de gewijzigde financiële situatie in 2012 willen we een voldoende kwantitatief en kwalitatief voorzieningenniveau voor de amateur sporter in Woerden. Deze voorzieningen dienen laagdrempelig te zijn waardoor inwoners van Woerden makkelijk kunnen deelnemen aan een sport.

Wat willen we bereiken, concreet

- Duidelijkheid over het sportbeleid van de Gemeente Woerden.
- Jeugd en senioren worden gestimuleerd meer te bewegen.

Wat gaan we daarvoor doen

- We hebben het voornemen om samen met de partners actieplannen op te stellen, waarin we ook de verantwoordelijkheid zullen delen.
- We stellen het beleid voor de tarieven buitensport en binnensport vast.
- Besparingen onderzoeken en doorvoeren bij de zwembaden binnen contract met Optisport.
- Subsidies aan de zwemverenigingen worden gehalveerd.
- Uitvoering programma Combinatiefunctionarissen en Gezonde Slagkracht.

Going concern

- We voeren het beheerplan sport uit.
- We nemen deel aan het Sportoverleg.

5. JEUGD, SPORT EN ONDERWIJS (FINANCIËN)

Financiële toelichting.

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 5 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Openbaar basisonderwijs	3	1	1	1	1
Openbaar basisonderwijs huisvesting	400	361	346	334	372
Bijzonder basisonderwijs huisvesting	1.574	1.406	1.391	1.570	1.687
Bijzonder speciaal onderwijs; huisvesting	695	178	173	170	168
Openbaar voortgezet onderwijs	1.267	1.039	1.710	1.927	1.925
Bijzonder voortgezet onderwijs	1.515	1.436	1.427	1.418	1.410
Gemeenschappelijke uitgaven onderwijs	4.306	3.847	3.930	4.017	4.008
Sport	2.991	3.454	3.438	3.411	3.402
Bevordering sport	941	944	899	883	870
Totaal lasten	13.692	12.666	13.315	13.731	13.843
Baten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Openbaar basisonderwijs huisvesting	2	38	38	38	38
Bijzonder basisonderwijs huisvesting	70	72	72	72	72
Bijzonder speciaal onderwijs; huisvesting	1	1	1	1	1
Gemeenschappelijke uitgaven onderwijs	775	565	565	565	565
Sport	745	1.399	1.399	1.399	1.399
Bevordering sport	129	131	131	131	131
Totaal baten	1.722	2.206	2.206	2.206	2.206
Saldo Programma 5	11.970	10.460	11.109	11.525	11.637

Verklaring begroting 2012 ten opzichte van 2011

In de begroting 2012 sluit programma 5 met een nadelig saldo van € 10.460.000. In 2011 is een nadelig saldo van € 11.970.000 begroot.

Het verschil van € 1.500.000 (tussen de begroting 2011 en 2012) laat zich met name verklaren door:

- In 2011 zitten incidentele budgetten (€ 80.000) slooekosten flexplek.
- In 2011 zit het (incidenteel) bedrag voor maatschappelijke stages (€ 174.000), voor 2012 moet deze nog overgeheveld worden vanuit de algemene uitkering (programma 8)
- In 2011 zit een (incidenteel) bedrag voor combinatiefuncties (€ 275.000), voor 2012 moet deze nog overgeheveld worden vanuit de algemene uitkering (programma 8)
- Daling van de (kapitaalslasten) bijzonder speciaal onderwijs (€ 517.000) door fasering bouw van de Praktijkschool (incidenteel).
- Incidentele budgetten Brede Scholen in 2011 (€ 144.000) vervallen in 2012.
- Huisvestingsprogramma 2011 zit in de cijfers 2011 (€ 80.000). Voor 2012 moet deze nog vastgesteld worden.
- Premies van de brandverzekeringen op de schoolgebouwen vallen in 2012 voordeliger uit (€ 125.000)

Daarnaast dalen door het lineair afschrijven van investeringen (m.u.v. schoolgebouwen) de jaarlijkse kapitaallasten van de geactiveerde investeringen.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/ vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor de periode 2012-2015 wordt verwezen naar de bijlagen.

6. ZORG EN WELZIJN

Voor de programma's Jeugd, Sport en Onderwijs, Zorg en Welzijn en Werk en Inkomen bestaat een algemene inleiding, deze is te vinden op pagina 29.

De gemeente voert regie op de beweging van “verzorging” naar “participatie”. Nadruk ligt op het activeren van de eigen kracht en het mobiliseren van de netwerken van inwoners. De gemeente is het sluitstuk (vangnet) van een keten waarin het aanbod geregeld is.

Inwoners staan voor de eigen woonomgeving. Buurtbewoners herkennen zich in de buurt en zijn bereid hiervoor de handen uit de mouwen te steken.

Wat willen we bereiken?

- We bieden inwoners van Woerden een woonomgeving waarin wonen, zorg en welzijn zijn afgestemd. We stimuleren een gezonde leefstijl, de eigen kracht en netwerken van inwoners. Problemen in de wijk lossen inwoners in 1^e instantie zelf op. Inwoners weten waar men terecht kan met initiatieven op het gebied van leefbaarheid, zorg en welzijn. Daarnaast voorzieningen, die hen zodanig compenseren in hun beperking, dat ze (goedkoop, adequaat) kunnen deelnemen aan de samenleving.
- De gemeentelijke dienstverlening is vraaggericht en (steeds) meer gericht op participatie. Inwoners worden actief aangesproken op de eigen mogelijkheden voordat er een beroep gedaan wordt op een individuele voorziening. Aanvragen voor een individuele Wmo voorziening worden tijdig afgehandeld.
- Een gezond huishoudboekje! Via herindicatie en scherper indiceren vangen we de groei van het aantal gebruikers van huishoudelijke hulp op en zorgen we dat de zorg daar terecht komt waar het het hardste nodig is.

Wat willen we bereiken concreet?

Afstemming wonen, zorg en welzijn in woonomgeving

- Informatie en advies is digitaal toegankelijk. Er is regelmatige communicatie over Wmo onderwerpen en een communicatieplan. Mantelzorgers voelen zich ondersteund, er zijn voldoende vrijwilligers om vrijwillige inzet te garanderen.
- Het gebruik van alcohol en drugs door jongeren neemt af. Overgewicht bij deze groep stabiliseert.
- Een transitie van de AWBZ- functie begeleiding naar de Wmo.
- Er is een sluitende aanpak bij huiselijk geweld.
- Inwoners worden als het gaat om leefbaarheid gestimuleerd tot eigen initiatief. Hiertoe is kennis van de wijk beschikbaar.
- Voorliggende voorzieningen zijn toegankelijk, beschikbaar en in voldoende mate aanwezig in de gemeente Woerden.

Dienstverlening vraaggericht en meer gericht op participatie

- 100% van de meldingen voor een Wmo voorziening wordt in behandeling genomen en binnen vijf werkdagen wordt een afspraak gemaakt voor een gesprek. Er wordt een nulmeting uitgevoerd voor het aantal meldingen dat wordt opgelost door inzet mantelzorg of voorliggende voorzieningen, zonder dat sprake is van een aanvraag voor een individuele Wmo voorziening bij de gemeente.
- Aanvragen Hulp bij het huishouden worden binnen 4 weken afgehandeld. De overige aanvragen binnen de wettelijke termijn van 8 weken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Communicatieplan Wmo 2012 opstellen en uitvoeren.
- In 2012 wordt een besluit genomen over onze inzet bij de sociale kaart.
- Inwoners worden bij klachten over leefbaarheid gestimuleerd tot oplossing door eigen initiatief.
- Via de wijkplatforms wordt beschikbare kennis over de wijk gecommuniceerd.
- Budgetcontracten met welzijnsinstellingen afsluiten over hun betrokkenheid in onze vraaggerichte dienstverlening, met name aan de kop van het proces. Om dit te bereiken worden de Wmo instrumenten het (keukentafel)gesprek, de netwerkbijeenkomst en het huisbezoek ingezet. Tijdens het (keukentafel)gesprek wordt dieper ingegaan op het eigen netwerk van de aanvrager (inventariseren en verder uitbouwen) en de

netwerkbijeenkomst wordt gebruikt om te bepalen welke delen van de zorgbehoefte door het eigen netwerk kunnen worden uitgevoerd.

- Een gezond huishoudboekje bereiken we via in eerste instantie het herindiceren van de bestaande besluiten HH, inclusief de introductie van HH0 en indicatiestelling van klassen naar uren en daarna eventueel het 1^e uur HH voor eigen rekening (in Woerden uitsluitend voor inkomens hoger dan 1.5 x de bijstandsnorm).
- Voorbereiding, waar mogelijk regionaal, op de transitie AWBZ-functie begeleiding Wmo. Hiervoor wordt de verordening aangepast, inclusief het financiële besluit en beleidsregels. De functie begeleiding wordt via een gekantelde werkwijze ingezet.
- Intensiveren communicatie huiselijk geweld en uitvoeren huisverbod.
- Participeren in de districts aanpak Nuchter Verstand (preventiebeleid alcohol & drugs).
- Uitrol project Gezonde Slagkracht gericht op bevorderen gezonde en actieve leefstijl.

Planningsoverzicht

- Vaststellen Wmo Verordening 3^e PHO 2011, in werking 1 januari 2012.
- Vaststellen Wmo Beleidsregels 3^e PHO 2011, in werking 1 januari 2012.

Begroting voor het product Wmo

Voor 2012 bedraagt het budget voor Wmo € 3.217.980,-. Wij ontvangen ongeveer € 627.000,- aan eigen bijdrage.

Wmo	Klantgebonden kosten	Inkomsten
HH (Rijksbudget + inkomsten uit eigen bijdragen)	€ 3.844.980	
Vervoer (incl. rolstoelen)	€ 1.577.236	
Woningaanpassing	€ 459.000	
Dekking uit Rijksbijdrage (HH + enkele subsidies ogv welzijn)		€ 3.217.980
Alg. middelen (Vervoer en Woningaanpassingen)		€ 2.036.236
Eigen bijdragen		€ 627.000
Totaal	€ 5.881.216	€ 5.881.216

6. ZORG EN WELZIJN (FINANCIËN)

Financiële toelichting.

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 6 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Huishoudelijke verzorging	4.032	4.015	3.953	3.953	3.953
Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid	2.664				
Wet educatie en beroep	366	365	365	365	365
Sociaal-cultureel beleid	254	234	234	234	234
Jeugdwerk	424	328	327	324	324
Sociaal-cultureel werk	480	307	307	307	307
Coördinatie binnenstad	10	32	32	32	32
Vastgoed sociaal cultureel werk	50	98	97	97	96
Kinderopvang	806	560	560	560	560
WMO-voorzieningen	3.085	2.899	2.899	2.899	2.899
Gezondheidszorg	749	626	626	626	626
Jeugdgezondheidszorg (uniform deel)	727	680	680	680	680
Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)	235	116	96	96	96
Jeugdgezondheidszorg (maatwerk deel)	42	46	46	46	46
Totaal lasten	13.924	10.306	10.222	10.219	10.218
Baten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Huishoudelijke verzorging	500	627	627	627	627
Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid	1.384				
Wet educatie en beroep	360	360	360	360	360
Sociaal cultureel werk	67				
Vastgoed sociaal cultureel werk	54	34	34	34	34
Kinderopvang	57	70	70	70	70
WMO-voorzieningen	60	61	61	61	61
Gezondheidszorg	40				
Jeugdgezondheidszorg (uniform deel)	618	631	631	631	631
Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)	34	34	34	34	34
Totaal baten	3.174	1.817	1.817	1.817	1.817
Saldo Programma 6	10.750	8.489	8.405	8.402	8.401

Verklaring begroting 2012 ten opzichte van 2011

Het verschil van € 2.261.000,- tussen de begroting 2011 en 2012 wordt met name veroorzaakt door:

Huishoudelijke verzorging

De ramingen huishoudelijke verzorging zijn opgenomen conform de uitgangspunten van het juni-overleg. De afname in 2013 heeft betrekking op de post anti-discriminatievoorzieningen. Vanuit de algemene uitkering wordt hiervoor een lager bedrag ontvangen (raming 2012 € 79.733 en 2013 € 17.863).

Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid

Dit onderdeel is met ingang 2012 opgenomen bij programma 7.

Wet Educatie en beroep

Aan de batenkant is geraamd een rijksbijdrage van € 359.593, zijnde het betreffende onderdeel binnen het participatiebudget. Dit bedrag is ook opgenomen aan de lastenkant. Tevens is aan de lastenkant een bedrag opgenomen voor uren eigen organisatie.

Sociaal cultureel beleid / Coördinatie binnenstad / Wmo-voorzieningen

De gewijzigde begrotingsraming 2012 t.o.v. 2011 heeft betrekking op een gewijzigde raming uren eigen organisatie.

Jeugdwerk

In het juni-overleg is besloten tot enkele bezuinigingen, tot een bedrag van € 55.000. Tevens zijn in 2011 nog een tweetal incidentele budgetten opgenomen voor een totaalbedrag van € 24.000.

Tevens is een lagere raming uren eigen organisatie opgenomen. Dit verklaart de lagere raming 2012 t.o.v. 2011.

Sociaal-cultureel werk

De lagere raming 2012 heeft de volgende oorzaken. Conform het dekkingsplan 2011 is het wijkcentrum Snel & Polanen verkocht. Met ingang van 2012 zijn de begrotingsramingen aan zowel de lasten,- als de batenkant vervallen. Besloten is tot een bezuiniging van € 20.000 op het onderdeel wijkgericht werken. Tevens is een lagere raming uren eigen organisatie opgenomen.

Vastgoed sociaal cultureel werk

De hogere raming 2012 heeft betrekking op het opnemen van onderhoudsbudgetten bij de betreffende objecten. Zie ook de toelichting bij programma 2 bij het onderdeel Volkshuisvesting.

Kinderopvang

In het dekkingsplan zijn bezuinigingen opgenomen op dit onderdeel. Deze is verwerkt in de begrotingsramingen. Tevens zijn in 2011 de zgn. taakmutaties vanuit de algemene uitkering t.b.v. dit onderdeel opgenomen. In 2012 moet deze boeking nog gedaan worden (onderdeel 1ste begrotingswijziging)

Incidentele budgetten in 2011:

JGZ / Elektronisch kind dossier (€ 79.321)

Centra voor jeugd en Gezin (CJG) (€ 85.000,-)

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/ vervangingsinvesteringen en budgettaire neutrale ontwikkelingen voor 2012-2015 wordt verwezen naar de bijlagen.

7. WERK EN INKOMEN

Voor de programma's Jeugd, Sport en Onderwijs, Zorg en Welzijn en Werk en Inkomen bestaat een algemene inleiding, deze is te vinden op pagina 29.

Inleiding

In het programma Werk en Inkomen wordt met name het collegedoel "iedereen doet mee" uitgewerkt. Daarbij is het van belang dat de rol van de gemeentelijke overheid en de kracht van de samenleving elkaar versterken en beiden in dezelfde richting werken. Een "sterke lokale samenleving" is daar een noodzakelijke voorwaarde voor, en de samenloop van die beide collegedoelen is dan ook duidelijk zichtbaar in dit programma.

Het college hecht veel waarde aan de kracht van de inwoners en hun betrokkenheid bij de samenleving. Financiële problemen en sociaal isolement zijn oorzaken waarom burgers niet mee (kunnen) doen aan onze samenleving. Het college wil voorkomen dat inwoners in een dergelijk isolement geraken door ze actief te ondersteunen op de weg naar volwaardige (arbeids)participatie. Daarbij is het uitgangspunt dat we eigen veerkracht, zelfvertrouwen en mogelijkheden naar boven willen halen. We kijken naar wat de burger wél kan en zoeken daar de participatiemogelijkheden bij. Activeren en participeren zijn sleutelbegrippen. Daarvoor wordt een beroep gedaan op werkgevers en instellingen, die samen met de gemeente hieraan vorm moeten geven.

Op het terrein van Werk en Inkomen vinden de komende jaren grote veranderingen plaats. Dat gebeurt met name door de invoering van de Wet Werken naar Vermogen (WWnV), maar ook door aanpassingen in de WWB in 2012, het minimabeleid en invoering van de Wet Schuldhulpverlening. Verschillende doelgroepen worden samengevoegd en komen onder regie van de gemeente te vallen. Deze beleidswijzigingen gaan gepaard met enorme bezuinigingen op met name het participatiebudget en de WSW-subsidie.

Om in de gemeente een eenduidige richting te bepalen in al deze ontwikkelingen, en de samenhang tussen programma 6 en 7 te bevorderen, is het project Meedoen 2.0 gestart.

De gemeente Woerden wil de uitdagingen op het beleidsterrein "werk" graag in samenwerking met andere gemeenten en De Sluis vormgeven, in een "centraal re-integratiehuis". Daartoe is een project "regie op WSW en re-integratie" gestart.

Enkele elementen van de visie waarbinnen de intergemeentelijke afdeling sociale zaken de bovenstaande missie wil realiseren zijn:

- Burgers zijn primair zelf verantwoordelijk voor de eigen maatschappelijke participatie.
- Samenwerking met individuen, ondernemingen, verenigingen en organisaties is vanzelfsprekend. Wij nemen het voortouw in het aangaan van deze dialoog.
- Om onze bedrijfsvoering slagvaardiger te maken nemen we weloverwogen risico's (van rechtmatig naar doelmatig werken).
- Voorliggende voorzieningen maken integraal onderdeel uit van het voorzieningenaanbod dat de gemeente levert aan inwoners; de gemeente voert regie in de bewaking van deze samenhang (project Meedoen 2.0).
- Vraaggerichte en efficiënte dienstverlening staat hoog in het vaandel.
- Wij leveren regionale dienstverlening, ook voor burgers van Montfoort en Oudewater.

In dit hoofdstuk worden per product de doelstellingen benoemd voor 2012 (onder het kopje "wat willen we bereiken"), die vervolgens worden geconcretiseerd in prestaties (wat willen we bereiken, concreet), en in te ondernemen activiteiten (wat gaan we daarvoor doen?). Per product wordt aangegeven wat de klantgebonden kosten en de uitvoeringskosten zijn voor 2012².

In regionaal IASZ-verband vinden nog discussies plaats over de (maatwerk) keuzes voor het beleidsterrein Werk en Inkomen. De uitkomsten van deze discussies kunnen nog leiden tot aanpassingen van dit programma.

² Informatie is afkomstig uit het werkdocument programmabegroting 2012 van de afdeling Ondersteuning. Cijfers zijn afgerond op €1.000 en de rijksbijdragen zijn buiten beschouwing gelaten.

1. Inkomen (wet bundeling uitkeringen inkomensvoorziening-BUIG)

Vooruitlopend op de komst van de WWNV in 2013, zal per 1 januari 2012 de WWB worden aangescherpt. Meest in het oog springende wijzigingen: samenvoeging WIJ en WWB, en huishoudinkomenstoets. Deze laatste betekent dat een gezin, ongeacht de grootte, 100% van het netto minimumloon ontvangt. Dit resulteert in een terugval in besteedbaar inkomen als er sprake is van meerderjarige kinderen. Voor de betreffende groep burgers en voor de uitvoering van de WWB-Inkomen zal deze wijziging grote impact hebben.

De drie kernelementen waaruit het product inkomen is opgebouwd zijn:

- Handhaving (waaronder fraudebestrijding, toetsing, debiteuren, terugvordering, verhaal).
- Verbetering van de beheersbaarheid van en klantgerichtheid door vermindering van administratieve lasten.
- WWNV: voorbereiding op de implementatie nieuwe wetgeving.

Wat willen we bereiken?

- Rechtmatige verstrekking WWB versterken.
- We gaan de klant sneller en gericht bedienen.
- Ontwikkelingen in het sociale domein worden geïmplementeerd.

Wat willen we bereiken concreet?

Rechtmatige verstrekking WWB

- 30% van de meldingen leidt niet tot een verstrekking WWB (handhaving aan de kop van het proces).
- Na juni 2012 krijgen alle nieuwe klanten een fraude risicoprofiel en van alle bekende klanten heeft 25% voor 2013 een risicoprofiel.
- Debiteuren verordening is aangepast op verhaal en aangescherpt op terugvordering.

Klanten sneller en gericht bedienen

- 80% van de aanvragen wordt binnen 10 werkdagen afgehandeld, servicenorm Woerden is nu 4 weken en de wettelijke termijn is 8 weken.
- Optimalisering van het gebruik van digitale mogelijkheden zoals DKD, het klant systeem van UWV en de website van Woerden.

Ontwikkelingen in het sociale domein

- Wetswijzigingen zijn verwerkt in beleid en WWB verordening.
- Financiële keuzes (beleid en uitvoering) maken op basis van inzicht in de consequenties van de structuurwijziging op het product "inkomen".

Wat gaan we daar voor doen?

Rechtmatige verstrekking WWB

- Gerichte informatie verstrekking, een snelle rechtmatigheidstoets waarbij klanten op eigen verantwoordelijkheid worden gewezen, bemiddeling naar werk van alle klanten met een korte afstand tot de arbeidsmarkt en toepassen van fraude risicoprofielen.
- Implementatie van een geautomatiseerd systeem voor fraude risicoprofielen, opstellen van fraude risicoprofielen en aanpassen van de beleidsregels in 2012.
- Externe partner voor verhaal contracteren (1^e kwartaal 2012).
- Aanpassen beleid en verordeningen op gebied van terugvordering en verhaal (1^e kwartaal 2012).

Klanten sneller en gericht bedienen

- Beperken van bewijsstukken bij "eenvoudige aanvragen" met behoud van rechtmatigheid.
- Het realiseren in 2012 van een koppeling aan het klantsysteem van UWV (sonar) en DKD.
- Ontwikkelen van een/het digitaal aanvraagformulier.

Ontwikkelingen in het sociale domein

- Binnen het project voor implementatie van de nieuwe wetgeving zorgdragen voor een adequate koppeling tussen product "werk" en product "inkomen".
- Middels rekenmodellen wordt in hoofdlijnen inzichtelijk gemaakt wat de financiële impact van maatregelen is voor de gemeente.

Inkomen

Onderdeel	Aantal	Directe kosten
WWB <27 jr.	0	450.000
WWB 27-64 jr.	0	4.297.000
IOAW	0	182.000
IOAZ	0	41.000
BBZ starters levensonderhoud	0	10.000
Terugvordering WWB	0	-149.000
Terugvordering IOAW/IOAZ	0	-1.000
Totaal aantal	0	4.830.000
<u>Indirecte Kosten</u>		
Uitvoeringskosten		681.000
Totale uitgaven		<u>5.511.000</u>

2. Bijzonder Besluit Zelfstandigen (BBZ)

Het Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen 2004 (BBZ) is een zeer specifieke wetgeving die voor de uitvoering ervan een specialistische kennis vraagt. Dit heeft de gemeente indertijd doen besluiten om de uitvoering van deze regelgeving uit te besteden aan de gemeente Utrecht. In het kader van de besluitvorming in meerjarenperspectief zal de uitvoering BBZ veranderen. Een marktpartij wordt uitgenodigd de uitvoering van de BBZ op locatie van sociale zaken te gaan uitvoeren.

Wat willen we bereiken?

- Versterken van de regiefunctie op de BBZ, om zo te kunnen sturen op de kosten.

Wat willen we bereiken concreet?

- In het 1^e kwartaal van 2012 wordt een nieuwe marktpartij gecontracteerd die intern werkt en tegen lagere kosten de BBZ kan uitvoeren.

Wat gaan we daar voor doen?

- Naar aan leiding van de wijzigingen wordt een implementatieplan opgesteld en uitgevoerd mbt de BBZ.

BBZ

Onderdeel	Aantal	Directe kosten
BBZ gevestigd levensonderhoud	0	75.000
Declarabele kosten BBZ	0	64.000
Terugvordering	0	-59.000
Totaal aantal	0	80.000

3. Werk

De wet Werken naar Vermogen gaat gepaard met forse bezuinigingen op het gebied van de re-integratie en participatie. Naar verwachting gaat de Rijksbijdrage voor Woerden voor de huidige doelgroepen (WSW, WWB, WIJ) 1.3 miljoen euro omlaag.

Verschillende doelgroepen worden in die regeling samengevoegd en meer doelgroepen komen onder de regie van de gemeente te vallen. (WSW, WWB, WIJ en Wajong). Vanwege een zich terugtrekkende rijksoverheid en de afname van de rijkssubsidies wordt de gemeentelijke regie op het sociale domein steeds belangrijker. De nu optredende tekorten worden grotendeels gecreëerd door teruglopend rijksbudget WSW en participatiebudget.

De voorgenomen daling van de WSW-subsidie gaat door maar de verplichtingen van de gemeenten (arbeidscontracten) kunnen niet opengebroken worden: de gemeente kan alleen sturen op uitstroom en beperking van de schadelast.

Nieuw beleid en nieuwe uitvoeringspraktijk leidt voor de gemeenten tot:

- Meer taken.
- Meer verantwoordelijkheid.
- Meer (financiële) risico's.
- Een Regierol.

Met de daadwerkelijke invoering van de WWNV zal nieuw beleid op het gebied van werk en inkomen moeten worden opgesteld. Ook zal moeten worden vastgesteld hoe bepaalde budgetten worden toebedeeld aan bepaalde re-integratievoorzieningen of bepaalde doelgroepen uit het bestand. Re-integratie wordt vooralsnog uitgevoerd op basis van een individuele diagnose. De huidige voorzieningen worden op maat voor de klant gemaakt en niet op basis van bepaalde typen trajecten of doelgroepen. Volgens de hoofdlijnennotitie van het ministerie van SZW moeten gemeenten, in het kader van de Wet Werken naar Vermogen, aangeven op welke wijze zij de doelgroepen van die nieuwe wet, inclusief de niet-uitkeringsgerechtigden, gaan bedienen.

Om alle veranderingen van de invoering van de Wet Werken naar Vermogen op het gebied van werk en inkomen op te vangen zal het project "regie SW en re-integratie" uitgevoerd worden.

Wat willen we bereiken?

- Voor alle gemeentelijke doelgroepen re-integratie en participatie zijn er maatwerk mogelijkheden voor vergroting van participatie.
- We zijn klaar voor de implementatie van de WWNV (Wet Werken naar Vermogen).

Wat willen we bereiken concreet?

Re-integratie/participatie

- Bij alle nieuwe cliënten wordt binnen 4 weken de diagnose Klant in Beeld gerealiseerd, inclusief indeling op de participatieladder.
- 80% van de nieuwe cliënten wordt binnen 8 weken op een re-integratietraject geplaatst.
- 50% van de cliënten met een re-integratietraject stijgt binnen 12 maanden ten minste 1 trede op de participatieladder.
- Van de uitkeringsgerechtigden stromen minimaal 50 personen uit naar betaald werk.

Implementatie WWNV

- Wetswijzigingen zijn verwerkt in beleid, relevante verordeningen zijn aangepast en geïmplementeerd voor eind 2012.

Wat gaan we daarvoor doen?

Re-integratie/participatie

- Sturing op knelpunten.
- Per kwartaal wordt gerapporteerd over de plaats van klanten op de participatieladder.
- Inzetten op werkgeversbenadering, in samenwerking met de Sluis.

Implementatie WWNV

- Voorbereiden en uitvoeren implementatieplan Wet Werken naar Vermogen.

Werk

<u>Onderdeel</u>	<u>Aantal</u>	<u>Directe kosten</u>
Werktrajecten	0	684.000
Leerwerktrajecten	0	63.000
Zorgtrajecten	0	53.000
Duaal-reïntegratie	0	8.000
Totaal aantal	0	808.000
<u>Indirecte Kosten</u>		
Uitvoeringskosten		789.000
Totale uitgave		<u>1.597.000</u>

4. Inkomensondersteunende regelingen**Wat willen we bereiken**

Onder de inkomensondersteunende regelingen vallen: individuele bijzondere bijstand, categoriale bijzondere bijstand, langdurigheidstoeslag en de declaratieregeling. Met de inzet van inkomensondersteunende regelingen wordt beoogd dat mensen met een laag inkomen (weer) gaan meedoen in de maatschappij. Zij krijgen hier immers financiële middelen voor.

Bovenstaande leidt tot de volgende doelstellingen:

- Iedereen doet mee: vergroten van het gebruik van de inkomensondersteunende regelingen met extra aandacht voor de doelgroepen kinderen in arme gezinnen, jongeren en ouderen.
- Een sterke lokale samenleving: binnen het netwerk van de sociale (keten)partners (zoals Welzijn Woerden, Zuwe, RAWB, Voedselbank) wordt, waar nodig, de samenwerking geïntensiveerd en geoptimaliseerd.
- Waar mogelijk worden kosten bespaard, dit met behoud van het huidige niveau van de dienstverlening.

Wat willen we bereiken concreet

- Het gebruik van de inkomensondersteunende regelingen stijgt met 3% t.o.v. 2010.
- Realiseren en bestendigen van (financiële) afspraken met de sociale (keten)partners.
- Goedkopere huisvesting voor de RAWB.
- Een plan voor het beheersen van de uitgaven Bijzondere Bijstand ten behoeve van het inkomensbeheer.

Wat gaan we daar voor doen

- Actief informeren van inwoners en intermediairs over de regelingen, onder andere door het boekje 'extra's voor kleinverdieners' (Continu, het boekje verschijnt in het 1^e kwartaal).
- We geven inzicht in de gebruikscijfers van de doelgroepen kinderen, jongeren en ouderen (kwartaalrapportages).
- In het kader van het project Meedoen wordt vastgesteld waar mogelijkheden liggen om afspraken te maken met sociale (keten)partners (2^e kwartaal).
- Er wordt invulling gegeven aan de samenwerking met het jeugdsportfonds (1^e kwartaal).
- In samenwerking met de afdeling Vastgoed maken we afspraken met de RAWB ten aanzien van de huisvesting (1^e kwartaal).
- We onderzoeken de besparing op de uitgaven bijzondere bijstand voor inkomensbeheer door het hanteren van maximumbedragen en/of verwijzing naar hulp door vrijwilligers in plaats van professionals (2^e kwartaal).

Inkomensondersteuning

Onderdeel	Aantal	Directe kosten
Declaratieregeling	0	229.000
Bijzondere bijstand	0	542.000
Terugontvangen BB leenbijstand	0	-20.000
Totaal aantal	0	751.000
<u>Indirecte Kosten</u>		
Uitvoeringskosten		395.000
Totale uitgave		<u>1.146.000</u>

Minimabeleid (doelen onder Inkomensondersteuning)

Onderdeel	Aantal	Directe kosten
Minima- en armoedebelief	0	15.000
Diverse baten	0	-5.000
Totaal aantal	0	10.000
<u>Indirecte Kosten</u>		
Uitvoeringskosten		43.000
Totale uitgave		<u>53.000</u>

5. Inburgering**Wat willen we bereiken**

Ook op het terrein van de Inburgering gaat er veel veranderen. Door wijziging van de Wet Inburgering worden mensen zelf verantwoordelijk voor hun inburgering, ook financieel. Zij kunnen zo nodig beroep doen op een sociaal leenstelsel. De verantwoordelijkheid voor gemeenten om voorzieningen aan te bieden vervalt per 1 januari 2013. De budgetten worden afgebouwd tot nul in 2014. Omdat aangegane verplichtingen van 2011 en 2012 doorwerken tot in 2013 is een sterke sturing op de financiën essentieel.

Bovenstaande leidt tot de volgende doelstellingen:

- Een gezond huishoudboekje: beschikbare budgetten worden optimaal benut en de uitgaven blijven binnen het beschikbare budget.
- Een sterke lokale samenleving: binnen het netwerk van de sociale (keten)partners (zoals Welzijn Woerden, Zuwe, RAWB, Voedselbank, Volksuniversiteit) wordt, waar nodig, de samenwerking geïntensiveerd en geoptimaliseerd.

Wat willen we bereiken concreet

- Binnen de grenzen van het beschikbare meerjarige budget worden voorzieningen toegekend. Naast de lopende trajecten voor inburgeraars hebben vluchtelingen prioriteit; voor hen is het aanbieden van een voorziening verplicht. Vervolgens mensen met een bijstandsuitkering.
- Er is duidelijkheid over de rol in de ondersteuning op inburgering door sociale (keten)partners.

Wat gaan we daar voor doen

- Sterke sturing op beschikbare budgetten voor inburgering. De raad wordt via de gebruikelijke managementrapportages geïnformeerd.
- Er wordt onderzocht of en hoe het lokale netwerk kan ondersteunen bij de inburgering van mensen uit het buitenland (2^e kwartaal).

Inburgering

Onderdeel	Aantal	Directe kosten
Inburgeringsvoorzieningen	0	227.000
Bijkomende kosten	0	54.000
Subsidie stichting Vluchtelingenwerk	0	85.000
Totaal aantal	0	366.000
<u>Indirecte Kosten</u>		
Uitvoeringskosten (*)		307.000
Totale uitgaven		<u>673.000</u>

* De uitvoeringskosten Inburgering bestaan naast doorbelastingen uit kosten voor invoering van de Wet Inburgering

6. Schuldhulpverlening

In verband met de financiële crisis is het cliëntenbestand van schuldhulpverlening over 2011 met 18% toegenomen ten opzichte van 2010. Daarnaast is er steeds vaker sprake van cliënten met meerdere problemen tegelijk. In 2011 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) door de Tweede Kamer aangenomen. De wet verplicht de gemeenten om een beleidsplan op te stellen, waarin onder meer uitsluitingsgronden kunnen worden vastgesteld. In 2012 worden de consequenties van deze wet verwerkt in het eigen beleid.

Wat willen we bereiken

- De dienstverlening wordt conform de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhulpverlening uitgevoerd.
- Iedereen doet mee: inwoners met financiële problemen worden ondersteund naar een financieel gezonde situatie, het liefst schuldenvrij.
- Een sterke lokale samenleving: binnen het netwerk van de sociale (keten)partners (zoals Welzijn Woerden, Zuwe, Woningcorporaties, Voedselbank, kerken) wordt, waar nodig, de samenwerking geïntensiveerd en geoptimaliseerd.

Wat willen we bereiken concreet

- Er is een beleidsplan schuldhulpverlening dat voldoet aan eisen van de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en consequenties hiervan zijn vertaald naar de uitvoering.
- Het aantal klanten dat terugkomt in de schuldhulpverlening daalt.
- Het aantal klanten dat door vrijwilligers wordt ondersteund neemt toe.

Wat gaan we daar voor doen

- Vaststellen beleidsplan schuldhulpverlening (2^e kwartaal).
- Versterking van het bieden van nazorg (3^e kwartaal).
- Er wordt een project gestart voor samenwerking met vrijwilligers (1^e kwartaal).

Schuldhulpverlening

Onderdeel	Aantal	Directe kosten
<u>Indirecte Kosten</u>		
Uitvoeringskosten		363.000
Totale uitgave		<u>363.000</u>

7. WERK EN INKOMEN (FINANCIËN)

Financiële toelichting.

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 7 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Bijstandverlening	5.952	5.800	5.800	5.800	5.800
Sociale werkvoorziening	6.768	6.649	6.649	6.649	6.649
Minimabeleid	1.461	1.819	1.819	1.819	1.819
Maatschappelijke begeleiding en advies	1.223	1.207	1.207	1.207	1.207
Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid	0	2.281	2.281	2.281	2.281
Zorg voor minderheden	4	0	0	0	0
Totaal lasten	15.408	17.756	17.756	17.756	17.756
Baten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Bijstandverlening	3.828	4.630	4.630	4.630	4.630
Sociale werkvoorziening	6.755	6.600	6.600	6.600	6.600
Minimabeleid	5	26	26	26	26
Maatschappelijke begeleiding en advies	5	5	5	4	4
Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid	0	949	949	949	949
Totaal baten	10.593	12.210	12.210	12.209	12.209
Saldo Programma 7	4.815	5.546	5.546	5.547	5.547

Verklaring begroting 2012 ten opzichte van 2011

Het verschil van € 731.000,- tussen de begroting 2012 en 2011 laat zich met name verklaren door:

Bijstandverlening

In 2011 zijn incidentele budgetten opgenomen voor digitaal klantendossier (€ 21.444) en pragmatisch handhaven (€ 48.000). Met ingang van 2012 is rekening gehouden met een lagere doorbelasting uren eigen organisatie.

Sociale werkvoorziening

In vergelijking met 2011 is rekening gehouden met een lagere rijksbijdrage van € 155.409. Aan de lastenkant is eenzelfde bedrag opgenomen.

Minimabeleid

De hogere raming 2012 t.o.v. 2011 wordt veroorzaakt door een hogere doorbelasting eigen organisatie. De budgetten zijn conform de beleidslijn 2011.

Inburgering & werkgelegenheidsbeleid

De jaarschijf 2011 is opgenomen bij programma 6. Met ingang van 2012 maakt dit beleidsveld onderdeel uit van programma 7. In 2012 is de rijksbijdrage Inburgering geraamd op € 257.179 (€ 405.211) en de rijksbijdrage W-deel is geraamd op € 691.597 (begroting 2011 € 979.193). Beide zijn onderdeel van het participatiebudget.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/ vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor de periode 2012-2015 wordt verwezen naar de bijlagen.

8. FINANCIEN EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

1. Algemeen

Wat willen we bereiken? (collegedoel)

Een 'gezond huishoudboekje', oftewel een duurzame, goede, evenwichtige financiële positie met een sluitende (meerjaren)begroting. Verder heeft Woerden een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de keuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden.

Wat willen we bereiken, concreet?

- Sluitend meerjarenperspectief.
- Terug naar een plaats in de top-5 van de financiële ranglijst van gemeenten in de provincie Utrecht in 2013 (nu positie 10)³.
- Verder verbeteren inzicht in "Going Concern en nieuw beleid".

Wat gaan we daarvoor doen?

- Strakke naleving van de richtlijnen Financial Good Governance (budgetbeheer):
Saldering en opvang tegenvallers in principe binnen het betreffende programma (i.p.v. aanspreken post onvoorzien).
Meevallers gaan rechtstreeks naar de Algemene Reserve.
Sturing op nut en noodzaak (omvang) van reserves en voorzieningen.
- Beperking van de jaarlijkse budgetoverhevelingen.
- Budgetcyclus projectmatig aanpakken.
- Interne controle optimaliseren.
- Opstellen van een 'Begroting In een Oogopslag (BIO)'.
- Updaten notitie Financial Good Governance (1ste kwartaal).
- Verhogen van de kwaliteit van de financiële informatievoorziening.
- Verhogen kwaliteit budgethouders.

2. Meerjarenraming bestaand beleid Programma 8 (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2011	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	43	40	39	37	35
Beleggingen	18	17	17	17	17
Algemene uitkering gemeentefonds	7	8	8	8	8
Algemene baten, lasten en onvoorzien	-965	459	473	473	473
Wet WOZ	418	354	354	371	370
Plaatselijke belastingen	262	244	244	244	244
Saldo van de productiemiddelen en productiecentra	-631				
Saldo voor stemming resultaat	23				
Mutaties reserves en voorzieningen Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu	222				
Mutaties reserves en voorzieningen Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur	2.164	2.054	1.664	1.514	1.352
Mutaties reserves en voorzieningen Jeugd, Sport en onderwijs	3.850	284	285	286	288
Mutaties reserves en voorzieningen Programma Werk en Inkomen	273				
Mutaties reserves en voorzieningen Programma Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	2.867	2.704	1.977	1.962	1.948
Saldo van de rekening na bestemming	1.160				
Totaal lasten	9.711	6.164	5.061	4.912	4.735

³ Rapport begrotingspositie 2011 van de Utrechtse gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen

PROGRAMMABEGROTING 2012

Baten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2011	2012	2013	2014	2015
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	1.113	503	503	503	503
Beleggingen	293	300	300	300	300
Bespaarde rente	4.725	4.527	3.654	3.475	3.285
Algemene uitkering gemeentefonds	42.117	42.713	42.110	41.649	40.396
Algemene baten, lasten en onvoorzien	-606				
OZB Gebruikers	1.195	1.219	1.219	1.219	1.219
OZB Eigenaren woningen	5.203	5.307	5.307	5.307	5.307
OZB Eigenaren niet woningen	1.943	1.982	1.982	1.982	1.982
Hondenbelasting	146	149	149	149	149
Precario	118	121	121	121	121
Plaatselijke belastingen	18	18	18	18	18
Saldo van de productiemiddelen en productiecentra	105				
Mutaties reserves en voorzieningen Bestuur en Organisatie	552				
Mutaties reserves en voorzieningen Ruimtelijke Ordening, wonen en grote projecten	473	213	195	177	159
Mutaties reserves en voorzieningen Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu	1.142	573	573	573	573
Mutaties reserves en voorzieningen Beheer Openbare Ruimte en infrastructuur	1.871	888	901	691	414
Mutaties reserves en voorzieningen Jeugd, Sport en Onderwijs	3.713				
Mutaties reserves en voorzieningen Zorg en Welzijn	1.077				
Mutaties reserves en voorzieningen Werk en Inkomen	328				
Mutaties reserves en voorzieningen Financiën en Algemene dekkingsmiddelen	2.294	1.236	837	810	781
Totaal baten	67.820	59.749	57.869	56.974	55.207
Saldo Programma 8	-58.109	-53.585	-52.808	-52.062	-50.472

3. Uitkomsten (meerjaren)begroting 2012-2015

De (meerjaren)begroting is in definitieve vorm opgesteld.

Dit leidt tot de volgende financiële opstelling (bedragen x € 1.000):

Volgens de richtlijnen van het financieel duurzaam meerjarenperspectief is het niet toegestaan om een meerjarig tekort te hebben. Gelet op de uitzonderlijke financiële situatie op dit moment is het echter toegestaan om een tekort voor 2013 –2015 te tonen, mits 2012 reëel sluitend is. De gemeenten krijgen van de provincie de komende maanden de tijd om plannen presenteren om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting.

	2012	2013	2014	2015
Saldo primaire begroting 2012-2015	3.187.549	1.780.057	1.146.000	65.527
af: ontwikkelingen				
Vervangingsinvesteringen 2012-2015		-56.610	-149.413	-178.887
Bestaande ontwikkelingen 2012-2015 geactualiseerd	-488.027	-943.330	-1.842.102	-2.512.727
Nieuwe onvermijdbare ontwikkelingen 2012	-1.471.000	-1.122.825	-1.186.335	-1.251.090
Nieuwe beleid college	-1.601.815	-1.299.000	-949.000	-749.000
subtotaal	-3.560.842	-3.421.765	-4.126.850	-4.691.704
bij: dekkingsplan **	347.500	1.561.000	2.794.500	2.794.500
Bij: ontwikkelingen OZB/gemeentefonds	150.000	201.800	208.622	215.465
Saldo 2012-2015	124.207	121.092	22.272	-1.616.212

** dekkingsplan				
vereenvoudiging gemeentelijk organisatie	in begroting 2012	850.000	1.700.000	1.700.000
inkoopreductie/aanbestedingsvoordeel	200.000	200.000	400.000	400.000
aanbesteding parkeren	0	200.000	200.000	200.000
gesubsidieerde instellingen	37.500	75.000	112.500	112.500
peuterspeelzalen	40.000	70.000	120.000	120.000
Led verlichting	20.000	20.000	20.000	20.000
toeristenbelasting	50.000	50.000	50.000	50.000
indexering OZB	in begroting 2012	96.000	192.000	192.000
	347.500	1.561.000	2.794.500	2.794.500

4. Uitgangspunten voor de begroting 2012 en meerjarenramingen 2013-2015

In deze programmabegroting zijn –conform besluitvorming- de volgende uitgangspunten opgenomen:

Prijsstijgingen

Voor de (meerjaren)begroting 2012 is ten aanzien van de prijsstijgingen een percentage van 2% aangehouden. Het percentage voor 2011 was vastgesteld op 0. Dit percentage is gebaseerd op de meicirculaire 2011.

Loonkostenstijgingen

In 2012 is rekening gehouden met een incidentele en structurele percentuele verhoging van de lonen van 2%.

Aantal Inwoners / Woningen

Voor het opstellen van de begroting 2012-2015 wordt uitgegaan van de volgende aantallen inwoners /woningen per 1 januari:

Aantal inwoners

Jaar	Inwoners	Toename
2012	49.950	
2013	50.050	100
2014	50.150	100
2015	50.250	100

Aantal Woningen

Jaar	Woningen	Toename
2011	19.750	
2012	19.830	80
2013	19.910	80
2014	19.990	80
2015	20.070	80

Rentepercentage

In de meerjarenbegroting dient rekening gehouden te worden met de volgende rentepercentages:

Renteomslagpercentage: 4,25

Rente nieuwe investeringen: 4,25

Rente grondbedrijf: 4,75

Rente kort geld 1,50

Het eerste jaar van investering wordt geen rente berekend.

De renteomslag wordt bepaald door het totaalbedrag van de diverse rentecomponenten (rente langlopende geldleningen, rente kortlopende leningen, rente eigen financieringsmiddelen) te delen op de boekwaarde van de investeringen op 1 januari van het jaar. Een eventueel positief of negatief verschil ten opzichte van het renteomslagpercentage wordt verrekend met de reserve renterisico. Hierdoor wordt de rentegevoeligheid van de begroting c.q. rekening geneutraliseerd.

Rentevisie

De verwachting is dat de rente op middellange termijn ongewijzigd blijft en de kans is zelfs toegenomen dat de rente verlaagd wordt. Dit vanwege de scherpe groeivertraging en de escalerende schuldencrisis.

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft onlangs besloten de herfinancieringsrente te handhaven op 1,5% en voorlopig niet te verhogen. De groei- en inflatieramingen zijn verlaagd. De wereldeconomie zal vooral op de korte termijn trager groeien dan eerder was aangenomen. De ECB heeft zijn toon flink gewijzigd en dat houdt in dat renteverhogingen voorlopig van de baan zijn. De verwachting voor de langere termijn is dat de rentetarieven gematigd gaan oplopen.

Huidige BNG tarief (13 september 2011) –onze huisbankier- bedraagt voor een:

20-jarige geldlening (gelijk) 3,47% (was op 5 april jl. nog 4,64%)

Dit huidige tarief ligt onder het rente-omslagpercentage in de gemeentebegroting van 4,25%.

Waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen zijn conform de notitie Afschrijvingsbeleid, zoals deze is vastgesteld in een vergadering van de raad van december 2003. De laatste herziene notitie is vastgesteld in de vergadering van de raad van december 2010. Hierin is mede bepaald dat in het eerste jaar van investering geen afschrijving plaatsvindt.

De zogenaamde Bravo-projecten worden in één keer afgeschreven ten laste van de reserve Infrastructurele werken.

Kapitaallasten

In de begroting 2012 en meerjarenraming 2013-2015 is rekening gehouden met vrijvallende kapitaallasten. De volgende bedragen zijn opgenomen (bedragen afgerond op € 1.000; - is ten gunste van; + ten laste van):

<i>Jaar</i>	<i>Bedrag kapitaallasten</i>	<i>Totale vrijval/toename op jaarbasis</i>	<i>Vrijval Budgettair neutraal</i>	<i>vrijval/toename tgv/tlv resultaat op jaarbasis</i>
2012	15.783			
2013	16.960	+1.177	+362	+815
2014	17.035	+75	-118	+191
2015	16.686	-349	-173	-176

Het negatieve saldo (stijging van de kapitaallasten) in de jaren 2013 en 2014 wordt veroorzaakt door het effect van de uitvoering van de zogenaamde pijplijninvesteringen dat wil zeggen investeringen waarvoor in het verleden kredieten beschikbaar zijn gesteld en nog niet definitief zijn afgerond, zoals nieuwbouw Minkema en onderdelen van het IBOR.

Dividend

In de begroting 2012 is te ontvangen dividend geraamd van Vitens (€ 100.000,-) en de Bank Nederlandse Gemeenten (€ 200.000,-).

Lokale heffingen

Voor een overzicht van de lokale heffingen/lasten wordt verwezen naar de betreffende paragraaf in deze programmabegroting.

Algemene uitkering gemeentefonds

Ten opzichte van de begroting 2011 valt de hoogte van de algemene uitkering minder nadelig uit. De gemeentefonds uitkering voor 2012-2015 laat echter nog steeds een dalende trend zien met een sterkere dip in 2015. De voornaamste oorzaak hiervan is de zgn. verwachte 'accresontwikkeling' (ontwikkeling van de rijksuitgaven de komende jaren).

In 2015 komt daar hier nog eens bij:

- De daling van ontwikkeling uitkeringsbasis vanwege de landelijke stijging van aantallen bijstandsontvangers;
- De mogelijke daling van de compensatie in het gemeentefonds voor de bodemgesteldheid.

In de (meerjaren)begroting 2012-2015 zijn voor de algemene uitkering de volgende bedragen opgenomen:

<i>Jaar</i>	<i>Bedrag</i>
2012	€ 39.494.892
2013	€ 38.892.450
2014	€ 38.431.468
2015	€ 37.177.575

PROGRAMMABEGROTING 2012

De bedragen zijn exclusief de integratie uitkering WMO (€ 3.217.980,-) en inclusief de decentralisatie-, integratie-uitkeringen en taakmutaties. Deze uitkeringen zijn door het rijk als het ware gelabeld voor een bepaald product/activiteit. Het beleid van de gemeente Woerden is om de labeling van het rijk te volgen. Het gaat om de volgende bedragen en producten:

	2012	2013	2014	2015
Combinatiefuncties	156.800	156.800	156.800	156.800
Taalcoaches	0	0	0	0
SLOK	0	0	0	0
Uitvoeringskosten inburgering SoZa	176.674	176.674	176.674	176.674
EKD-verwijsindex	79.321	79.321	79.321	79.321
Kinderopvang soc.medische problematiek	70.000	70.000	70.000	70.000
Armoedebestrijding obv bestuursakkoord	102.324	102.324	102.324	102.324
Kinderopvang inburgeraars	13.000	13.000	13.000	13.000
Maatschappelijke stages	64.394	64.394	64.394	64.394
Anti discriminatievoorzieningen	79.733	17.863	17.863	17.863
WMO-ondersteuning begeleiding phyco-sociaal	52.814	52.814	52.814	52.814
Langdurigheidstoeslag	51.368	51.368	51.368	51.368
integratie-uitkering bibliotheek	0	13.885	13.885	13.885
peuterspeelzalen	4.985	4.985	4.985	4.985
versterken kwaliteit peuterspeelzalen	110.894	110.894	110.894	110.894
gastouderopvang	1.507	1.507	1.507	1.507
Totaal berekende apart te zetten gelden fcl 69220102_00044U	963.814	915.829	915.829	915.829

De uitvoeringskosten inburgering Soza, kinderopvang, armoedebestrijding, anti-disciminatie-voorzieningen, WMO-ondersteuning en de langdurigheidstoeslag zijn reeds verwerkt in de primaire begroting.

De financiële gevolgen van de septembercirculaire 2011 worden verwerkt in de 1^e bestuursrapportage 2012.

5. Reserves en weerstandsvermogen

In de begrotingsvoorschriften wordt gesproken over het resultaat voor bestemming en resultaat na bestemming. Het verschil wordt veroorzaakt door toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Artikel 17 BBV geeft aan hoe resultaatbestemming in de begroting wordt verwerkt. In het overzicht van baten en lasten worden de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves elk afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Artikel 17 BBV luidt als volgt.

Het overzicht van baten en lasten bevat:

- per programma, of per programmaonderdeel, de raming van de baten en lasten en het saldo;
- het overzicht van de geraamde algemene dekkingsmiddelen en het geraamde bedrag voor onvoorzien;
- het geraamde resultaat voor bestemming, volgende uit de onderdelen a en b;
- de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
- het geraamde resultaat na bestemming, volgend uit de onderdelen c en d.

Als het gewenst is dat de door de raad geautoriseerde beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves worden gewijzigd is hiervoor een begrotingswijziging nodig.

Overeenkomstig de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten moeten dus eerst alle lasten en baten van de programma's worden weergegeven. Vervolgens wordt het resultaat bepaald en daarna pas de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Hierna wordt het resultaat na bestemming bepaald.

PROGRAMMABEGROTING 2012

In onderstaand overzicht zijn de toevoegingen en onttrekkingen per reserve aangegeven, gesplitst in een rentebedrag en een begrotingsbedrag:

Toevoegingen	Rente	Begrotingsbedrag	Totaalbedrag	Programma
VCP	0	300.338	300.338	4
Riolering	61.914		61.914	4
Afvalstoffen	0	773.294	773.294	4
Infrastructurele werken	918.169		918.169	4
Egalisatiereserve	8.086	6.981	15.067	5
Schoolgebouwen buitenkant	0	250.089	250.089	5
Inventaris gymnastiekonderwijs	1.762		1.762	5
Subregionale gelden	10.321		10.321	5
Onderwijskansenbeleid geoorm.	6.856		6.856	5
Grondbedrijf	702.487		702.487	8
Algemene reserve	1.094.392		1.094.392	8
Vitens	17.617		17.617	8
Dekking kapitaallasten	392.753		392.753	8
Reserve renterisico	0	496.713	496.713	8
Totaal toevoegingen	3.214.357	1.827.415	5.041.772	

Onttrekkingen	Begrotingsbedrag	Programma
Nadeel gebouwen	212.835	2
Parkeren	553.074	3
Groenfonds	20.196	3
Riolering	445.782	4
Infrastructurele werken	3.376	4
VCP	438.616	4
Kapitaallasten	702.380	8
Prioriteiten	326.000	8
BTW-compensatiefonds	150.000	8
Vitens	57.717	8
	2.909.976	

Het rentebedrag van de reserve Structurele dekking exploitatie van € 1.312.286 (rentepercentage van 4,25* € 30.877.326 = saldo reserve) wordt gebruikt als structureel dekkingsmiddel van de begroting en is niet in bovenstaand overzicht opgenomen.

In meerjarenperspectief geeft de ontwikkeling van de totale stand van zaken van de reserves het volgende beeld te zien. Hierbij is alleen rekening gehouden met besluiten genomen door uw raad.

In meerjarenperspectief geeft de ontwikkeling van de totale stand van zaken van de reserves en voorzieningen het volgende beeld te zien. Hierbij is alleen rekening gehouden met besluiten genomen door uw raad tot en met juni 2011.

STAAT VAN RESERVES 2012-2015					
Naam reserve	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	01-01-12	01-01-13	01-01-14	01-01-15	01-01-16
RESERVES					
A. Algemene reserves					
Algemene reserve	7.712.660	9.303.765	11.000.478	12.397.190	11.393.904
Meerjarenperspectief	379.849	53.849	0	0	0
Algemene reserve grondbedrijf	3.192.657	3.895.144	4.080.164	4.273.971	4.476.985
Totaal A	10.053.128	11.524.007	12.555.178	13.648.985	12.351.999
B. Bestemmingsreserves					
Reserve afvalstoffenheffing	1.956.091	2.729.385	3.260.018	3.805.915	4.367.075
Reserve riolering	1.456.809	1.072.941	649.223	408.074	422.635
Totaal B	3.412.900	3.802.326	3.909.241	4.213.989	4.789.710
C. Overige bestemmingsreserves					
a. vereveningsreserves					
Bestemmingsplannen	33.676	33.676	33.676	33.676	33.676
WMO	570.038	570.038	570.038	570.038	570.038
VCP	983.207	844.929	716.762	598.705	490.759
Openbare ruimte Ibor*	830.000	830.000	530.000	530.000	530.000
Renterisico*	1.620.000	1.620.000	1.620.000	1.620.000	1.620.000
Onderhoud sporthallen/gymzalen	90.093	90.093	90.093	90.093	90.093
Onderhoud stadhuis	381.629	381.629	381.629	381.629	381.629
Revitalisering wijken/bedrijfsterreinen	495.090	495.090	495.090	495.090	495.090
Onderhoud gebouwen	1.158.878	1.158.878	1.158.878	1.158.878	1.158.878
Batesteinbad Woerden	584.380	584.380	584.380	584.380	584.380
H2O Harmelen	490.155	490.155	490.155	490.155	490.155
Inventaris zwembaden	140.460	140.460	140.460	140.460	140.460
Parkeren	4.268.592	3.715.518	3.162.443	2.609.369	2.056.295
b. overige					
Structurele dekking exploitatie	30.877.326	30.877.326	30.877.326	30.877.326	30.877.326
BTW-compensatiefonds	446.585	296.585	196.585	96.585	0
Groenfonds	28.107	7.911	7.911	7.911	7.911
Infrastructurale werken	21.603.966	18.529.688	15.045.505	11.136.244	7.060.839
Herstructurering Schilderskwartier	1.249.633	1.249.633	1.249.633	1.249.633	1.249.633
Achtergestelde lening Vitens	414.513	374.413	334.308	294.199	254.086
Dekking kapitaallasten, incl. Onderwijs	9.241.251	8.931.624	8.630.453	8.341.701	8.064.353
Nadeel gebouwen	830.360	617.525	422.514	245.327	85.963
Totaal C	77.569.976	73.568.301	69.263.303	64.573.575	59.760.454

*Deze stand is conform het in de notitie Good Governance (G2) gestelde plafond. Conform de G2 notitie wordt deze overschrijding ten gunste gebracht van de Algemene Reserve in het jaar volgend op de jaarrekening waarin deze overschrijding is vastgelegd. De eerste overboekingen vinden plaats in 2012 op basis van de jaarrekening 2011. Bovenstaand overzicht is opgesteld alsof de overschrijding van het gestelde plafond al is gerealiseerd.

PROGRAMMABEGROTING 2012

c. onderwijsreserves					
Egalisatiereserve Woerden	190.257	205.324	221.031	237.406	254.476
Schoolgebouwen buitenkant	125.145	375.234	375.234	375.234	375.234
Afwikkeling vakonderwijs	35.180	35.180	35.180	35.180	35.180
Inventaris gymn. Onderwijs	41.461	43.223	45.061	46.976	48.972
Subregionale gelden	242.846	253.167	263.926	275.143	286.837
Onderwijskansenbeleid (vrije deel)	332.279	332.279	332.279	332.279	332.279
Onderwijskansenbeleid (geoomerkt)	161.322	168.179	175.035	181.891	188.747
Totaal	1.128.490	1.412.586	1.447.746	1.484.109	1.521.725
TOTAAL rubriek A-C	92.164.494	90.307.220	87.175.468	83.920.658	78.423.888
GENERAAL TOTAAL					
A reserves	92.164.494	90.307.220	87.175.468	83.920.658	78.423.888

Voorzieningen

	Saldo	Saldo	Saldo	saldo	saldo
	01-01-12	01-01-13	01-01-14	01-01-15	01-01-16
D. Voorzieningen					
spaarvariant ATV	180.749	180.749	0	0	0
pensioen (oud)wethouders	717.086	773.153	814.627	856.101	897.575
Binnenstad binnen Kerkplein	110.488	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	1.008.323	953.902	814.627	856.101	897.575
E. Verliesvoorziening					
Oranjestraat	510.844	510.844	0	0	0
Defensie-eiland	12.450.000	12.450.000	12.450.000	12.450.000	12.450.000
Totaal verliesvoorzieningen	12.960.844	12.960.844	12.450.000	12.450.000	12.450.000

De vermindering van het totaalbedrag reserves wordt voornamelijk veroorzaakt door de reserve Infrastructurale werken. De kosten van uitvoering van de (Bravo)projecten, die uit deze reserve worden gedekt worden jaarlijks aan deze reserve onttrokken. Op grond van de begrotingsvoorschriften mogen investeringen met een maatschappelijk nut jaarlijks ten laste van de reserve worden gebracht.

Toelichting reserves

In de door de raad vastgestelde notitie G2 is een actieplan opgenomen van nog uit te zetten acties. Onderstaande wordt een actualisatie gegeven.

Egalisatiereserve 5-jaarlijkse afrekening Woerden/afwikkeling vakonderwijs

Een extern bureau is opdracht gegeven tot het opstellen van de afrekening 2001-2008 en deze te presenteren aan de schoolbesturen van het bijzonder onderwijs medio oktober 2011. Voorstel wordt aangeboden eind 2011 aan de raad. Na vaststelling van de afrekening 2001-2008 (incl. financiële afwikkeling) worden beide reserves opgeheven.

Herstructurering Schilderskwartier

Het moment van aanwenden van deze reserve is afhankelijk van het verloop van de herstructurering van het Schilderskwartier (Pius X e.o.). Eerst wordt het ontvangen subsidiebedrag (€1.000.000,-) in het kader van het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen 2^e tranche volledig uitgeput.

Reserve afvalstoffen heffing

Bij de vaststelling van het Afval beheersplan wordt duidelijk hoe hoog de reserve moet zijn.

Wat is de stand van zaken van het Afval beheersplan?

De inventarisatie en analyse van het Afval beheersplan loopt volgens planning.

Planning:

December 2011 en januari 2012: uitwerken kader i.o.m. raad.

Februari, maart en april 2012: uitwerken, uitvoering en besluitvorming.

Reserve riolering

Bij de vaststelling van het Gemeenschappelijk Waterplan (GWP) wordt duidelijk hoe hoog de reserve moet zijn.

Wat is de stand van zaken van het GWP?

Conform het projectplan is gewerkt aan het GWP. In de maand november 2011 zullen er verschillende scenario's worden voorgelegd aan de commissie Ruimte. Afhankelijk van het gekozen scenario wordt het GWP verder uitgewerkt en zal duidelijk worden wat de financiële consequenties zijn en hoe hoog de reserve riolering moet zijn.

Planning

November 2011: scenario's naar commissie ruimte.

Verdere uitwerking december 2011, januari en februari 2012.

Maart naar college voor besluitvorming.

Op grond van de verordening artikel 212 Gemeentewet biedt het college jaarlijks de (bijgestelde) nota reserves en voorzieningen aan ter vaststelling door de raad. Indien van toepassing komen aan de orde:

- Vorming en vrijval van reserves
- Vorming en vrijval van voorzieningen
- Toerekening en verwerking van de rente over de reserves.

De raad stelt deze nota uiterlijk 15 november vast.

Met ingang van de programmabegroting 2006 is ervoor gekozen om geen afzonderlijke nota op te stellen, maar deze geïntegreerd op te nemen in de programmabegroting. Dit om een betere integrale afweging te kunnen maken. Het onderdeel Reserves in de programmabegroting wint hierdoor aan kwaliteit en is er niet langer sprake van een overlap met een nota. De datum van 15 november komt overeen met de wettelijke datum van uiterste vaststelling van de begroting.

Met ingang van 1 januari 2004 zijn de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften in werking getreden, het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten. In dit besluit worden definities gegeven van reserves en voorzieningen.

Reserves worden onderscheiden naar:

- Algemene reserves
- Bestemmingsreserves die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifiek besteed hoeven te worden
- Overige bestemmingsreserves.

De raad is het bevoegde orgaan om te besluiten over toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves.

Onder algemene reserves wordt verstaan algemeen vrij beschikbare reserves.

De gemeente Woerden kent 3 algemeen vrij beschikbaar reserves, namelijk:

- Algemene reserve

Functie/doel: buffer voor calamiteiten en exploitatietekorten en het neutraliseren van negatieve reserves.

Raming saldo 1 januari 2012 € 7.712.660

- Reserve meerjarenperspectief

Functie/doel: dekking van incidentele prioriteiten vanuit de programmabegroting 2009 voor de jaarschijven t/m 2011. Na afwikkeling van deze prioriteiten is het saldo nul en wordt de reserve opgeheven. Raming saldo 1 januari 2012 € 379.849.

- Algemene reserve grondbedrijf

Functie/doel: dekking voor eventuele nadelige saldo's bouwgrondexploitaties.

Raming saldo 1 januari 2012 € 7.712.660

De reserve Afvalstoffenheffing en de reserve Riolering zijn ondergebracht bij de bestemmingsreserves. Mogelijke overschotten/tekorten worden verrekend via de betreffende reserves met als doel al te grote tariefschommelingen te voorkomen. Uitgangspunt bij deze heffingen is en blijft 100% kostendekkendheid.

De overige bestemmingsreserves zijn reserves met een bepaald specifiek doel, waarvan alleen de raad bevoegd is de bestemming te wijzigen. De Onderwijsreserves zijn opgenomen als aparte subcategorie bij overige bestemmingsreserves.

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten, die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Het College van Burgemeester en Wethouders is bevoegd om te besluiten over toevoegingen en/of onttrekkingen aan voorzieningen.

Beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen

Een aantal reserves heeft betrekking op zogenaamde gesloten circuits. Eventuele over- of overschrijdingen worden verrekend in de jaarrekening. Tussentijds vindt normaliter geen bijstelling plaats. Dit betreft de reserves afvalstoffenheffing, rioolrechten, VCP, Wmo, parkeren, bestemmingsplannen, Ibor, renterisico, onderhoud gebouwen, onderhoud stadhuis en sporthallen/gymzalen.

Reserves en voorzieningen met een negatief saldo zijn niet toegestaan. Indien deze situatie toch ontstaat, wordt via een bijdrage uit de algemene reserve het saldo weer op nul gebracht.

Per reserve/voorziening is een specificatieformulier beschikbaar, waarin het doel en het verloop wordt aangegeven. Jaarlijks wordt gekeken naar het bestaansrecht, de noodzaak en de relatie tussen de stand van de reserve/voorziening in relatie tot het doel.

De vorming en vrijval van reserves

Er worden geen voorstellen gedaan om te komen tot de vorming dan wel opheffing van een reserve op basis van nieuwe beleidsuitgangspunten. Indien van toepassing gebeurt dit via aparte voorstellen aan de raad.

Maximumsaldo reserves

In de vastgestelde notitie G2 is voor enkele reserves een plafond gesteld aan het saldo. Conform de G2 notitie wordt een eventuele overschrijding ten gunste gebracht van de algemene reserve in het jaar volgend op de jaarrekening waarin deze overschrijding is vastgelegd. De eerste overboekingen vinden dan plaats in 2012 op basis van de jaarrekening 2011.

De vorming en vrijval van voorzieningen

Er worden geen voorstellen gedaan om te komen tot de vorming dan wel opheffing van een voorziening op basis van nieuwe beleidsuitgangspunten.

De toerekening en verwerking van de rente over de reserves.

Het rentepercentage is gelijk aan het renteomslagpercentage. De rente van de reserve Structurele dekking exploitatie wordt gebruikt als structureel dekkingsmiddel van de begroting. De rente van de reserves Algemene reserve, reserve grondbedrijf, riolering, infrastructurele werken, Vitens, dekking kapitaallasten incl. Onderwijs, egaliseringsreserve onderwijs, inventaris gymnastiekonderwijs, subregionale gelden en onderwijskansenbeleid (geoomerkt deel) wordt toegevoegd aan de eigen reserve. De rente van de overige reserves en voorzieningen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

6. Onvermijdelijke ontwikkelingen 2012-2015

De (onvermijdelijke) ontwikkelingen zijn opgenomen in de bijlagen.

In de programma's 1 t/m 8 wordt per programma specifiek ingegaan op de onvermijdelijke ontwikkelingen voor het begrotingsjaar 2012, die opgenomen zijn in bijlagen

7. EMU-saldo

Een onderwerp dat in 2004 de nodige aandacht heeft gekregen, is het EMU-saldo. Nederland heeft in 2003 de EMU-tekortnorm van 3% overschreden. Dat kwam achteraf in 2004 naar voren. De decentrale overheden hadden in totaal een tekort van 0,6%.

Gemeenten zijn verplicht een sluitende begroting te hebben, dat wil kort samengevat zeggen dat de baten ten minste voldoende moeten zijn om de lasten te kunnen dragen. Geen tekort dus op gemeentelijk niveau. In de Europese Unie zijn afspraken gemaakt hoe het EMU-tekort moet worden berekend. Dit om de cijfers tussen de landen beter te kunnen vergelijken. Deze afspraken (in Nederland opgenomen in de zogenaamde Informatie voor derden –lv3-) betekenen ook dat het EMU-saldo op een andere wijze wordt berekend dan hoe de gemeenten zelf hun begroting opstellen.

Een voorbeeld. Indien een nieuw stadhuis € 10 miljoen kost, telt dit bedrag in een jaar volledig mee bij het EMU-saldo. In de begroting en rekening van gemeenten wordt dit bedrag verdeeld over het aantal jaren dat het gebouw naar schatting meegaat (de afschrijvingsperiode). Doordat met twee methoden wordt gewerkt, ontstaan er dus twee uitkomsten.

Gemeenten werken met het baten-lastenstelsel. Het EMU-saldo wordt gemeten op kasbasis. Er vindt dus een andere behandeling plaats van onder meer investeringen en aankopen van grond. Door deze andere behandeling kan een sluitende begroting op basis van het baten-lastenstelsel toch leiden tot een EMU-tekort.

In het kader van de beheersing van het EMU-saldo zijn afspraken gemaakt tussen het Rijk en de lokale overheden. Met ingang van het begrotingsjaar 2006 moeten de lokale overheden een raming van het eigen EMU-saldo opnemen. In de begroting 20121 betreft dit de jaren 2011, 2012 en 2013.

Het EMU-saldo voor de gemeente Woerden moet als volgt worden berekend (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	+ of -	2011	2012	2013
Exploitatiesaldo voor toevoeging/onttrekking reserves		-526	+ 5.320	+3.210
Afschrijvingen	+	7.286	7.021	7.335
Bruto dotaties aan voorzieningen	+	0	0	0
Investeringen in materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	656	7.945	3.692
Aankoop grond, bouw-, woonrijp maken e.d.	-	11.378	10.247	8.192
Opbrengsten uit verkoop van grond	+	20.494	11.267	10.011
Berekend EMU-saldo gemeente Woerden	+	15.220	5.416	8.672

Budgetautorisatie

Lasten Programma's		2012	2013	2014	2015
1 Bestuur en Organisatie	Primair 2012	9.590.000	9.506.000	9.470.000	9.359.000
2 Ruimtelijke Ordening, wonen en Grote projecten	Primair 2012	8.746.000	8.608.000	8.550.000	8.507.000
3 Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu	Primair 2012	7.353.000	7.357.000	7.355.000	7.344.000
4 Beheer Openbare Ruimte en infrastructuur	Primair 2012	19.536.000	20.012.000	19.839.000	19.546.000
5 Jeugd, Sport en Onderwijs	Primair 2012	12.666.000	13.315.000	13.731.000	13.843.000
6 Zorg en Welzijn	Primair 2012	10.306.000	10.222.000	10.219.000	10.218.000
7 Werk en Inkomen	Primair 2012	17.756.000	17.756.000	17.756.000	17.756.000
8 Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	Primair 2012	6.164.000	5.061.000	4.912.000	4.735.000
Totaal lasten		92.117.000	91.837.000	91.832.000	91.308.000
Baten Programma's					
1 Bestuur en Organisatie	Primair 2012	1.022.000	1.022.000	1.022.000	1.022.000
2 Ruimtelijke Ordening, wonen en Grote projecten	Primair 2012	5.016.000	5.016.000	5.016.000	5.016.000
3 Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu	Primair 2012	2.673.000	2.723.000	2.823.000	2.823.000
4 Beheer Openbare Ruimte en infrastructuur	Primair 2012	10.610.000	10.758.000	10.913.000	11.074.000
5 Jeugd, Sport en Onderwijs	Primair 2012	2.206.000	2.206.000	2.206.000	2.206.000
6 Zorg en Welzijn	Primair 2012	1.817.000	1.817.000	1.817.000	1.817.000
7 Werk en Inkomen	Primair 2012	12.210.000	12.210.000	12.209.000	12.209.000
8 Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	Primair 2012	59.749.000	57.869.000	56.974.000	55.207.000
Totaal baten Programma's		95.303.000	93.621.000	92.980.000	91.374.000
Saldo baten - lasten		3.186.000	1.784.000	1.148.000	66.000
af: vervangingsinvesteringen			-56.610	-149.413	-178.887
af: bestaande ontwikkelingen geactualiseerd		-488.027	-943.330	-1.842.102	-2.512.727
af: nieuwe (onvermijdbare) ontwikkelingen		-1.471.000	-1.122.825	-1.186.335	-1.251.090
af: nieuwe beleid college		-1.601.815	-1.299.000	-949.000	-749.000
Totaal af:		-3.560.842	-3.421.765	-4.126.850	-4.691.704
Bij: dekkingplan		347.500	1.561.000	2.794.500	2.794.500
Bij ontwikkelingen primair (OZB/gemeentefonds)		150.000	201.800	208.622	215.465
af: afrondingsverschillen vanuit primaire programma's		1.549	-3.943	-2.000	-473
Saldo		124.207	121.092	22.272	-1.616.212

Overzicht van incidentele baten en lasten

	Begroot 2012	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015
Incidentele lasten				
Bestuur en organisatie:				
KCC	5.500	3.177	3.177	0
Investeren in regionale Samenwerking	30.000	0	0	0
Ruimtelijke Ordening, wonen en Grote projecten/Investerings:				
Revitalis. wijken/herstruct. bedrijventerreinen	100.000	0	0	0
Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu:				
Duurzaamheid	100.000			
Functie en uitstraling van de Rijnstraat	50.000			
Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur:				
Baggeren extra budget 2012	330.000	0	0	0
Baggeren extra budget 2013		186.000	0	0
Baggeren extra budget 2014			241.000	0
Baggeren extra budget 2015				232.000
Haven	117.000	0	0	0
Jeugd, Sport en Onderwijs:				
Verzelfstandiging openbaar onderwijs	126.000	0	0	0
Wijde Blick	281.000	0	0	0
Zorg en Welzijn: n.v.t.				
Werk en Inkomen: n.v.t.				
Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen:				
Frictiekosten overheveling rijkstaken	350.000	350.000		
totaal incidentele lasten	1.489.500	539.177	244.177	232.000

Paragrafen

- **Bedrijfsvoering**
- **Financieel**
- **Grondbeleid**
- **Lokale Heffingen**
- **Onderhoud kapitaalgoederen**
- **Verbonden Partijen**
- **Weerstandsvermogen**

PARAGRAAF 1 – BEDRIJFSVOERING

Bedrijfsvoering

Het doel is een transparante en efficiënte bedrijfsvoering. Daarbij willen we de budget- en bestuurscyclus vereenvoudigen. Dit begint met minder doelstellingen per programma. In de programmabegroting 2011 en de rapportages over 2011 is daarvoor een eerste aanzet gedaan. De tien doelstellingen van het college staan daarbij centraal; deze doelstellingen zullen ook centraal komen te staan bij de rapportages. Deze doelstellingen worden scherp gedefinieerd zodat we er ook reëel op kunnen rapporteren. Deze vereenvoudiging is de basis van een eenvoudiger budget- en bestuurscyclus, passend bij de richting van het collegeprogramma.

Regiedocument

De aanbevelingen uit het rapport van Boer & Croon omtrent beleidsontwikkeling en -uitvoering zijn opgepakt en zijn uitgewerkt in het regiedocument. Gestart is met een programma om het regiedocument te realiseren. Een van de doelstellingen in het regiedocument is sturing en beheersing. Sturen, door duidelijk te zijn in de opdrachten en door oog te hebben voor de beheersbaarheid van het werk. Beheersing door consequenties te verbinden aan gedrag. Directie en management zijn daarin een belangrijke schakel tussen college en medewerkers. Bijzondere aandacht gaat uit naar integraal werken. Procesmanagement sluit daar mooi op aan. Hoe kunnen we onze werkzaamheden zo efficiënt en klantgericht mogelijk inrichten.

Risicomanagement is een onderdeel van de bedrijfsvoering en betreft zowel financiële, politieke als juridische risico's. Checksessies en het denken in scenario's helpen daarbij. In een professionele werkhouding is communicatie essentieel. De bestuursstijl kenmerkt zich door een goed klimaat voor debat en dialoog tussen Raad, College en organisatie. In een snel veranderende organisatie, waarin kennis en creativiteit aan belang winnen is ook Het Nieuwe Werken niet meer weg te denken. In drie stappen wordt dit in de komende jaren ingevoerd. Eerst wordt de kennis- en technische infrastructuur op orde gebracht, nodig om vervolgens overtuigend aan een effectieve organisatiecultuur te kunnen werken. Tot slot maakt de juiste inrichting van werkplekken flex- en telewerken daadwerkelijk mogelijk. Het HR beleid gaat uit van een brede inzetbaarheid van medewerkers. Ondernemend leiderschap is een kenmerk van ons management. Daarbij wordt van de afdelingsmanager verwacht dat deze sterker dan voorheen mede verantwoordelijkheid neemt ten aanzien van het concern als geheel.

Een sluitend meerjarenperspectief

Dit jaar is er veel gedaan om een sluitend meerjarenperspectief vast te kunnen stellen. In deze begroting is dit meerjarenperspectief uitgewerkt. We rapporteren over het realiseren van de bezuinigingen in de bestuursrapportages.

Onderzoek doeltreffendheid en doelmatigheid

Onderzoek, mits gericht op het verbeteren van de organisatie, vinden we belangrijk. Jaarlijks wordt in een onderzoeksplan een aantal te onderzoeken onderwerpen vastgesteld. We willen de audits nadrukkelijk richten op verbetering.

Rechtmatigheid

Over 2010 is een goedkeurende verklaring door de accountant afgegeven. Het is een resultaat waar we tevreden over mogen zijn. Rechtmatigheid en interne controle vragen om voortdurende aandacht.

Personeelsbeleid

In het regiedocument wordt aangegeven dat het HR-beleid zich de komende jaren richt op drie speerpunten:

- Strategische personeelsplanning
- Breed inzetbare medewerkers
- Beheersing van het personeelsbudget en verbeteren van managementinformatie

Bovenstaande uitgangspunten in acht nemend zal het personeelsbeleid zich ook in 2012 toespitsen op het realiseren van een vitale en flexibele organisatie die zich beweegt in een in eerste instantie ruime en naar verwachting later (vanaf 2018) krappe tot zeer krappe arbeidsmarkt. Daarbij gaan we toe naar een slanke organisatie die in staat is om zich gemakkelijk aan te passen aan de omgeving. Centrale vraag is hoe wij in staat

zijn en blijven om kwalitatief goed en breed inzetbaar personeel te krijgen en houden. Dit vraagt om inspanningen vanuit het management en vanuit de medewerkers zelf. Van het management wordt een goede personeelsplanning en vooral moedige gesprekken gevraagd. Het management zal zelf het goede voorbeeld geven. Van de medewerkers wordt gevraagd om aantrekkelijk te blijven voor de arbeidsmarkt, alleen dan is flexibele inzet werkelijk te bereiken.

Informatievoorziening

De gemeente zet goede stappen in het verbeteren van de dienstverlening en het optimaliseren van haar bedrijfsvoering. Sinds 1 januari 2011 is er een nieuwe afdeling Dienstverlening waarin het Klant Contact Centrum is geïntegreerd en een afdeling Informatievoorziening waar centraal de documentaire- en gegevenshuishouding wordt beheerd. De afdeling informatievoorziening bewaakt daarbij de kwaliteit van de informatiehuishouding en functioneert als gegevensmakelaar tussen het KCC en de backoffice applicaties van de verschillende vakafdelingen. Het klantcontactcentrum werkt sinds 2010 met een klantcontactsysteem. Dit is onderdeel van de midoffice. Activiteiten die in 2011 zijn gestart zullen in 2012 een vervolg krijgen. Daarnaast zal in 2012 speciaal aandacht uitgaan naar het binnengemeentelijk gebruik van gegevens uit basisregistraties. Het principe eenmalige inwinning (uitvraag), meervoudig gebruik zal verder worden ingevoerd. Geplande werkzaamheden zijn:

- Verdere invoering zaakgericht werken /koppeling tussen diverse applicaties
- Verdere doorontwikkeling gegevensmagazijn en aansluiting op landelijke voorzieningen
- Verdere doorontwikkeling intranet GIS-viewer, voor gemeentebrede raadpleging van basisinformatie via de kaart.
- Waar mogelijk invoering van gegevensuitwisseling via geautomatiseerd berichtenverkeer.
- Invoering gemeentebreed digitaal werken
- De invoering Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) wordt uitgebreid naar, wat we noemen, een kernregistratie topografie (IMGEO). Deze bevat een integrale beheerkaart, die veel beter dan de BGT aansluit bij het binnengemeentelijk gebruik.
- Persoonlijke Internet Pagina voor burgers waar zij documenten en statusinformatie over hun zaak online kunnen raadplegen.

Er is sprake van een sterke toename van digitale opslag. Om die reden wordt er in 2012 geïnvesteerd in uitbreiding van het serverpark. Voor calamiteiten is een uitwijkvoorziening op het stadserf gerealiseerd.

Kwaliteitsimpuls communicatie

Een goede dienstverlening, regievoering en kostenbewustzijn zijn centrale thema's voor alle onderdelen van de gemeentelijke dienstverlening. In 2012 gaan we aan de slag om de communicatieve vaardigheden en mogelijkheden van de organisatie te vergroten. Communicatie is een basisvaardigheid die tot de kerncompetenties van de organisatie behoort.

Goede dienstverlening is afhankelijk van goede communicatie. We organiseren trainingen, ontwikkelen een duidelijke structuur van communicatiemiddelen en bieden tools om deze in te zetten. Daarbij haken we aan bij ontwikkelingen als sociale media.

PARAGRAAF 2 – FINANCIËLE PARAGRAAF

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) in werking getreden. Volgens het besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeente is de gemeente verplicht om een zogenoemde treasuryparagraaf op te nemen.

Treasury, kortweg het beheren van geld- en kapitaalstromen, neemt bij de decentrale overheden een belangrijke plaats in.

De wet FIDO stelt regels voor het beheer van de treasury. Deze wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende geldleningen, het kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Voorts worden de decentrale overheden verplicht een treasurystatuut op te stellen en moet een treasuryparagraaf in de begroting en het jaarverslag worden opgenomen.

Voortvloeiende uit de Wet FIDO heeft de raad van Woerden de laatste versie van het treasurystatuut vastgesteld in de raad van 15 december 2010. Treasury wordt hierin gedefinieerd als: het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het treasurystatuut heeft als doel om sturing te geven aan de treasuryfunctie en binnen de wettelijke kaders de financiële risico's te beperken.

Financieringspositie

Het geïnvesteerd vermogen, dat zijn de boekwaarden van alle geactiveerde investeringen, bedraagt per 1-1-2012 € afgerond 205 miljoen.

Het schuldrestant van de aangetrokken langlopende geldleningen bedraagt per 1-1-2012 € 70,5 miljoen en de stand van de eigen reserves en voorzieningen € 93,2 miljoen, exclusief verlies voorzieningen.

Risicobeheer

Er wordt gestreefd naar het beheersen van risico's. Onder risico's wordt verstaan renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Koers- en valutarisico's spelen in Woerden geen enkele rol. Transacties in vreemde valuta doen zich niet voor en de gemeente Woerden neemt alleen deel in het aandelenvermogen van twee (semi)overheidsgerichte instellingen, namelijk Bank Nederlandse Gemeenten en Vitens. Dit aandelenbezit is echter niet gebaseerd op winstoogmerk c.q. speculatieve doeleinden. Het risico van deze aandelen vinden wij te verwaarlozen. De aandelen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

De risico's die voortvloeien uit een mogelijke waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het (niet) tijdig na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij (kredietrisico) wordt in het treasurystatuut geregeld conform de eisen gesteld in de wet fido.

Uit voorgaande blijkt dat de kredietrisico's die de gemeente Woerden loopt over haar treasuryactiviteiten gering zijn. In de praktijk wordt echter alleen "zaken" gedaan met instellingen met een AAA-rating.

De te beheersen renterisico's op grond van de Wet FIDO uiten zich concreet in het kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de korte en lange schuld.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken op de geldmarkt. Dit maximum bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal met een minimum van € 300.000 (art. 3 lid 2 wet Fido). Uitgaande van een totale lastenraming van € 92.117.000 bedraagt de kasgeldlimiet € 7.829.945.

Met ingang van 1 januari 2009 is het provinciaal toezicht ingebed in het reguliere begrotingstoezicht. De informatie over de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt opgenomen in de bij de begroting en het jaarverslag behorende financieringsparagraaf.

Voor overschrijding van de kasgeldlimiet bestaat een meldplicht. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden moet de gemeente dit aan de toezichthouder melden. Daarbij dient te worden aangegeven wanneer weer aan deze limiet wordt voldaan. Zolang niet aan dit wettelijk criterium wordt voldaan moeten de gegevens over de vlottende schuld weer elk kwartaal naar de toezichthouder worden gestuurd. De thans bestaande mogelijkheid voor het verlenen van ontheffing blijft ook in de nieuwe situatie bestaan.

Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld is de mate waarin het saldo van de rentelasten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van een jaar of langer. Om dit risico te beperken schrijft de wet voor dat herfinanciering jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen.

De renterisiconorm stelt dus een kader voor een zodanige opbouw van de leningenportefeuille van de gemeente, dat het renterisico door renteaanpassing en herfinanciering zo veel mogelijk wordt voorkomen. Hierdoor kan in enig jaar niet een onevenredig groot deel van leningenportefeuille worden geherfinancierd, zodat het renterisico op de vaste schuld over de jaren gespreid wordt.

Het percentage van de risiconorm wordt genomen van het begrotingstotaal. Daaronder wordt verstaan het totaal van de lasten op de begroting. De renterisiconorm geldt niet voor gemeenten met een vaste schuld die lager is dan het begrotingstotaal. Zij behoeven zich voortaan niet meer aan de 20%-norm te houden. Daarmee krijgen die gemeenten de vrijheid om de spreidingsduur van de financiering naar eigen inzicht aan te passen.

Deze situatie is ook voor de gemeente Woerden van toepassing. De vaste schuld ligt lager dan het begrotingstotaal 2012.

Indien eventueel wordt afgeweken van de renterisiconorm kan ontheffing worden verleend. Als bij afwijkingen de toezichthouder wordt geïnformeerd en ontheffing wordt verkregen handelt de gemeente rechtmatig. Zoals gezegd is deze situatie niet van toepassing op de gemeente Woerden.

Langlopende geldleningen

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van het saldo van de langlopende geldleningen met gemiddeld rentepercentage.

Datum	Saldo langlopende geldleningen	Gemiddeld rentepercentage	Omslagpercentage
1-1-2001	22.718.514	7,41%	6,00%
1-1-2002	19.446.885	7,29%	6,00%
1-1-2003	27.967.741	5,64%	5,50%
1-1-2004	33.285.655	4,96%	5,00%
1-1-2005	43.667.365	4,62%	4,75%
1-1-2006	51.202.322	4,46%	4,75%
1-1-2007	48.236.279	4,46%	4,75%
1-1-2008	53.269.177	4,42%	4,75%
1-1-2009	69.385.943	4,53%	4,50%
1-1-2010	65.573.368	4,53%	4,50%
1-1-2011	61.878.755	4,52%	4,25%
1-1-2012	70.525.129	4,43%	4,25%

De rentelast van langlopende geldleningen is voor 2012 geraamd op € 3.123.917.

In onderstaand overzicht worden de mutaties in de leningenportefeuille aangegeven voor 2012.

Stand per 1 januari 2012	€ 70.525.129
Aflossingen	<u>€ 4.553.937</u>
Stand per 31 december 2012	€ 65.871.192

Het genoemde bedrag aan aflossingen betreft de reguliere aflossingen. Er zijn geen geldleningen met een mogelijkheid tot vervroegde aflossing.

Onderstaand overzicht betreft de zeven laatst afgesloten langlopende geldleningen met het betreffende rentepercentage.

Jaar	Bedrag	Rentepercentage
2002	€ 15.000.000,-	4,84%
2003	€ 14.000.000,-	4,72%
2004	€ 15.000.000,-	4,28%
2005	€ 10.000.000,-	3,83%
2007	€ 8.000.000,-	4,24%
2008	€ 7.000.000,-	4,39%
2011	€ 13.000.000,-	4,13%

Rentepercentage

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de volgende rentepercentages:

Renteomslagpercentage:	4,25
Rente nieuwe investeringen:	4,25
Rente grondbedrijf:	4,75
Rente kort geld	1,50

Het eerste jaar van investering wordt geen rente berekend.

De renteomslag wordt bepaald door het totaalbedrag van de diverse rentecomponenten (rente langlopende geldleningen, rente kortlopende leningen, rente eigen financieringsmiddelen) te delen op de boekwaarde van de investeringen op 1 januari van het jaar. Een eventueel positief of negatief verschil ten opzichte van het renteomslagpercentage wordt verrekend met de reserve renterisico. Hierdoor wordt de rentegevoeligheid van de begroting c.q. rekening geneutraliseerd.

Verwachting voor 2012 en 2013

Het al dan niet aantrekken van langlopende geldleningen is afhankelijk van ontwikkelingen op het gebied van grondexploitatiegebieden en (grote) investeringen in met name scholenbouw en randwegen.

Ook van belang is de ontwikkeling van de rente van zowel kort geld als lang geld. De mate waarin en het tijdstip wanneer grote investeringen gaan lopen, bepalen het moment van consolidatie van kort geld naar het aantrekken van langlopende geldleningen.

Hoewel de ontwikkeling van rentetarieven altijd een bepaalde mate van onzekerheid kent, is de situatie door de economische crisis en de schulden van nationale overheden (binnen de eurozone) mogelijk nog meer onzeker dan anders.

PARAGRAAF 3 – GRONDBELEID

Inleiding

Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend aan de door het bestuur geformuleerde beleidsdoelstellingen. Grondverwerving, -productie, -uitgifte en -beheer zijn onmisbare en logische ingrediënten van elke ontwikkeling met ruimtelijke consequenties, of het nu gaat om het bouwen van woningen, de aanleg van wegen of het realiseren van scholen en andere maatschappelijke voorzieningen.

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, inclusief het te voeren grondprijsbeleid liggen vast in de nota Vaste grond voor beleid, vastgesteld door de raad in februari 2006. Met deze nota wordt ook invulling gegeven aan de begrotingsvoorschriften die een transparant en ingekaderd grondbeleid beogen. Het grondprijsbeleid wordt uitgewerkt in de – elk jaar door het college vast te stellen – Grondprijsbrief. In de 2^e helft van 2011 is de nota Vaste grond voor beleid geëvalueerd en geactualiseerd.

Een verplicht onderdeel van de gemeentelijke begroting is de *paragraaf grondbeleid*. Hierin wordt de raad jaarlijks inzicht geboden in - kort gezegd - de resultaten en risico's van de grondexploitatie en omvat deze paragraaf een meerjarenprognose voor het grondbedrijf. Deze paragraaf is weer een van de onderdelen van het gemeentelijke grondbeleid, naast ondermeer de Meerjaren Prognose Grondbedrijf (MPG) inmiddels in de Raad behandeld.

In deze paragraaf grondbeleid komen achtereenvolgens aan de orde:

- Een beschrijving van de ontwikkelingen op de lokale en regionale vastgoedmarkt;
- De uitgangspunten ten aanzien van renteparameters en risicoafdekking die in de grondexploitaties worden gehanteerd;
- Een stand van zaken en vooruitblik van elk grondexploitatiegebied, waarbij ook eventuele risico's worden benoemd;
- Een meerjarenprognose van de afdrachten aan fondsen en de financiële relatie tussen de algemene reserve grondbedrijf en de algemene dienst;
- Aandachtspunten bij de grondexploitatie en kostenverhaal bij particuliere locatieontwikkelingen.

1. De lokale vastgoedmarkt en het grondbedrijf

Nieuwbouw woningen

In 2010 zijn binnen de gemeente Woerden 305 nieuwbouwwoningen opgeleverd. Voor het jaar 2011 zullen er op basis van de locatiemonitor 2010-2011 in Woerden circa 313 nieuwbouw woningen opgeleverd worden. Waarvan iets minder dan de helft op gemeentelijke locaties. De verwachting voor 2012 is ca. 253 nieuwbouwwoningen, waarvan iets minder dan de helft afkomstig is van gemeentelijke grondposities.

In het onderstaande gaan wij per exploitatiegebied in op de belangrijkste financiële wijzigingen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de vastgestelde exploitaties 2011 en het Meerjarenperspectief 2011.

Het in het coalitieprogramma vastgelegde uitgangspunt van 25% sociale woningbouw in de nieuwbouwplannen beschouwen wij als richtinggevend. Per exploitatiegebied wordt steeds een goede afweging gemaakt tussen de wensen van het volkshuisvestingsbeleid, de juridische en financiële haalbaarheid er is derhalve sprake van maatwerk.

Herstructurering

Herstructurering van bestaande woongebieden vraagt om een planmatige benadering. Belangrijk daarin is de taakverdeling tussen vastgoedeigenaren, waaronder de corporaties en de gemeente. Keuze daarbij kan zijn om eventuele grondopbrengsten die in het betreffende gebied worden gerealiseerd, ook weer in hetzelfde gebied in te zetten. De komende jaren zal in het kader van herstructurering/verbetering woningvoorraad de corporatie Groenwest (voormalig SWW) na afronding van het Schilderskwartier de aandacht verschuiven naar de wijk Bomen- en Bloemenkwartier. Binnen deze laatst genoemde woonwijk worden al enkele kleinschalige herstructureringsprojecten opgepakt te weten: een aantal complexen aan de Berberisstraat/ Hazelaarsstraat en Korenbloemstraat.

Kantoren

In Woerden worden nauwelijks meer nieuwe kantoren ontwikkeld. In het Masterplan Snellerpoort wordt rekening gehouden met een ontwikkeling van maximaal circa 60.000 m² bvo (inclusief de geldende contractuele afspraken). Voor het overige zijn er geen plannen tot kantoorontwikkeling. Gelet op de leegstaande voorraad aan bestaande en nieuwe kantoorgebouwen in Nederland, is de verwachting dat dit marktsegment voorlopig niet zal aantrekken voor de gemeente Woerden. De geplande productie zal zeer waarschijnlijk enkele jaren vertraging oplopen waardoor de projecten waarin deze nieuwbouw stat gepland langer zullen doorlopen.

Bedrijventerreinen

In de kern Woerden is op bedrijventerrein Breeveld nog circa 3,5 ha uitgeefbaar. In afwachting van de uitkomsten van de Ruimtelijke Structuurvisie ligt de uitgifte voorlopig stil.

Naast deze gemeentelijke voorraad komt soms, als gevolg van kleinschalige (particuliere) (her)ontwikkelingen, op Bedrijventerrein Barwoutswaarder en Honthorst bedrijfsgrond beschikbaar.

In het coalitieakkoord 2010-2014 is gekozen om geen nieuw regionaal bedrijventerrein te realiseren en dat eerst gewerkt zal worden aan revitalisering en transformatie van de huidige bedrijventerreinen binnen de gemeentegrenzen. Hiervoor wordt op basis van het convenant Bedrijventerreinen regio Utrecht – West samengewerkt met de regiogemeentes. Uitgangspunt bij de revitalisering en transformatie is dat financiering grotendeels door andere partijen dan de gemeente Woerden voor het benodigde budget moeten zorgen. In 2011 zal een convenant gesloten worden met de gemeentes in West-Utrecht om tot een gezamenlijke aanpak van revitalisering te komen.

2. Uitgangspunten voor grondexploitaties

De gemeentelijke grondexploitaties van de gebieden waar zich ontwikkelingen voordoen, worden *jaarlijks* herzien. In al de grondexploitaties wordt uitgegaan van de boekwaarde per 31 december 2010 zoals opgenomen in de jaarrekening 2010. Daarnaast zijn de laatst bekende wijzigingen doorgevoerd waardoor meevallers en tegenvallers zijn ontstaan.

Parameters

Met betrekking tot de parameters zijn de volgende percentages gehanteerd:

- Rentewinst en – verlies 4,75 %
- Kostenstijging in 2010 1,50 %
- Kostenstijging 2011 1,50 %
- Opbrengstenstijging 2012 e.v. 1,00 %

Voor de onderbouwing van deze parameters verwijzen naar de nota Uitgangspunten grondexploitaties, door ons vastgesteld in 2011.

Fondsen

De bijdragen aan fondsen die rechtstreeks ten laste van de grondexploitatie worden gebracht bedragen € 31,- per m² uitgeefbaar terrein aan de Reserve Infrastructurele Werken en € 7,- per m² uitgeefbaar terrein voor het Groenfonds (€ 2,- per m² voor zover het Snel en Polanen betreft). Dezelfde bedragen worden ook bij particuliere ontwikkelaars in rekening gebracht indien aan particuliere plannen op grond van een exploitatieovereenkomst medewerking wordt verleend. In het kader van de invoering van de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening (nWro) en de hiermee gewijzigde mogelijkheden tot kostenverhaal worden de fondsbijdrages herijkt en gebaseerd op de mogelijkheden van deze wetgeving.

3. Meerjarenprognose grondbedrijf

Op basis van de nota Vaste grond voor beleid is in 2011 een meerjarenprognose grondbedrijf aan de raad voorgelegd.

Risicovoorziening

Voor de afdekking van risico's wordt in elke grondexploitatie een risicovoorziening opgenomen. Uitgangspunt hierbij is een vast percentage van de nog te realiseren opbrengsten. Op dit moment wordt binnen de grondexploitaties een kostenpost gemarkeerd ter grootte van 0% of 5% of 10% van de toekomstige verkoopopbrengsten. Als algemene richtlijn geldt dat deze 5% is voor woningbouwgebieden en 10% voor bedrijventerreinen. Voor Kamerik NO2 evenals Snel & Polanen is dat percentage in 2009, met de vaststelling van

de grondexploitatie, verhoogt naar 7,5%, en voor Snel & Polanen is die risico-opslag zelfs in 2010 verhoogd naar 10%. De reden daarvoor was dat de exploitatietermijn is verlengd tot 1-1-2025. Deze voorziening wordt gelijktijdig met de daadwerkelijke uitgifte afgebouwd. Indien geen aanspraak wordt gemaakt op deze risicovoorziening dan komt deze ten gunste van het eindresultaat. Inmiddels hebben wij besloten om jaarlijks een deel van deze risicovoorziening vervroegd te activeren en ten gunste te brengen van de ARG.

Waar in het hiernavolgende over *boekwaarde* wordt gesproken is dit het saldo van kosten minus opbrengsten op een bepaald datum. Een negatieve boekwaarde betekent dus meer opbrengsten dan kosten (winst); een positieve boekwaarde betekent meer kosten dan opbrengsten (verlies).

De volgende complexen zijn in 2011 niet in exploitatie genomen:

- Bedrijventerrein Breeveld
- Overige percelen

Van het complex Breeveld is op dit moment geen actuele grondexploitatie vastgesteld. Onder het complex Overige percelen zijn gronden opgenomen, die binnen afzienbare termijn beschikbaar zijn voor ruil tegen gronden waarop een toekomstige bouw is/wordt voorgenomen.

De volgende complexen zijn al voor 2011 in exploitatie genomen:

- Kamerik Noord Oost II
- Oranjestraat
- Snel en Polanen
- Defensie eiland
- Middelland Zuid
- Hofwijk-West

Voor de complexen Middelland Zuid en Hofwijk West zijn geen grondexploitatie vastgesteld. Deze complexen zullen in 2011 administratief worden gesloten. De boekwaarden van deze complexen worden verrekend met de Algemene Reserve Grondbedrijf.

4. Toelichting per grondexploitatiegebied

Snel en Polanen

De grondexploitatie van Snel en Polanen is verdeeld over 4 deelexploitaties: Waterrijk, Snellerpoort, Recreatiegebied Cattenbroek en Snel en Polanen Algemeen. Via tussentijdse rapportages wordt de raad periodiek geïnformeerd over de ontwikkelingen in dit gebied.

Deelgebied Snel en Polanen Algemeen

Dit deelgebied bestaat uit het gebied ten westen van de Cattenbroekerdijk. In dit gebied zijn inmiddels 2.116 woningen gerealiseerd. Aan de Rieslinggaard zijn nog 2 kavels uit te geven. Daarnaast bestaat het gebied uit bedrijventerrein Polanen dat inmiddels geheel is uitgegeven aan bedrijven. In totaal is er ca. 284.000 m² grond verkocht en hebben zich er circa 60 bedrijven gevestigd. Tevens zijn er binnen het deelgebied op drie verschillende plekken kantoren en andere commerciële ruimtes gerealiseerd. Vijf kantoorpanden voor eigenaar/gebruikers zijn gevestigd langs de Helsinkilaan. In het winkelcentrum zijn circa 15 ondernemers en een gemeentelijk wijkcentrum gevestigd. Aansluitend op het winkelcentrum is ook een kantoorpand gerealiseerd. Het onderdeel bedrijventerrein Polanen is derhalve afgesloten. Tot het deelgebied Snel en Polanen Algemeen behoort ook de sportstrook die is gelegen tussen de spoorlijn en Steinhagenseweg ten oosten van de Cattenbroekerdijk. In dit gebied zijn inmiddels ook alle gronden uitgegeven en zijn er een middelbare school, een sporthal en een voetbalvereniging gevestigd. Het openbare gebied van dit deel van Snel en Polanen is in beheer en onderhoud overgedragen aan de Algemene Dienst. Naast de hiervoor genoemde twee vrije kavels (Rieslinggaard) zijn in de deelexploitatie Snel en Polanen Algemeen nog te realiseren infrastructurele werken opgenomen waarbij gedacht moet worden aan o.a. de aanpassing van de Steinhagenseweg buiten Snellerpoort en een reservering om extra geluidswerende maatregelen in de lange wand van Snellerpoort te kunnen uitvoeren.

Deelgebied Waterrijk

Dit deelgebied bestaat uit het gebied ten oosten van de Cattenbroekerdijk. In dit deelgebied worden ca. 1.247 woningen, een Brede school en een wijkpark gerealiseerd.

Tot 2011 zijn er inmiddels 772 woningen /kavels verkocht en moeten nog ca. 478 woningen worden gerealiseerd. Er moeten vanaf 2011 nog circa 65 kavels in het Villapark (particulier opdrachtgeverschap) worden uitgegeven. De rest bestaat uit woningen/kavels op de Eilanden.

In 2010 zijn 7 woningen en/of kavels notarieel geleverd. In 2011 zullen naar verwachting 127 woningen/kavels worden verkocht bestaande uit diverse woonblokken op eiland 3 (Biezenhof/ Riethof Oost en Grachtenkavels) en appartementengebouw villa Berlage en particuliere kavels in het Villapark.

Uitgifte kavels Villapark

Een groot deel van de opbrengsten (meer dan 30%) van het deelgebied Waterrijk komt uit kavelverkoop in het Villapark. In 11 tranches zijn inmiddels ca. 120 kavels verloot.

De gemeenteraad heeft besloten dat er een experiment komt met welstandvrij bouwen in het Villapark. Bij de eerste uitgifte in het Villapark van 2010 zijn 2 van de 10 kavels uit dit experiment uitgegeven. In 2011 zullen de andere kavels van dit experiment worden uitgegeven. Na uitgifte en realisatie van de woningen zal geëvalueerd worden.

Uitgifte eiland 4

Een risico wordt gevormd door de uitvoering van de zandwinning en de daaraan gekoppelde zetting van grond op eiland 4. Door het zetten van de grond als gevolg van zandwinning is een deel van (geplande) uitgeefbare grond op eiland 4 niet meer uitgeefbaar. Er wordt op dit moment een alternatief plan ontwikkeld welke rekening houdt met deze zetting, tegelijkertijd is de exploitant van de zandwinning, Bavog, aansprakelijk gesteld voor de schade als gevolg van deze zetting. Vooralsnog wordt aangenomen dat de negatieve gevolgen hiervan opgevangen kunnen worden binnen de grondexploitatie (risicovoorziening) van Snel & Polanen. Dit heeft gevolgen voor mogelijke afdrachten aan de Algemene Reserve Grondbedrijf.

Deelgebied Snellerpoort

Dit deelgebied bestaat uit het gebied tussen de Steinhagenseweg/Beneluxlaan en het spoor. In dit deelgebied zijn ca. 767 woningen gepland. In de prijsklassen goedkope, bereikbare, middeldure en dure woningbouw zijn voor het deelgebied Snellerpoort respectievelijk 229 (30%), 265 (35%), 113 (15%) en 160 (20%) woningen opgenomen in de exploitatie. Daarnaast is in de exploitatie een uitbreiding van het winkelcentrum opgenomen van 1.200m² winkelruimte en ca. 2.500m² aan sociaal/culturele voorzieningen opgenomen (kerk en onderwijs). In de exploitatie zijn geen opbrengsten en kosten geraamd voor de aanpassing van de parkeervoorzieningen bij het winkelcentrum. Uitgangspunt voor aanpassing is kostprijsdekkende ontwikkeling.

Omleggen Steinhagenseweg

Bij het omleggen van de Steinhagenseweg is gerekend op basis van de uitgangspunten van het Masterplan Snellerpoort.

Voor een verdere toelichting op het plan wordt verwezen naar het door de raad vastgestelde Masterplan Snellerpoort en de aanpassing van het programma van Snellerpoort zoals genoemd in het rapport van ABF. Tot 2010 is nog geen grond verkocht. De eerste verkoop (kerkelijk centrum) staat gepland voor het jaar 2010. In februari 2009 heeft het college besloten tot herbezinning op het plan voor Snellerpoort. Er is nog wel een flexibel bestemmingsplan vastgesteld dat kan inspelen bij een aantrekkende marktvraag. In een eerste fase wordt een kerk en een woonzorgcomplex gerealiseerd. De fasering voor het overige gebied is in zijn geheel 5 jaar naar achteren geschoven.

In 2011 zal een tijdelijke parkeervoorziening voor het winkelcentrum worden aangelegd. De kosten voor deze voorziening worden voor 50% betaald door de eigenaar van het winkelcentrum. De overige aanlegkosten worden betaald uit de grondexploitatie Snel en Polanen.

Deelgebied Recreatiegebied Cattenbroek

Dit deelgebied ligt tussen de Cattenbroekerdijk, Potterskade en A12. Tot 2011 vinden hier ontgrondingswerkzaamheden plaats die worden uitgevoerd door Ballast-van Oord. Vooralsnog zijn in dit deelgebied geen werkzaamheden voorzien behoudens het beheer van het gebied. In 2011 worden de plannen voor het recreatiegebied verder uitgewerkt. De plannen worden heroverwogen binnen de huidige financiële kaders.

De taakstellende bezuinigingen zoals opgenomen in het coalitieakkoord zijn met het vaststellen van de exploitatie 2011 verwerkt.

Oranjestraat

Het exploitatiegebied Oranjestraat is reeds vanaf de jaren 80 in ontwikkeling, er zijn grondsanereringen uitgevoerd en er zijn reeds diverse koop- en huurwoningen uitgegeven. Het nu nog te realiseren plan – waarover op hoofdlijnen overeenstemming is – omvat 21 grondgebonden woningen, 5 appartementen en de herinrichting van het openbaar gebied. De 5 appartementen worden gerealiseerd op grond (kaaspakhuis) die reeds bij de ontwikkelaar in het bezit is. De ontwikkelaar bouwt daarnaast enkele garages voor aanwonenden. De totale oppervlakte van het nog uit te geven terrein bedraagt ca. 1.750 m². Inmiddels zijn de laatste woningen in aanbouw en zal eind 2011/ begin 2012 worden opgeleverd.

Boekwaarde 31 december 2010	705.702
<i>Exploitatie 2011:</i>	
Totaal investeringen	4.763.131
Waarvan nog te maken kosten	636.207
waarvan risicovoorziening	72.000
Totaal opbrengsten	-4.895.068
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	-963.000
Verliesvoorziening	-510.844
Verwacht eindresultaat*	(winst) -131.935

*=Contante waarde van € 120.000 (einddatum: 1 januari 2013)

Defensie-eiland

Het betreft een binnenstedelijke herstructureringsopgave met een bouwprogramma van circa 240 woningen. Binnen dit project zal sprake zijn van een bodemsanering en worden daarnaast oude structuren teruggebracht. In 2009 is al een voorziening getroffen van € 5.000.000 en per 1-1-2010 is deze voorziening nog eens aangevuld met € 7.450.000. De totale voorziening bedraagt op dit moment € 12.450.000. De rente op de voorziening wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve Grondbedrijf. De nu gereserveerde gelden en een jaarlijkse toevoeging vanuit de Algemene Reserve Grondbedrijf van ca. € 310.000 zijn op dit moment toereikend om het in begrote exploitatietekort op eindwaarde te kunnen dekken.

Het grootste risico rondom deze ontwikkeling is de grondwatersanering in combinatie met WKO. De kosten voor de 1^e en 2^e fase sanering (bodem) zitten in de huidige aanbidding van de ontwikkelaar en in de grondexploitatie Defensie-eiland. De kosten 3^e en 4^e fase sanering (grondwater) en de opbrengsten uit WKO zijn niet opgenomen in de exploitatie Defensie-eiland.

Boekwaarde 31 december 2010	14.912.266
<i>Exploitatie 2011:</i>	
Totaal investeringen	22.130.622
Waarvan nog te maken kosten	5.944.734
waarvan risicovoorziening	0
Totaal opbrengsten	-9.680.622
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	-8.407.000
Verliesvoorziening	-12.450.000
Verwacht eindresultaat*	0

*=Contante waarde van € 0 (einddatum: 1 januari 2018)

Kamerik Noord-Oost II

In dit gebied is in 2008 gestart met de bouw van het boerenerv (19 woningen). Deze woningen zijn in 2009 opgeleverd. In 2011 wordt een kavel geleverd voor de bouw van een verpleeghuis en 10 appartementen en een aantal kavels voor particulier opdrachtgeverschap. Het overige plangebied wordt tot 2014 ingevuld. Uitgangspunt hierbij is zo goed mogelijke spreiding over de planperiode. Besloten is om het openbaar gebied voor te belasten om toekomstige verzakking van het openbaar gebied en beheerskosten te beperken. De gronduitgifte vindt plaats/gebeurt volgens de planning in de exploitatie. Indien conform de planning en het vastgestelde programma gewerkt blijft worden zijn geen grote financiële tegenvallers te verwachten.

Boekwaarde 31 december 2010	1.033.457
<i>Exploitatie 2011:</i>	
Totaal investeringen	4.124.643
Waarvan nog te maken kosten	2.301.737
waarvan risicovoorziening	335.000
Totaal opbrengsten	5.276.223
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	-4.486.778
Verwacht eindresultaat*	(winst) -1.151.580

*=Contante waarde van € 956.000 (einddatum: 1 januari 2015)

Bedrijventerrein Breeveld exclusief Sluisgebouw

De boekwaarde van het bedrijventerrein exclusief Sluisgebouw bedraagt per 31-12-2010 € 4.824.462,-. Van dit bedrijventerrein met een omvang van in totaal 6,5 ha is nog circa 3,5 ha uitgeefbaar. De uitgifte van grond op bedrijventerrein Breeveld is sinds 2006 stilgelegd onder andere omdat dit gebied in de structuurvisie een andere bestemming krijgt. De exploitatie is sindsdien niet meer herzien en vastgesteld.

Het Sluisgebouw moet op basis van de jaarlijkse accountantscontrole voorlopig (minimaal tot herontwikkeling) geadmistreerd worden binnen de algemene dienst als Materiële Vaste Activa en er dient tevens verplicht op het pand afgeschreven te worden. De financiële lasten van het pand drukken hiermee niet meer op het exploitatiegebied Breeveld van het grondbedrijf. Een eventueel negatief resultaat van de opstalexploitatie (incl. afschrijving Sluisgebouw) zal binnen de algemene dienst afgedekt moeten worden.

Bij de gehele of gedeeltelijke herbestemming van het Sluisgebouw zonder het pand te slopen zal het tekort vermoedelijk een stuk lager uitvallen omdat geen afschrijving van het gehele pand nodig is. Daarnaast zal mogelijk een gedeelte van de kosten op basis van de grondexploitatiewet verhaald kunnen worden op de naastgelegen locaties (Den Oudsten/ overzijde Steinhagenseweg). Een andere mogelijkheid om de opbrengsten te verhogen is een lager percentage goedkoop en middelduur op de gemeentelijke grond en een hogere bebouwingsdichtheid. Aandachtspunt bij dit project is net als bij andere projecten rondom het spoor de externe veiligheid en geluid. Gelet op de grote financiële belangen zijn reeds in 2009 keuzes gemaakt over het minimaal tot 2012 verhuren van het Sluisgebouw. In 2011 zal overwogen moeten worden of langer verhuren wenselijk/nodig is.

Een eventueel tekort na herontwikkeling van het Sluisgebouw is niet meegenomen in het meerjarenoverzicht ontwikkeling algemene reserve grondbedrijf aangezien het hier in eerste instantie geen grondbedrijf ontwikkeling meer betreft.

Boekwaarde 31 december 2010 bedrijventerreindeel	4.824.462
--	-----------

Overige percelen

In dit complex worden de overige gronden van het grondbedrijf beheerd. Dit zijn met name agrarische percelen die als compensatiegrond of als ontwikkelingslocatie kunnen worden ingezet. Daarnaast worden de koopopties voor strategisch gelegen percelen in dit complex ondergebracht.

Boekwaarde 31 december 2010	645.670
-----------------------------	---------

Per m² is de gemiddelde boekwaarde € 3,64 Er zijn geen aanvullende maatregelen nodig.

Hofwijk west

De woningen in het gebied Hofwijk-west zijn opgeleverd en het openbaar gebied is aan de gemeente teruggeleverd. Er worden op basis van een aantal reacties van omwonenden nog een aantal parkeerplaatsen aangepast. In de loop van 2011 wordt de exploitatie afgesloten.

Boekwaarde 31 december 2010	-25.167
-----------------------------	---------

Middelland Zuid

De grond voor het brandstofverkooppunt aan de Wulverhorstbaan is in gebruik gegeven vooruitlopend op het transport. Na afronding van de planologische procedure wordt de leveringsakte verleden. De verwachting is dat deze exploitatie eind 2011 wordt afgesloten met een bijna neutraal resultaat. In het verleden is een groot deel van de winst al genomen. Een eventueel winstresultaat wordt vooral bepaald door de uitkomst van het verrekeningsbeding dat is afgesproken bij het opheffen van het oude pompstation aan het Plantsoen. Vooralsnog is deze exploitatie neutraal opgenomen in de Meerjarenprognose.

Boekwaarde 31 december 2010	6.488
-----------------------------	-------

5. Meerjarenprognose afdrachten/fondsen

In de grondexploitaties worden - overeenkomstig de nota Vaste grond voor beleid - afdrachten opgenomen aan het Groenfonds en de Reserve Infrastructurele Werken. De afdrachten vinden plaats op het moment waarop de opbrengsten worden gerealiseerd c.q. op het moment dat het uitgeefbare terrein wordt verkocht. De hoogte van de bijdrage is gerelateerd aan het aantal vierkante meters uitgeefbaar terrein vermenigvuldigd met een vast te stellen bedrag per m2.

In het kader van de invoering van de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening (nWro) per 1 juli 2008 en de hiermee gewijzigde mogelijkheden tot kostenverhaal worden de fondsbijdrages vooruitlopend of uiterlijk gelijktijdig met de evaluatie van de nota vaste grond voor beleid herijkt en gebaseerd op de mogelijkheden van deze wetgeving.

In de nieuwe nota grondbeleid zal ook meer aandacht besteed worden aan het kostenverhaal bij particuliere locatieontwikkelingen en de toerekening van fondsbijdrages bij gemeentelijke en particuliere locatieontwikkelingen. De fondsbijdrages zullen meer gebaseerd worden op de mogelijke opstalontwikkeling dan op het aantal m2 uitgeefbare kavel.

Groenfonds

De afdracht aan het Groenfonds bestaat uit een bijdrage van € 7 per m2 uitgeefbaar terrein (€ 2,- voor Snel en Polanen). Voor een prognose van de toekomstige afdrachten vanuit de gemeentelijke grondexploitaties aan dit fonds wordt verwezen naar het meerjarenperspectief Grondbedrijf 2011.

Saldo tot en met 2010*:	63.708
-------------------------	--------

* jaarrekening 2010

Overigens wordt ook ten laste van grondtransacties in de algemene dienst en bij private locatieontwikkeling aan het Groenfonds afgedragen en wordt rente over het saldo per 31-12 van elk jaar toegevoegd.

Reserve Infrastructurele Werken

Uit dit fonds worden voornamelijk de kosten voor het project A12BRAVO betaald. De afdracht aan de Reserve Infrastructurele Werken bestaat uit een bijdrage van € 31,- per m2 uitgeefbare grond. Deze afdracht betekent voor een aantal exploitatiegebieden een zware belasting. Voor een prognose van de toekomstige afdrachten vanuit de gemeentelijke grondexploitaties aan dit fonds wordt verwezen naar het meerjarenperspectief Grondbedrijf 2011.

Saldo tot en met 2010*:	20.648.228
-------------------------	------------

* volgens jaarrekening 2010

Overigens wordt ook ten laste van grondtransacties in de algemene dienst en bij private locatieontwikkeling aan het RIW afgedragen en wordt rente over het saldo per 31-12 van elk jaar toegevoegd.

Algemene reserve Grondbedrijf

De exploitatieresultaten worden genomen navenant de opbrengsten gerealiseerd worden. Jaarlijks wordt het bedrijfsresultaat bepaald. Dit resultaat wordt gestort in de algemene reserve grondbedrijf. Deze reserve heeft onder andere ten doel om onvoorziene risico's in de grondexploitatie op te vangen. De reserve wordt gevoed door winsten uit exploitatiegebieden en verliezen worden ten laste van deze reserve gebracht. De gewenste omvang van de algemene reserve grondbedrijf is in de nota Vaste grond voor beleid gesteld op 10% van het totale in de grondexploitaties geïnvesteerde vermogen. Indien deze reserve de gewenste omvang heeft bereikt dan kan besloten worden het meerdere af te dragen aan de algemene dienst.

Per 31 december 2010 is het geïnvesteerde vermogen als volgt:

Complex	Boekwaarde 31 december 2010
Breeveld	4.824.462
Overige percelen	645.670
Middelland Zuid	6.488
Snel en Polanen	5.009.140
Oranjestraat	705.702
Hofwijk West	-25.167
Kamerik Noord-Oost II	1.033.457
Defensie eiland	14.912.266
totale boekwaarde complexen	27.112.023

Gewenste omvang Algemene Reserve Grondbedrijf per 2011 bedraagt: € 2.711.202
 Stand per 31-12-2010 is volgens de jaarrekening € 2.989.805

In de MPG 2011 zijn de volgende verwachte stortingen/onttrekkingen opgenomen voor 2011.

Afdekking verlies Defensie-eiland	- € 265.000
Afsluiting Hofwijk West en Middelland Zuid	€ 18.680
Stichting Stadsherstel/ monumentenbeleid	- € 490.000
Rentetoevoegingen (verliesvoorziening en ARG)	€ 799.034
Bijdrage bezuinigingen Snel en Polanen	€ 872.100

Geprognosticeerde stand van zaken eind 2011 € 3.924.619

Aandachtspunten bij grondexploitaties

Drie belangrijke aandachtspunten voor het grondbeleid op basis van de paragraaf Grondbeleid zijn:

1. Door een inbressing als gevolg van zandwinning is een deel van (geplande) uitgiftebare grond op eiland 4 niet meer uitgiftebaar en is de uitgifte vertraagd. Er wordt op dit moment een alternatief plan ontwikkeld dat rekening houdt met deze zetting, tegelijkertijd is de exploitant van de zandwinning aansprakelijk gesteld voor de schade als gevolg van deze zetting. Vooralsnog wordt aangenomen dat de negatieve gevolgen hiervan opgevangen kunnen worden binnen de grondexploitatie (risicovoorziening) van Snel & Polanen. Dit heeft gevolgen voor mogelijke afdrachten aan de Algemene Reserve Grondbedrijf.

2. Besluitvorming omtrent Breeveld welke eind 2011 in de raad komt, moet met voortvarendheid uitgewerkt worden opdat zicht ontstaat op het te verwachten resultaat en de gevolgen voor de positie van de algemene reserve grondbedrijf en de gevolgen voor het pand "De Sluis".

3. Het algemene grondbeleid en kostenverhaal en de daaraan verbonden afdrachten aan de fondsen (RIW en Groenfonds) bij particuliere en gemeentelijke ontwikkelingen zal op basis van de Wro en veranderende markt/gemeentelijke omstandigheden voortdurend kritisch moeten worden gevolgd.

PARAGRAAF 4 – LOKALE HEFFINGEN

Deze paragraaf heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (retributieve heffingen) als heffingen waarvan de besteding vrij is (ongebonden).

Artikel 10 van het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) beschrijft dat de paragraaf lokale heffingen ten minste de volgende onderdelen bevat: de geraamde inkomsten, het beleid ten aanzien van heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

In deze paragraaf wordt per lokale heffing ingegaan op de aangegeven aspecten. Tevens gaan we in op de beleidsvoornemens ten aanzien van een aantal heffingen. Tot slot beschrijven we de verwachte lastendruk voor en het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente Woerden.

Beleidsuitgangspunten

Uitgangspunt is dat alle tarieven worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2% met uitzondering van de tarieven afvalstoffen en reinigingsrechten welke gelijk zullen blijven.

Daarnaast wordt voorgesteld de opbrengsten rioolheffing in 2012 te verhogen met 4,5 procent. Vanaf 2009 worden de tarieven -conform het vastgestelde Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP)- naast de jaarlijkse indexering (voor 2012: voor de baten vastgesteld op 2%) verhoogd met 2,5%.

Overzicht lokale heffingen en tariefbeleid

Belastingheffing leidt tot ongebonden inkomsten en retributieve inkomsten.

Ongebonden inkomsten	Retributieve inkomsten
1) Onroerende-zaakbelastingen	6) Afvalstoffenheffing en Reinigingsrechten
2) Hondenbelasting	7) Rioolheffing
3) Precariobelasting	8) Leges
4) Parkeerbelasting	9) Overige heffingen:
5) Toeristenbelasting	• Marktgelden
	• Lijkbezorgingsrechten
	• Havengelden

Onderstaand worden de heffingen weergegeven. De begrote bedragen zijn inclusief structurele wijzigingen op de primitieve begroting.

1. Onroerende-zaakbelastingen

We stellen voor de onroerende zaakbelasting (OZB-opbrengst) voor het jaar 2012 te indexeren met 2 procent. Uitgangspunt is, net als bij vorige taxatieronden, dat de herwaardering WOZ geen invloed heeft op de totale te realiseren opbrengst ozb. In principe worden de tarieven aangepast om de waardeontwikkeling te compenseren.

De daling van de waarde van woningen wordt naar het verschil tussen de waardepeildatum 1 januari 2010 en de nieuwe peildatum 1 januari 2011 geprognosticeerd op – 1,1 %.

Om aan te sluiten bij de gewenste opbrengst wordt daarom het heffingspercentage voor eigenaren verhoogd van 0,0970% naar 0,1000%.

De daling van de waarde van de niet-woningen naar de nieuwe peildatum wordt op dit moment geprognosticeerd op gemiddeld 2 %. Om aan te sluiten bij de te realiseren opbrengst moet het heffingspercentage:

- voor de eigenaren niet woning worden verhoogd van 0,1330% naar 0,1383%;
- voor eigenaren woning worden verhoogd van 0,0970% naar 0,1000%;
- en voor gebruikers niet woning van 0,1010% naar 0,1051%.

Tarieven onroerende-zaakbelasting	2010	2011	2012
Gebruikers niet-woning	0,0950%	0,1010%	0,1051%
Eigenaren woning	0,0940%	0,0970%	0,1000%
Eigenaren niet-woning	0,1270%	0,1330%	0,1383%

Het onderstaande overzicht geeft de begrote opbrengst onroerende-zaakbelastingen aan.

OZB	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Gebruikers niet-woningen	€ 1.146.754,-	€ 1.195.032,-	€ 1.218.933,-
Eigenaren woningen	€ 5.236.785,-	€ 5.202.723,-	€ 5.306.777,-
Eigenaren niet-woningen	€ 1.864.184,-	€ 1.943.324,-	€ 1.982.190,-
Totaal	€ 8.247.723,-	€ 8.341.079,-	€ 8.507.901,-

2. Hondenbelasting

Uitgangspunt voor de verhoging van de tarieven van de hondenbelasting per 1 januari 2012 is een percentage van 2%. De tarieven worden op vijf cent afgerond. Hierdoor kunnen de stijgingspercentages van de definitieve tarieven iets afwijken. De tarieven worden verhoogd naar € 5,30 per maand (€ 63,60 per jaar) van het belastingtijdvak voor de eerste hond en € 6,50 per maand (€ 78,- per jaar) van het belastingtijdvak voor elke hond boven het aantal van één.

Het kenneltarief is vastgesteld op € 29,80 per maand (€ 357,60 van het belastingtijdvak).

Tarieven hondenbelasting per maand	2010	2011	2012
Eerste hond	€ 5,10	€ 5,20	€ 5,30
Tweede en volgende hond	€ 6,20	€ 6,35	€ 6,50
Kennel	€ 28,60	€ 29,20	€ 29,80

De opbrengst hondenbelasting is in onderstaande tabel weergegeven.

Hondenbelasting	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Opbrengst	€ 146.002,-	€ 145.656,-	€ 148.569,-

3. Precariobelasting

Uitgangspunt voor de verhoging van de tarieven van de precariobelasting per 1 januari 2012 is een percentage van 2%. De precariobelasting is een heffing voor het hebben van voorwerpen op, in of boven gemeentegrond die voor de openbare dienst bestemd is. Ook terrassen vallen onder de precariobelasting. De overheid kan een vergoeding vragen voor het gebruik (mogen) maken van gemeentegrond. Om te voorkomen dat de gemeentelijke overheid met elke afzonderlijke particulier of bedrijf een contract moet sluiten, is gebruikgemaakt van de publiekrechtelijke weg via een belastingverordening.

De begrote opbrengst precariorechten voor 2012 (exclusief verhoging dekkingsplan) is in onderstaande tabel weergegeven.

Precariorechten	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Opbrengst	€ 81.425,-	€ 118.330,-	€ 120.697,-

4. Parkeerbelasting

Het parkeren in de parkeergarage ten opzichte van het straatparkeren laat zien dat de voorkeur voor het parkeren in garage Castellum groeit. De opbrengsten voor de parkeergarage stijgen, de opbrengsten straatparkeren dalen.

Parkeergarage Castellum

De verhoging van het tarief van € 1,50 per uur naar € 1,80 per uur in 2011 leidt conform de huidige prognoses niet tot verminderd gebruik van de garage.

Gezien de aanzienlijke verhoging voor het kortparkeren in de garage wordt het tarief voor een abonnement met plaatsgarantie gedurende 3 jaar jaarlijks met 10% per jaar verhoogd. Voor 2012 wordt het tarief € 1266,- per jaar (€ 105,50 per maand).

Het dalurenabonnement (abonnement van maandag tot en met vrijdag zonder plaatsgarantie) blijft gehandhaafd op € 600,- per jaar (€ 50,- per maand). De genoemde tarieven zijn exclusief BTW.

Straatparkeren

Het tarief voor het kortparkeren op straat wordt behoudens de trendmatige verhoging van 2% met 9% extra verhoogd naar € 2,00 per uur (€ 0,50 per 15 minuten) De meeropbrengst wordt geschat op € 42.000,-.

Het tarief voor een bewonersvergunning wordt met 2% verhoogd van € 150,- naar € 153,- per jaar. Voor dit tarief is een ontheffings- en instapbepaling vastgesteld, zodat naar rato kan worden betaald indien geen gebruik meer wordt gemaakt van de vergunning. Deze wordt vastgesteld op € 12,75 per maand, waarbij altijd een minimum wordt aangehouden voor de perceptiekosten van € 36,-.

De vergunning voor zone D wordt verhoogd van € 35,- naar € 36,-

Het tarief voor een tweede of verdere vergunning wordt € 306,- (tweemaal de prijs van de eerste vergunning).

Het tarief voor bedrijfsvergunningen wordt verhoogd van € 672,- naar € 685,80,- (€ 57,15,- per maand) voor zowel zone B als C. De dagparkeervergunning voor het parkeren op straat blijft € 15,-

Het uniforme tarief voor het wijzigen van een vergunning blijft met € 25,- ongewijzigd.

De tarieven voor een vrachtwagenparkeervergunning worden verhoogd met 2% van € 724,20 naar € 738,- voor een 10 meterplaats en van € 1299,- naar € 1332,- voor een 18 meterplaats.

De dagparkeervergunningen voor vrachtwagens worden tevens met 2% verhoogd van € 17,50 naar € 18,- voor een 10 m plaats en van € 20,- naar € 20,- voor een 18 m plaats.

Het tarief voor de naheffingsaanslag wordt voor 2012 vastgesteld op € 54,- conform de maximale rijksnormen.

De opbrengst parkeerbelasting (inclusief extra dekkingsplan) is in onderstaande tabel opgenomen.

Parkeerbelasting	Werkelijk 2010	Begroet 2011	Begroet 2012
Opbrengst straat parkeren	€ 1.250.562,-	€ 1.224.128,-	€ 1.266.128,-
Opbrengst parkeergarage	€ 549.360,-	€ 483.125,-	€ 492.787,-
totaal parkeren	€ 1.799.922,-	€ 1.707.253,-	€ 1.758.915,-

Ter dekking van het meerjarenperspectief is in het dekkingsplan voor parkeren opgenomen:

Parkeren	Begroet 2012
Extra dekking	16.000,-

Parkeren	2013-2015
Extra dekking	216.000,-

Bestaande uit:

Aanbestedingsvoordeel € 200.000,- (ingaaude 2013)

Parkeertarieven € 16.000,- (ingaaude 2012)

De grens aan het verhogen van de parkeertarieven is bereikt. Onderzoek wordt gedaan naar alternatieve oplossingen.

5. Toeristenbelasting

Met ingang van 1 januari wordt toeristen belasting ingevoerd. De opbrengsten toeristenbelasting worden toegevoegd aan de algemene middelen. Toeristenbelasting wordt geheven bij een overnachting in een hotel, pension, camping of recreatiewoning door personen die niet als ingezetenen van de gemeente Woerden in de gemeentelijke basisadministratie zijn ingeschreven. De tarieven voor het jaar 2012 worden vastgesteld op basis van het totaal aantal overnachtingen binnen de gemeente Woerden.

Toeristenbelasting	Begroet 2012
Totale baten	€ 55.000,-

6. Afvalstoffenheffing en Reinigingsrechten

Voor de bestrijding van de kosten die samenhangen met het inzamelen en verwerken van afval is de gemeente bevoegd om (een gedeelte van) de gemaakte kosten te verhalen. Voor het huishoudelijk afval (afval dat ontstaat vanuit particuliere huishoudens) wordt afvalstoffenheffing geheven. Onderstaande tabel geeft een overzicht van baten en lasten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
1. Lasten	€ 4.780.433,-	€ 4.302.388,-	€ 4.492.617,-
2. BTW lasten te verhalen op BTW-compensatiefonds	€ 252.286,-	€ 252.286,-	€ 252.286,-
3. Totaal te verhalen lasten (=1+2)	€ 5.032.719,-	€ 4.554.674,-	€ 4.744.903,-
4. Totale baten	€ 5.600.059,-	€ 5.211.834,-	€ 5.518.196,-
5. Saldo (4 – 3)	€ 567.340,-	€ 657.160,-	€ 773.293,-

In de begroting 2013 e.v. zal het saldo –i.v.m. de kapitaallasten nieuw afvalbrengstation teruglopen naar € 530.633,--.

Het uitgangspunt bij het vaststellen van de tarieven is dat het tarief voor eenpersoonshuishoudens circa 80% bedraagt van het tarief voor meerpersoonshuishoudens. Dit percentage kan enigszins afwijken als gevolg van afrondingen in hanteerbare maandbedragen. De reinigingsrechten zijn van toepassing op bedrijven die in de binnenstad zijn gevestigd en hun afval aanbieden aan de gemeente via vuilcontainers. Deze tarieven zijn exclusief BTW.

Voorgesteld wordt de huidige tarieven afvalstoffenheffing en reinigingsrechten voor het jaar 2012 te handhaven. Na oplevering van het nieuwe afvalbrengstation volgt een nieuwe vaststelling van de tarieven.

Tarieven Afvalstoffenheffing	2011 per maand	2011 per jaar	2012 per maand	2012 per jaar	Verlaging / verhoging in 2012 t.o.v. 2011
Eenpersoons	€ 17,75	€ 213,-	€ 17,75	€ 213,-	0%
Meerpersoons	€ 21,25	€ 255,-	€ 21,25	€ 255,-	0%
Tarieven Reinigingsrechten	2011 per maand	2011 per jaar	2012 per maand	2012 per jaar	Verlaging / verhoging in 2012 t.o.v. 2011
bedrijven < 480 ltr	€ 42,10	€ 505,20	€ 42,10	€ 505,20	0%
bedrijven > 480 ltr	€ 84,20	€ 1.010,40	€ 84,20	€ 1.010,40	0%

7. Rioolheffing

De rioolheffing wordt voor 2012 verhoogd met 4,5 procent. Met ingang van 2011 worden de tarieven -conform het vastgestelde Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP)- naast de jaarlijkse inflatie (voor 2011 vastgesteld op 2%) verhoogd met 2,5%. Hiermee wordt gedurende de planperiode gezorgd voor een kostendekkend rioolrecht en wordt de planperiode afgesloten met een positieve egaliseringsreserve. Uitgangspunt voor 2012 is een toename van 300 aansluitingen als gevolg van nieuwbouw,- en inbreidingslocaties.

Ten gevolge van de invoering van de rioolheffing (voorheen rioolrechten) in 2011 vallen meer objecten binnen de heffing. Het gaat hierbij om ongeveer 1000 kleine objecten, garages, schuren e.d. Een volledig tarief in rekening brengen staat niet in verhouding met de kosten die de gemeente heeft voor het waterbeheer gerelateerd aan deze objecten. Daarom wordt een nieuw laag tarief geïntroduceerd. Dit tarief wordt gesteld op € 1,75 per maand (€ 21,- per jaar)

Het tarief voor een waterjaarverbruik van minder dan 275 m³ wordt verhoogd van € 10,85 per maand (€130,20 per jaar) naar € 11,30 per maand (€ 135,60 per jaar).

Het tarief voor een waterjaarverbruik gelijk of meer dan 275 m³ wordt verhoogd van € 21,70 per maand (€ 260,40 per jaar) naar € 22,60 per maand (€ 271,20 per jaar).

Bij de grootverbruikers (verbruik meer dan 550 m³) wordt het meerverbruik tegen een tarief per afgevoerde kubieke meter in rekening gebracht.

Rioolheffing	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Totale lasten	€ 3.121.747,-	€ 3.301.863,-	€ 3.594.811,-
BTW lasten te verhalen op BTW-compensatiefonds	€ 162.721,-	€ 162.721,-	€ 162.721,-
Totale lasten	€ 3.284.468,-	€ 3.464.584,-	€ 3.757.532,-
Totale baten	€ 3.201.777,-	€ 3.090.702,-	€ 3.311.532,-
Saldo (egalisereserve)	- € 82.691,-	- € 393.882,-	- € 445.782,-

8. leges

De totale opbrengst van de tarieven van de legesverordening mag op begrotingsbasis niet uitgaan boven de geraamde uitgaven die de gemeente ter zake heeft. Dit voorschrift geldt niet voor de individuele prestatie voortvloeiende uit de legesverordening, doch voor het totaal van de baten en lasten van de dienstverleningen. De leges zijn per 1 januari 2012 verhoogd met het gemiddelde percentage van 2 procent.

Een aantal legestarieven is aan een wettelijk maximum gebonden.

Leges	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Lasten burgerzaken: Persoonsregistraties	€ 325.855,-	€ 355.432,-	€ 473.610,-
Lasten burgerzaken: Persoonsdocumentaties/dienstverlening	€ 983.736,-	€ 862.368,-	€ 870.920,-
Lasten burgerzaken: Secretarieleges	€ 260.729,-	€ 224.000,-	€ 228.480,-
Lasten burgerzaken: KCC	€ 0,-	€ 36.200,-	€ 5.500,-
Lasten volkshuisvesting: Vergunningen woningwet /APV en andere bijzondere wetten	€ 607.154,-	€ 287.343,-	€ 136.199,-
Lasten volkshuisvesting: Horeca / salaris en administratie	€ 2.606,-	€ 0,-	€ 17.682,-
Lasten volkshuisvesting: Inv. bouwleges /omgevingsvergunningen	€ 1.786.559,-	€ 1.823.680,-	€ 1.481.797,-
Totale lasten	€ 3.966.739,-	€ 3.589.023,-	€ 3.214.188,-
Leges Burgerzaken	€ 953.893,-	€ 934.632,-	€ 938.883,-
Leges bouwvergunningen)	€ 1.522.351,-	€ 1.330.840,-	€ 1.512.952,-
Totale baten	€ 2.476.244,-	€ 2.265.472,-	€ 2.451.835,-
Saldo *	€ 1.490.495,-	€ 1.323.551,-	€ 762.353,-

* Dit saldo is inclusief kosten die niet doorgerekend mogen worden in de leges (zgn. niet verhaalbare kosten).

9. Overige heffingen**Marktgelden**

Onderstaande tabel geeft de baten en lasten van de marktgelden weer. De kosten van de kaasmarkt worden niet doorberekend aan de standhouders. De trendmatige tariefsverhoging van 2% wordt voor 2012 aangehouden.

Weekmarkt	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Lasten weekmarkten	€ 54.533,-	€ 79.784,-	€ 78.348,-
Baten weekmarkten	€ 48.045,-	€ 48.800,-	€ 52.800,-
<i>Saldo</i>	€ 6.484,-	€ 30.984,-	€ 25.548,-

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten van de jaarmarkt opgenomen.

Jaarmarkt	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Lasten jaarmarkt	€ 25.327,-	€ 37.331,-	€ 46.732,-
Baten jaarmarkt	€ 18.890,-	€ 25.200,-	€ 27.000,-
<i>Saldo</i>	€ 6.437,-	€ 12.131,-	€ 19.732,-

De baten en lasten van de streekmarkt zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Streekmarkt	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Lasten streekmarkt	€ 13.045,-	€ 15.357,-	€ 17.569,-
Baten streekmarkt	€ 6.801,-	€ 14.500,-	€ 14.790,-
<i>Saldo</i>	€ 6.244,-	€ 857,-	€ 11.569,-

Lijkbezorgingsrechten

Onderstaande tabel geeft de baten en lasten van de lijkbezorgingsrechten weer.

De tarieven lijkbezorgingsrechten zijn in 2011 buiten het inflatiepercentage van 2% extra met 8% verhoogd tot 10%. Dit genereerde een extra 8% meeropbrengst van € 50.000,- met een dekkingspercentage van 96%.

Voor 2012 wordt voorgesteld om niet meer dan 2% verhoging toe te passen.

<i>Lijkbezorgingsrechten</i>	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Lasten	€ 729.888,-	€ 730.448,-	€ 828.841,-
Baten	€ 581.584,-	€ 701.486,-	€ 701.500,-
<i>Saldo</i>	€ 148.304,-	€ 28.962,-	€ 127.341,-

Het tekort op de begraafplaatsen stijgt van € 29.962,- in 2011 naar € 127.341 in 2012 en € 75.000 in 2013.

Vanaf 2012 worden de onderhoudskosten MOP tbv begraafplaatsen functioneel geraamd op € 55.000.

Door indexering en uurwijzigingen stijgen de kosten met € 25.000. Voorts wordt in 2012 een eenmalig budget voor onderhoud derden ad € 30.000 geraamd (dit bedrag wordt vanaf 2013 als taakstellende ombuiging opgenomen).

Havengelden

Onderstaande tabel geeft de baten en lasten van de havengelden weer.

De havengelden worden verhoogd met een percentage van 2%.

<i>Havengelden</i>	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Lasten	€ 34.489,-	€ 66.603,-	€ 67.935,-
Baten	€ 28.260,-	€ 28.705,-	€ 29.279,-
<i>Saldo</i>	€ 10.229,-	€ 37.898,-	€ 38.656,-

Belastingdruk

Onderstaand voorbeeld laat de gemeentelijke belastingdruk zien over de jaren 2010, 2011 en 2012 van een gezin, woonachtig in Woerden, met één hond, in een woning met een gemiddelde waarde van € 255.452,- en met een waterverbruik van 240 m3 per jaar.

Belastingdruk	2010	2011	2012
Aan onroerende-zaakbelastingen	€ 249,00	€ 251,00	€ 255,00
Aan rioolheffing	€ 130,20	€ 135,60	€ 141,70
Aan afvalstoffenheffing (meerp.)	€ 255,00	€ 255,00	€ 255,00
Aan hondenbelasting	€ 61,20	€ 62,40	€ 63,60
Totaal aan belastingen	€ 695,40	€ 704,00	€ 715,30

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks een zogenaamde COELO-atlas uit. Deze atlas bevat een vergelijking van de bruto lokale lasten (bestaande uit OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing, woning met gemiddelde waarde, na aftrek van eventuele heffingskorting). In 2011 heeft het COELO een atlas van de lokale lasten uitgebracht. Op basis van een meerpersoonshuishouden neemt Woerden van de 444 gemeenten, in het overzicht van bruto lokale lasten de 160ste plek in. Hierbij geldt dat nummer 444 de hoogste (gemeente Blaricum met € 1165,-) en nummer 1 de laagste (gemeente Zevenaar met € 480,-) bruto lokale lasten oplegt. De hoogte van de brutowoonlasten geeft geen volledig beeld van de beschikbare middelen van de gemeente voor de bekostiging van voorzieningen. Daarvoor gebruikt het COELO de netto woonlasten. De nettowoonlasten zijn de woonlasten gecorrigeerd voor het feit dat gemeenten met dure woningen een lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen. In het overzicht van nettowoonlasten neemt de gemeente Woerden voor 2011 de 120ste plaats in van de 444 gemeenten. Dit betekende opnieuw een gemiddelde score voor de gemeente Woerden.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding van belastingen is in Woerden mogelijk voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting. Voorwaarde is dat de aanslag betrekking heeft op een woonlast voor een 'natuurlijk persoon'.

Voor kwijtschelding in de zakelijke sfeer is geen ruimte. Gemeenten mogen in principe wel een strenger beleid voeren dan hetgeen de rijksregeling toestaat, maar geen soepeler beleid.

De gemeente Woerden hanteert voor de kwijtschelding de norm die door het Rijk gegeven wordt aan de gemeenten, te weten 100% van de norm voor de bijstand. Bij een norm onder de 100% is er sprake van strenger beleid. Vrijwel alle inwoners die een aanslag gemeentelijke belastingen ontvangen en moeten rondkomen van een bijstandsuitkering of alleen een AOW uitkering en geen vermogen hebben, komen op basis van deze norm voor kwijtschelding in aanmerking. De regelgeving voor de kwijtschelding is neergelegd in de Leidraad Invorderingswet 1990.

PARAGRAAF 5 – ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De gemeente Woerden is ongeveer 8.994 hectare groot. Een deel daarvan bestaat uit openbare ruimte. Deze openbare ruimte bevat wegen, riolering, groen en openbare gebouwen. Alle, in deze openbare ruimte, aanwezige kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. In deze paragraaf worden de kaders geschetst voor het onderhoud aan deze kapitaalgoederen.

In deze paragraaf komen 6 hoofdonderwerpen naar voren:

- Integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, kunstwerken en meubilair)
- Riolering
- Baggeren
- Sportvelden
- Begraafplaatsen
- Gebouwen

1. Integraal beleid openbare ruimte

Op 6 juli 2009 heeft de gemeenteraad het beleidsplan "Integraal beleid openbare ruimte" (IBOR) vastgesteld. Hierin is vastgelegd op welk kwaliteitsniveau de openbare ruimte onderhouden dient te worden. De raad had de voorkeur uitgesproken voor niveau B. Echter vanwege de bezuinigingsopgave is dat niet meer overal mogelijk. Voor grote delen van de openbare ruimte wordt gekozen voor niveau C. Voor de onderdelen waarbij veiligheid het meest cruciaal is, is het nog mogelijk om niveau B te handhaven. Hierbij moet gedacht worden aan de speelvoorzieningen en de civiele kunstwerken. Ten opzichte van 2011 is er op het onderhoud € 250.000 bezuinigd. Dit is vertaald in de kwaliteitsniveaus die nagestreefd worden. Deze staan in de volgende tabel weergegeven.

		Hoofdwegen	Hoofdfietspaden	Centrum	Wijkcentrum	Bedrijventerrein	Verblijfsgroen	Natuurgebied	Woonwijk	Buitengebied
Schoon	Zwerfvuil	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Overige aspecten*	C	C	C	C	C	C	C	C	C
Heel en veilig	Verharding	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Groen	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Meubilair	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Speelvoorzieningen	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Beschoeiing	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Civiele kunstwerken	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Afvalbakken	B	B	B	B	B	B	B	B	B

*) Overige aspecten schoon: o.a. onkruid, bladafval, graffiti

De gekozen kwaliteitsniveaus staan hieronder kort toegelicht:

- Niveau B: Functioneel, sober en doelmatig. De openbare ruimte ziet er redelijk uit, er is regelmatig wat op aan te merken.
- Niveau C: Onrustig beeld, discomfort of hinder. In de openbare ruimte is behoorlijk wat schade en vervuiling aanwezig, er is behoorlijk wat op aan te merken. Incidenteel kunnen er onveilige situaties optreden. De openbare ruimte ziet er verloederd uit en er zijn meer klachten van bewoners te verwachten.

Ook is besloten om de achterstand in onderhoud in 10 jaar in te lopen. Veel van deze achterstanden worden veroorzaakt door de zettingen. Het inlopen in 10 jaar is dan ook verantwoord, omdat voor deze specifieke achterstanden over het algemeen geen kapitaalvernietiging optreedt. Ook is de veiligheid over het algemeen niet in het geding. De nadere uitwerking van de benodigde onderhoudsmaatregelen wordt vervolgens in beheerplannen gedaan. Deze worden na vaststelling van de begroting geactualiseerd.

Financieel

Voor het onderhoud en de vervanging van de openbare ruimte zijn de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting. De vervanging en reconstructie maatregelen worden daarbij gedeeltelijk met investeringen gefinancierd. Jaarlijks moeten de bedragen nog bijgesteld worden op basis van prijsstijgingen en areaaluitbreiding.

Verharding (wegen), straatreiniging en afvalbakken

Beleid

Voor het wegenonderhoud worden op basis van de inspectie uit de zomer 2009 het benodigde onderhoud bepaald. Hierin worden de doelstellingen vanuit het IBOR vertaald in concrete maatregelen. Het is de bedoeling om in 2012 een nieuwe inspectie uit te voeren die dan weer kan dienen als basis voor de maatregelen in 2013. Er is nog een onderhoudsachterstand aanwezig. Deze wordt met name veroorzaakt door de zettingen die in bepaalde gedeeltes van de gemeente hebben plaatsgevonden. Conform het besluit van IBOR worden deze achterstanden in 10 jaar weggewerkt. Dit is verantwoord, omdat voor deze specifieke achterstanden geen kapitaalvernietiging optreedt. Ook is de veiligheid over het algemeen niet in het geding. Bij het inlopen van de achterstanden worden allereerst de ergste stukken aangepakt. Het wegenonderhoud wordt zo goed mogelijk afgestemd op het onderhoud van de rest van de openbare ruimte (groen en riolering).

Financiën

Voor het onderhoud van de verharding, straatreiniging en meubilair zijn in 2012 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 1.582.000

Vervanging en reconstructie: € 2.955.000

De genoemde budgetten zijn inclusief het ophogen van de verharding.

Groen en speelvoorzieningen

Beleid

Ook voor het onderhoud van het groen en de speelvoorzieningen gelden de beleidskaders vanuit het IBOR. Op basis van deze kaders wordt het onderhoud uitgevoerd. Daarnaast is er een plan voor de vervangingsmaatregelen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met diverse andere plannen zoals het groenstructuurplan, het bomenplan, en de groenwerkplannen Molenvliet, Staatsliedenkwartier & Meander en Kamerik & Kanis. Het speelplaatsenbeheersplan uit 2002 en de daaruit voortvloeiende investeringen zijn uitgevoerd. De speelplaatsen worden nu conform de uitgangspunten van dit plan (en IBOR) onderhouden en waar nodig vervangen.

Financiën

Voor het groenonderhoud en de speelvoorzieningen zijn in 2012 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 1.711.000

Vervanging en reconstructie: € 867.000

De daadwerkelijk beschikbare budgetten € 250.000 lager dan de berekende budgetten. De verwachting is dat dit verschil vanwege de positieve marktsituatie opgevangen kan worden. Dit staat ook als risico in de paragraaf weerstandsvermogen vermeld.

Overig Meubilair

Beleid

Het overige meubilair wordt conform de doelstellingen vanuit IBOR onderhouden.

Financiën

Voor het onderhoud van het overige meubilair zijn in 2012 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 86.000

Vervanging en reconstructie: € 209.000

Beschoeiing

Beleid

De beschoeiingen in de gemeente Woerden zijn geïnventariseerd en geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie en de kwaliteitsdoelstellingen vanuit IBOR wordt het onderhoud en de vervanging ingepland.

Financiën

Voor het onderhoud van de beschoeiing zijn in 2012 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 181.000

Vervanging en reconstructie: € 1.195.000

Kunst In de Openbare Ruimte

Voor het regulier onderhoud aan kunst in de openbare ruimte is een bedrag van € 20.000 opgenomen.

Beleid

Eind 2007 / begin 2008 zijn alle kunstwerken (bruggen en tunnels) geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie en de kwaliteitskeuzes uit IBOR worden de prioriteiten bepaald. Dit is bepalend voor de onderhoudswerkzaamheden die aan de kunstwerken gaan plaatsvinden.

Financiën

Voor het onderhoud van de kunstwerken zijn in 2012 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 221.000

Vervanging en reconstructie: € 800.000

2. Riolering

Beleidskader

Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is een strategisch beleidsmatig plan, waarin een deel van het gemeentelijk milieu- en infrastructuurbeleid is vastgelegd. In het GRP zijn de volgende zaken opgenomen: de aanwezige voorzieningen, het beheer (onderhoud) en vervanging van de voorzieningen, de verbeteringsmaatregelen en een overzicht van de financiële gevolgen van het plan.

Eind 2008 is een nieuw gemeentelijk rioleringsplan vastgesteld voor heel Woerden, dat inzicht geeft in de noodzakelijke onderhouds- vervangings- en verbeteringsmaatregelen voor de periode 2009-2013. Daarnaast wordt momenteel voor het beheersysteem groen, riolering en wegen een koppeling met digitale kaarten gerealiseerd.

Begin 2012 wordt een herziene versie van het GRP verwacht. De aanleiding daarvoor is om een deel van de kosten van het onderhoud van watergangen (o.a. deel van structurele baggerkosten) te financieren vanuit de rioolheffing.

Financiën

Het uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie via de tarieven. Indien er sprake is van een incidentele verstoring (pieken of dalen), dan wordt een en ander geëgaliseerd middels een bijdrage of storting uit/ in de reserve riolering.

Voor 2012 worden naast de investeringen voor vervanging en renovatie van vrijverval riolering en mechanische riolering weer geïnvesteerd in milieumaatregelen, te weten € 781.700,-. Dit het afkoppelen van een aantal straten en optimalisatie van het verbeterd gescheiden stelsel in Snel & Polanen. Een deel van de voorgenen milieumaatregelen uit 2011 zullen ook in 2012 worden uitgevoerd. Deze investeringen waren al opgenomen in de programmabegroting van 2011.

In 2012 worden de tarieven conform het huidige Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) verhoogd met 2,5% exclusief de jaarlijkse inflatie. Hiermee wordt gezorgd voor een kostendekkend rioolrecht voor de lange termijn.

3. Baggeren

In samenwerking met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is in 2008 een nieuw baggerplan opgesteld. Ten opzichte van het vorige baggerbeheersplan is een achterstand in baggeren opgelopen. Het plan is op 6 juli 2009 door de gemeenteraad vastgesteld. Met het vaststellen van het nieuwe baggerplan is het financieel en planningstechnisch mogelijk om het baggeren op orde te brengen. In overleg met het Hoogheemraadschap is bepaald dat de achterstand in de baggerwerkzaamheden in 6 jaar ingelopen wordt. Met de uitvoering van dit plan wordt voldaan aan de eisen en wensen die het hoogheemraadschap aan de watergangen stelt.

Financiële consequenties

Het structurele beschikbare bedrag voor baggeren wordt conform het baggerplan opgehoogd. Daarnaast worden nog incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor het inlopen van de achterstand.

Jaar	structureel	incidenteel	totaal
2011	€ 400.000	€ 57.000	€ 457.000
2012	€ 400.000	€ 270.000	€ 670.000
2013	€ 400.000	€ 126.000	€ 526.000
2014	€ 400.000	€ 181.000	€ 581.000
2015	€ 400.000	€ 172.000	€ 572.000
Totaal	€ 2.000.000	€ 806.000	€ 2.806.000

4. Sportvelden

In het najaar 2007 heeft een adviesbureau opdracht gekregen een nieuw beheerplan buitensportaccommodaties op te stellen. Dit adviesbureau heeft een rapport 'beheerplan sportvelden en terreininrichting in de gemeente Woerden' opgesteld. Dit plan is opgesteld omdat een totaaloverzicht van beheer en renovatiekosten op lange termijn ontbrak. Met het opstellen van dit plan is hierin voorzien. Het beheerplan buitensportaccommodaties 2009-2018 is op 25 april 2008 door het college voorlopig vastgesteld. Het nieuwe plan is door de raad op 27 november 2008 vastgesteld en in de vergadering van 17 maart 2009 heroverwogen en opnieuw vastgesteld. Het plan dient als basis voor de prioriteiten 2009-2013. Hier wordt uitvoering aan gegeven.

5. Begraafplaatsen

Voor de begraafplaatsen is een bedrag van €828.841 beschikbaar.

Hiervoor zullen de begraafplaatsen op de meeste onderdelen worden onderhouden op niveau C en enkele onderdelen op niveau B zoals bijvoorbeeld de entree van de begraafplaatsen. Deze kwaliteitskeuze is gebaseerd op de IBOR methodiek.

Er wordt een project Rijnhof gestart.

6. Gebouwen**Gemeentelijk vastgoed**

In 2004 en 2005 is een inventarisatie gemaakt van het gebouwenbeheer. Deze inventarisatie heeft geresulteerd in een gemeentebreed gebouwenbeheersplan. Het gebouwenbeheersplan is vastgesteld door het college. Hieruit blijken de werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor het in goede staat houden van de gebouwen. Er was uitgegaan van een conditiescore tussen 2 en 3 volgens de NEN 2767: (cijfer 7 op een schaal van 10). Dit plan is vervolgens periodiek bijgewerkt en wordt als een dynamisch proces geactualiseerd.

In de notitie 'Staat van het gemeentelijke vastgoed' wat bij de 'Spelregels Vastgoed' aan college en raad aangeboden wordt is beschreven dat er aan een viertal knoppen gedraaid kan worden waardoor onder andere het onderhoudsniveau naar conditieniveau 3,5 – 4 gaat.

Deze verlaging is over een aantal jaren pas structureel financieel merkbaar. In 2012 en verder blijven we door deze actie wel binnen het beschikbare budget.

Onderwijsgebouwen

De basis van het integraal onderwijshuisvestingsplan wordt gevormd door een meerjarenonderhoudsplan. Elke drie jaar wordt het onderhoud van de schoolgebouwen meerjarig onderzocht. Het huisvestingsplan wordt daarbij nog uitgebreid met de extra voorzieningen die in een bepaald jaar moeten worden uitgevoerd en uitbreiding van schoolgebouwen die reeds gepland zijn. Via de opdracht Art-team Onderwijshuisvesting primair onderwijs zijn de procedures voor de zowel de scholen als ook de gemeente aanzienlijk vereenvoudigd. Per jaar stellen we gezamenlijk een jaarplan voor de uitvoering op.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

De afdeling Vastgoed zal een integrale rapportage opstellen met daarin opgenomen een strategische visie op het vastgoed. In de rapportage zullen ook alle financiële consequenties voor o.a. kapitaallasten, beheer en onderhoud uitgewerkt worden. Hierin wordt de bezuinigingsopdracht voor de komende jaren verwerkt.

PARAGRAAF 6 – VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Volgens artikel 26 van het BBV moet de begroting en het jaarverslag de paragraaf verbonden partijen bevatten. Volgens het BBV (art. 9, 15 en 69) moeten ten minste de volgende onderwerpen aan de orde komen in de paragraaf verbonden partijen:

- De beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten;
- De visie van de raad op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen zoals die zijn opgenomen in de programma's van de begroting;
- De beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie verstrekt over verbonden partijen: de naam en de vestigingsplaats; het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt; de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar; het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar; het resultaat van de verbonden partij.

Op grond van artikel 20 van de 'Verordening op de inrichting van de financiële organisatie, het financiële beheer en de uitgangspunten van het financiële beleid van de gemeente Woerden' dient ook het volgende te worden opgenomen in de paragraaf verbonden partijen; beëindigde verbonden partijen; nieuwe verbonden partijen; (gewijzigde) bestaande verbonden partijen en eventuele problemen bij verbonden partijen.

Definitie verbonden partij

Een verbonden partij is een privaatrechtelijk of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Een bestuurlijk belang heeft een gemeente wanneer ze zeggenschap kan uitoefenen via een bestuurszetel dan wel via stemrecht. Hieronder wordt verstaan dat namens de gemeente een burgemeester, wethouder, raadslid of ambtenaar de volgende functie(s) vervult bij een verbonden partij: lid van het algemeen of Dagelijks Bestuur, voorzitter, secretaris of penningmeester.

Een financieel belang heeft een gemeente indien de middelen die de gemeente ter beschikking stelt, verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

De gemeente Woerden heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen.

Lijst met verbonden partijen

De gemeente Woerden participeert in 2012 in de volgende verbonden partijen:

- Afvalverwijdering Utrecht
- Bank Nederlandse Gemeenten
- GGD-Midden-Nederland
- Vitens
- Milieudienst Noord-West Utrecht
- De Sluis werkvoorziening
- Stichting Urgentieverlening West Utrecht
- Recreatieschap Stichtse Groenlanden
- Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard
- Veiligheidsregio Utrecht
- Welstand en Monumenten Midden Nederland
- Stichting Klasse
- ParkeerService

Algemene beleidslijnen

Een van de uitgangspunten die de gemeente Woerden hanteert ten aanzien van de verbonden partijen is dat batige saldo's van jaarrekeningen van gemeenschappelijke regelingen teruggestort worden naar deelnemende gemeenten. Daarnaast is in de raad van juni 2003 een amendement aangenomen waarin is vastgelegd dat de bijdrage aan een gemeenschappelijke regeling niet verder mag stijgen dan de inflatiecorrectie zoals die ook in de gemeentelijke begroting wordt toegepast. Uitbreidingen van de taken van een gemeenschappelijke regeling moeten tijdig aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Bij het samenstellen van de (meerjaren) begrotingen voor 2012-2015 worden de gemeenten nog steeds geconfronteerd met de gevolgen van de economische crisis en het rijksbeleid hierop. De gezamenlijk Utrechtse gemeenten hebben 15 december 2009 besloten dat ook de Utrechtse gemeenschappelijke regelingen moeten meedelen in de rijksombuigingen. In sommige gevallen is de invulling van de ombuiging van 5% door de Verbonden Partij verwerkt, in andere gevallen lijkt de ombuiging niet realiseerbaar.

Toelichting partijen

1. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats: Soest

Openbaar belang

De AVU is een gemeenschappelijke regeling en werd in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Daarnaast is in 1995 een NV opgericht waarvan de gemeenschappelijke regeling AVU de enige aandeelhouder is. De N.V. AVU biedt de mogelijkheid tot maatwerkcontracten waaraan niet alle gemeenten behoeven deel te nemen.

Programma 4: Beheer openbare ruimte en infrastructuur

Betrokkenen: De provincie Utrecht en de 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht.

Beleidsdoelen

De afvalstromen zijn volgens afgesproken tarieven en methoden verwerkt. Tevens is er in 2009 een aanbestedingsprocedure afgerond voor de verwerking van het restafval in de periode vanaf 1 januari 2011 tot en met 31 december 2018 met een mogelijkheid tot een verlenging van deze periode met 2 maal één jaar.

Bestuurlijk belang

De gemeenten en de provincie Utrecht hebben allemaal een afgevaardigde bestuurder die hen vertegenwoordigt in het Algemeen Bestuur. De stemverhouding is gebaseerd op het aantal inwoners van de betreffende gemeente. De gemeenten in de provincie zijn verdeeld in 3 regio's. Iedere regio levert 2 leden uit het Algemeen Bestuur voor het Dagelijks Bestuur, daarnaast levert de stad Utrecht ook een bestuurslid. Een wethouder van de gemeente Woerden heeft zitting in het Algemeen Bestuur. Er is geen directe vertegenwoordiging in het Dagelijks Bestuur.

Financieel belang

De AVU sluit contracten af met verwerkers voor het transport, de overslag en de verwerking van diverse afvalstromen. De kosten worden op basis van de werkelijk aangeboden gewichten bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht samen met een opslag voor de apparaatskosten. Doordat de AVU geen weerstandvermogen heeft is de aansprakelijkheid van de gemeente Woerden echter in theorie niet gelimiteerd.

In onderstaande tabel is de bijdrage van de gemeente Woerden opgenomen (exclusief vereveningsbijdrage)

	Begroting 2010	Werkelijk 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Financiële bijdrage	€ 1.551.039,-	€ 1.551.418,-	€ 824.853,-	€ 830.792,-

Ontwikkelingen

De AVU ontwikkelt voortdurend initiatieven om aan haar doelstellingen te voldoen.

Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre het mogelijk is gezamenlijk een overslagstation te realiseren onder regie van de AVU. Dit voor na de huidige contractperiode (2019).

Door het gunstige aanbestedingsresultaat is de bijdrage met ingang van 2011 aanzienlijk lager geworden. Zie www.avu.nl.

2. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats: Den Haag

Openbaar belang: De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch banking.

Betrokkenen: Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).

Bestuurlijk belang: De gemeente Woerden heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Programma: Programma 8 'Financiën en Algemene dekkingsmiddelen'

Beleidsdoelen: Mogelijke kortlopende en langlopende leningen aangegaan bij de DNB en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren aandelen van de bank in zijn bezit.

Financieel belang: De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Woerden bezit 123.201 aandelen (= 0,225% van het totaal aantal aandelen). Het rendement in 2010 is € 2,30 per aandeel. Wat een totaal bedrag oplevert van € 283.362.

	Rekening 2010	Primaire Begroting 2010	Primaire Begroting 2011	Primaire Begroting 2012
Dividend BNG	€ 306.800	€ 175.000,-	€ 200.000,-	€ 200.000,-

In 2010 en 2011 viel de dividendontvangst aanzienlijk hoger (€ 306.800,- / € 283.300,-) uit dan begroot. In jaren voor 2010 kwam het ook voor dat het werkelijk ontvangen dividendbedrag onder het begrote bedrag lag.

Het te ontvangen dividendbedrag blijft toch in onzekere economische tijden een onzekere factor. In het halfjaarbericht 2011 van de BNG valt te lezen dat de BNG een groter deel van de winst in gaat houden. De BNG moet gaan voldoen aan de nieuwe eisen die een maximum stellen aan de verhouding tussen eigen vermogen en balanstotaal. Om hieraan te voldoen met de BNG het eigen vermogen versterken. Om haar eigen vermogen te versterken is het waarschijnlijk dat het dividend van de BNG een (forse) daling gaat laten zien. De details zijn echter nog niet bekend, deze details worden bekend bij de aandeelhoudersvergadering voorjaar 2012.

De (financiële) consequenties van het nieuwe dividendbeleid zal worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2013 en zonodig gemeld worden in de bestuursrapportage 2012.

3. G.G.D. Midden-Nederland

Vestigingsplaats: Zeist

Openbaar belang: De GGD is een dienst van gemeenten, ter behartiging van hun belangen op het gebied van de openbare gezondheidszorg. De GGD richt zich vooral op preventie: voorkomen van ziekten en bevorderen van gezond gedrag in een gezonde leefomgeving. Door regelmatig onderzoek te doen, heeft de GGD inzicht in de gezondheid van de inwoners van Midden-Nederland.

De doelstelling van de GGD is drieledig.

- Het bewaken en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners in het werkgebied door onderzoek, voorlichting, advies en gezondheidsprogramma's. Hierdoor kunnen we gezondheidswinst realiseren en consolideren.
- Een expertise - en uitvoeringsorganisatie zijn voor de gemeenten, gericht op preventie, acuut optreden, toegang tot zorg coördinatie, signaleren en smeden van ketens.
- Het bieden van preventie - en vangnetzorg en/of het bemiddelen tussen aanbieders en afnemers van zorg waar dit uit een oogpunt van openbaar belang noodzakelijk is.

Betrokkenen: Gemeenten Stichtse Vecht, Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Veenendaal, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden, IJsselstein, Utrechtse Heuvelrug, Zeist, Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg.

Bestuurlijk belang:

Het Algemeen Bestuur van de GGD bestaat uit één afgevaardigde per gemeente uit de regio. Deze vertegenwoordiger kan zowel raadslid als een wethouder van de desbetreffende gemeente zijn. Door de gemeenteraad wordt, de voorzitter inbegrepen, één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen. Eén lid van het college van Woerden treedt op als vertegenwoordiger van de gemeente Woerden in het Algemeen Bestuur namelijk de wethouder van volksgezondheid. In het Dagelijks Bestuur heeft een beperkt deel van de betrokken gemeenten een vertegenwoordiger zitten, namelijk de volgende gemeenten; Maarssen, Baarn, Houten, Utrechtse Heuvelrug, Lopik, Rhenen, Amersfoort.

Programma: programma 6 "Zorg en Welzijn"

Visie in relatie tot programma doel:

"Het bevorderen en beschermen van de gezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de bevolking in regio Midden-Nederland".

Van gemeenten wordt verwacht dat zij de GGD bij hun lokale beleid betrekken.

Beleidsdoelen: Zie 'openbaar belang'.

Concreet doel: het voorgenomen basistakenpakket en de afgesproken keuzetaken/maatwerk zijn uitgevoerd.

Uitvoeren van de 9 basistaken:

- Jeugdgezondheidszorg; maatwerk deel (collectief arrangement)
- Jeugdgezondheidszorg: Uniform deel
- Jeugdgezondheidszorg: Rijksvaccinatieprogramma jeugdigen
- Infectieziektebestrijding
- Technische hygiënezorg
- Medisch-milieukundige zorg
- Gezondheidsbevordering
- Epidemiologie
- Forensische zorg (basis)

Uitvoeren van maatwerk:

- THZ Inspecties
- Forensische zorg
- Netwerk MDO
- Plezier op school
- CJG (spreekuur Harmelen, tijdelijke coördinatoren, teambuilding)

Financieel belang: In onderstaand tabel is de bijdrage van de gemeente Woerden weergegeven.

	Begroting 2010	Werkelijk 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Financiële bijdrage	599.819	594.660	599.819	611.815

De bijdrage van Woerden is gebaseerd op de keuze uit de basistaken. Voor de basistaken geldt dat via de zienswijze op de begroting gestuurd kan worden. Per gemeente wordt jaarlijks verantwoording afgelegd.

Overige ontwikkelingen/ problemen:

- De GGD heeft de opdracht om 5% te bezuinigen; deze opdracht is nog niet gerealiseerd. Er is een discussie opgestart over de rol en positie van de GGD. Hier wordt de samenhang met de bezuinigingsdoelstelling meegenomen.
- In de GGD gaat een onderzoek starten naar de bestuurlijke en organisatorische inrichting van de jeugdgezondheidszorg
- Ook vinden verkenningen plaats over de samenwerking tussen GGD en VRU

Overige ontwikkelingen/ problemen: zie www.ggdmn.nl.

4. Vitens

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven.

Programma: Programma 8 'Financiën en Algemene dekkingsmiddelen'

Betrokkenen: diverse gemeenten en provincies.

Visie in relatie tot programma doel:

De visie over Vitens in relatie tot de realisatie van de doelstelling zoals die is opgenomen in programma 8 van de begroting betreft financieel belang. De gemeente heeft Vitens als verbonden partij opgenomen om zo bij te dragen aan een duurzaam goede, evenwichtige financiële positie van de gemeente.

Bestuurlijk belang

De gemeente Woerden is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht.

Financieel belang

De gemeente Woerden heeft in totaal 45.284 aandelen Vitens in haar bezit. Het rendement in 2010 is € 2,66 per aandeel. Wat een totaal bedrag oplevert van € 120.497.

	jaarrekening 2010	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Dividend Vitens	€ 128.202,-	€ 68.000,-	€ 93.000,-	€ 100.000,-

Overige ontwikkelingen:

Zie www.vitens.nl

5. Regionale Milieudienst Noord-West Utrecht

Vestigingsplaats: Breukelen

Openbaar belang:

De milieudienst ondersteunt en adviseert gemeenten bij het uitvoeren van milieutaken en het ontwikkelen van milieubeleid. Het leveren van een bijdrage aan het realiseren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en het versterken van de bestaande milieukwaliteit door inwoners, bedrijven en overheden te stimuleren tot milieuvriendelijk handelen en gedrag.

Betrokkenen: De gemeentebesturen van Woerden, Stichtse Vecht, Montfoort en De Ronde Venen en Oudewater.

Bestuurlijk belang

De bestuurlijke paraplu waaronder de milieudienst in het verleden heeft geopereerd, Bestuur Regio Utrecht, is in de oorspronkelijke vorm opgeheven. De milieudienst staat sinds 1 januari 2004 op eigen benen met een eigen gemeenschappelijke regeling. In deze regeling is ook vastgelegd dat het Algemeen Bestuur bestaat uit de wethouders van de deelnemende gemeente. Alle gemeenten hebben 1 stem in het Algemeen Bestuur. Uit de vertegenwoordigers in het Algemeen Bestuur worden de leden gekozen voor het Dagelijks Bestuur. De wethouder milieu van de gemeente Woerden is sinds februari 2011 voorzitter van het Algemeen en Dagelijks Bestuur.

Mutaties

Als gevolg van de gemeentelijke herindeling is het aantal gemeenten per 1 januari 2011 teruggebracht tot 5. De Ronde Venen en Abcoude zijn samengevoegd tot De Ronde Venen. Breukelen, Loenen en Abcoude zijn samengevoegd tot Stichtse Vecht.

Programma: Programma 3 "Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu"

Visie in relatie tot programma doel

De Milieudienst verzorgt de milieutaken van de gemeente. Hieronder valt het gehele scala aan milieutaken, van beleid tot uitvoering. De doelstellingen van het milieubeleid zijn vastgelegd in de Milieuvisie 2005 tot 2014, die in 2009 is herijkt. Voor de uitvoering van de milieutaken is de programmabegroting van de gemeente leidend, met uitzondering van milieutoezicht voor bedrijven, waarvoor op basis van de gemeenschappelijke regeling regionaal door het Algemeen Bestuur een programma wordt vastgesteld. De raad kan in de raad van mei een zienswijze met betrekking tot de begroting van de Milieudienst vaststellen en indienen bij het Algemeen Bestuur. Dit zijn de kaders waarbinnen de Milieudienst haar taken uitvoert.

Beleidsdoelen

Uitvoeren van het programma voor toezicht en handhaving conform het beleid dat regionaal is afgesproken en in de gemeenteraad is vastgesteld. Het uitvoeren van programma voor Natuur- en Milieu-Educatie. Uitvoering van het Plan van Aanpak van SLOK, waarvoor subsidie is verkregen.

Financieel belang

Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de vijf deelnemende gemeenten gezamenlijk het risico voor de milieudienst. Onderstaande tabel bevat een weergave van de bijdrage van de gemeente Woerden.

	Begroting 2010	Werkelijk 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Financiële bijdrage	1.124.822,-	1.114.807,-	1.066.820,-	1.051.855,-*

(*ex. BTW)

Overige ontwikkelingen/ problemen

In de toekomst is de mogelijke ontwikkeling van Regionale Uitvoeringsdiensten relevant. Dit wordt verder uitgewerkt in 2012. Daarnaast is er de intentie om te fuseren met de Milieudienst Zuidoost Utrecht. Voor meer informatie zie www.milieudienstnwu.nl.

6. Werkvoorzieningschap (WVS) De Sluis

Vestigingsplaats: Woerden

Openbaar belang: Het bieden van werk onder aangepaste omstandigheden voor mensen met een arbeidshandicap (Wet Sociale Werkvoorziening). Het bemiddelen van mensen met een arbeidshandicap (Wet Sociale Werkvoorziening) naar zo regulier mogelijk werk bij externe werkgevers.

Betrokkenen: De gemeentebesturen van Woerden, Montfoort, Oudewater en Bodegraven-Reeuwijk. Woerden heeft 60% van de stemmen in het Algemeen Bestuur.

Bestuurlijk belang: Door de gemeenteraad worden, de voorzitter inbegrepen, vijf leden en vijf plaatsvervangende leden aangewezen. De gemeente Woerden is vertegenwoordigd in het dagelijkse en algemeen bestuur. Een wethouder van Woerden is voorzitter van het Dagelijks Bestuur.

Visie in relatie tot programma doel: Iedereen doet mee naar vermogen.

Beleidsdoelen: De GR regeling voor de uitvoering van de WSW: Werkvoorzieningschap De Sluis WSW geïndiceerden zo regulier mogelijk moet werken, of via detachering of via begeleid werken;

Financiering met WSW budget;

In 2012 staat het aantal plaatsen begeleid werken en gedetacheerd werk bij externe werkgevers centraal. Het aantal personen in de beschutte werkomgeving bij De Sluis is zo klein mogelijk.

Naast bovenstaande samenwerking heeft de gemeente Woerden nog een tweede relatie met De Sluis.

Stichting De Wissel (N.V. De Sluis)

Voor re-integratieactiviteiten van de overige gemeentelijke doelgroepen (WWB, WIJ, WIW, e.a) heeft de IASZ stichting De Wissel opgericht;

Beleidsdoel van deze doelgroepen is maximale participatie gericht op uitstroom naar werk (De sturing van dit beleidsonderdeel wordt afgedekt binnen het programma werk en inkomen.);

Hierin zijn de gemeenten die het Werkvoorzieningschap hebben opgericht aandeelhouder. De wethouders van de gemeenten vormen de Raad van Toezicht van De Wissel.

Het Werkvoorzieningschap staat qua financiën los van de NV. Echter tekorten van het Werkvoorzieningschap worden aangevuld met winsten van de N.V.

Overig

De gemeente Woerden eigenaar van het gebouw aan de Carrosserieweg. De Sluis Groep huurt een deel van het gebouw.

Financieel belang Werkvoorzieningschap De Sluis (WSW):

De gemeenten dragen gezamenlijk het financiële risico, naar rato van het aantal WSW-plaatsen. Voor Woerden betekent dat een aandeel van ca 70%.

	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Financiële bijdrage	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-
Nieuwe ontwikkeling				€ 400.000,-

Er is geen financiële bijdrage voor de Sluis Groep begroot, dit is nl. al afgekocht middels de koop van het pand van de Sluis Groep. Daarnaast zijn er kosten per plaatsing voor inwoners uit Woerden. De totale kosten van het Werkvoorzieningschap worden door de NV de Sluis Groep gedragen, waardoor het resultaat nihil is. De NV moet volgens de meerjaren begroting in 2013 het negatieve vermogen hebben weggewerkt. Dat betekent t/m 2013 een jaarlijkse winst van ca € 450.000.

Voor 2012 is voor € 400.000,- aan nieuwe ontwikkelingen aangevraagd voor de Sluysgroep in verband met nieuwe wetgeving o.a.

Overige ontwikkelingen

De invoering van de Wet Werken Naar Vermogen (WWNV) in 2013 gaat gepaard met forse bezuinigingen op het gebied van re-integratie en participatie en veranderingen in het sociale domein. Verschillende doelgroepen worden samengevoegd en komen onder de regie van de gemeente te vallen. Vanwege de zich terugtrekkende rijksoverheid en de afname van de rijkssubsidies wordt de gemeentelijke regie op het sociale domein steeds belangrijker. Gemeenten moeten in het kader van de Wet Werken naar Vermogen aangeven op welke wijze zij de doelgroepen van die nieuwe wet, inclusief de niet/uitkeringsgerechtigden, gaan bedienen.

Middels een bestuursopdracht krijgt zal een regionale projectgroep een plan van aanpak te maken voor een nieuw construct dat per 1 januari 2013 gaat starten. In dit construct moeten de betrokken gemeenten regie kunnen voeren op en uitvoering geven aan de WWNV (SW en Re-integratie). Bij de uitvoering van de bestuursopdracht wordt de vorm (construct) voor regievoering op SW en Re-integratie op financieel, beleidsinhoudelijk en organisatorische aspecten gedefinieerd. Ook moet er een plan van aanpak voor de implementatie van dit construct gemaakt worden. Na afronding van de bestuursopdracht, de definitie van het nieuwe construct wordt in het eerste kwartaal 2012 het plan van aanpak bestuurlijk vastgesteld.

7. Stichting Urgentieverlening West-Utrecht**Vestigingsplaats:** Woerden**Openbaar belang:**

Het verlenen van urgentieverklaring voor een huurwoning aan woningzoekenden in de regio west Utrecht. De verklaringen worden afgegeven door de stichting op basis van sociale en medische indicaties. Deze worden opgesteld door een maatschappelijk werker en externe medische geneeskundigen.

Betrokkenen:

De gemeenten Stichtse Vecht (Maarssen, Breukelen, Loenen), De Ronde Venen (inclusief Abcoude), Woerden, Montfoort, Oudewater en Lopik.

Bestuurlijk belang

Woerden en De Ronde Venen zijn permanent lid van de regionale urgentiecommissie. De overige gemeenten rouleren in de commissie op basis van statuten en reglement.

Het Dagelijks Bestuur wordt uitgevoerd door Lopik. De wethouders van de deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur.

Programma: Programma 2 "Ruimtelijke ordening, wonen en grote projecten"

Visie in relatie tot programma doel

Er is geen eigen visie op de stichting voor de realisatie van de doelstellingen uit de programma's van de begroting. De stichting voert de Regionale Huisvestingsverordening 2006 gemeente Woerden gedeeltelijk uit bij mandaatbesluit van de deelnemende gemeenten.

Beleidsdoelen

De stichting heeft slechts één beleidsdoel namelijk het behandelen van circa 185 aanvragen verklaringen voor de regio per jaar. De verwachting is dat dit wordt gehaald in 2011. Voor Woerden is er geen afzonderlijk beleidsdoel omdat aanvragen niet zijn te sturen op lokaal niveau.

Financieel belang

De bijdrage van de gemeente is in onderstaande tabel weergegeven.

	Begroting 2010	Werkelijk 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Financiële bijdrage	16.877,-	19.040,-	16.877	18.082

De taken voor de behandeling van de aanvragen voor urgenties worden uitgevoerd binnen het bestaande financiële kader. Daarbij is vastgelegd dat de jaarlijkse lasten niet meer dan trendmatig zullen stijgen. In het meerjarenperspectief is uitgegaan van bestaand beleid.

Overige ontwikkelingen/ problemen

Er zijn geen specifieke ontwikkelingen of problemen te melden. De stichting is uitgebreid met de voormalige gemeente Maarssen per 1 januari 2011. Loenen, Breukelen en Maarssen zijn nu gemeente Stichtse Vecht.

8. Recreatieschap Stichtse Groenlanden**Vestigingsplaats:** Utrecht

Openbaar belang: Recreatieschap Stichtse Groenlanden is één van de schappen die valt onder het breder verband: Recreatie Midden Nederland. De regeling is getroffen ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de gemeente op het terrein van recreatie, natuur en landschap. Hieronder wordt begrepen de instandhouding en verbetering van voorzieningen en voor het hele grondgebied van de deelnemende gemeente een samenhangend beleid op het gebied van de openluchtrecreatie alsmede de natuur,- en landschapsbescherming te ontwikkelen.

Betrokkenen: De gemeentebesturen van Woerden, Utrecht, Nieuwegein, Maarssen, Houten, IJsselstein, Lopik, Maartensdijk en Provinciale Staten van Utrecht.

Bestuurlijk belang: De gemeenten wijzen elk twee leden van het Algemeen Bestuur aan. Tenminste een van deze leden dient lid te zijn van het College van Burgemeester en Wethouders. Ook de provincie wijst twee leden van het Algemeen Bestuur aan, waarvan er één lid dient te zijn van het college van Gedeputeerde Staten. Elk lid heeft een stem. Het Algemeen Bestuur benoemt uit zijn midden de leden van het Dagelijks Bestuur. Lid Dagelijks Bestuur: wethouder van financiën. Lid Algemeen Bestuur: wethouder van financiën.

Programma: Programma 3 "Cultuur, recreatie, economie en milieu"

Visie in relatie tot programma doel

De gemeente Woerden is van mening dat, ook met het oog op het toenemende belang van recreatie en toerisme in de samenleving, een samenwerking met het recreatieschap belangrijk is. Door middel van deze samenwerking kunnen betrokken partijen zich gezamenlijk inzetten voor het behoud van natuur, landschap en milieu, afstemming met sport,- en recreatieorganisaties, met ondernemers, consumenten, inwoners en andere overheden.

Beleidsdoelen

Het recreatieschap Stichtse Groenlanden behartigt de gemeenschappelijke belangen van de verschillende deelnemende gemeenten op het terrein van recreatie, natuur en landschap. Hieronder wordt begrepen de instandhouding en verbetering van voorzieningen en voor het hele grondgebied van de deelnemende gemeente een samenhangend beleid op het gebied van de openluchtrecreatie alsmede de natuur,- en landschapsbescherming te ontwikkelen. Doel is voorzieningen voor openluchtrecreatie buiten de bebouwde kom te ontwikkelen, beheren en onderhoud, zoals (zwem)plassen, picknickplaatsen, fiets,- en wandelpaden en kanoroutes. Het gaat om basisvoorzieningen: openbaar en (meestal) gratis toegankelijk.

Binnen de gemeente Woerden ontwikkelt, beheert en exploiteert het recreatieschap het recreatieterrein Oortjespad, en de terreinen Grutto, Reiger en Koekoek. Daarnaast is het schap verantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud van het fietsknooppuntensysteem en verschillende wandelroutes, met name rondom het recreatieterrein Oortjespad. Ook de oversteek over de Grecht, die in ontwikkeling is, ter hoogte van de Toegang en de Houtkade zal vanaf 2012 onder het beheer en onderhoud van het recreatieschap vallen.

Veranderingen

Het jaar 2012 is het derde jaar van de budgetperiode 2010-2013. Voor het jaar 2011 is op verzoek van de deelnemende gemeenten aan het Recreatieschap een verlaging van de deelnemersbijdrage toegepast van 5%. Daarnaast is in 2011 geen inflatiecorrectie toegepast. De lagere deelnemersbijdrage kon niet alleen worden gecorrigeerd door hogere inkomsten te genereren, waardoor de ook uitgaven moesten worden verminderd. Voor 2011 is op incidentele wijze gezocht naar een evenwichtige begroting door voor enkele investeringen geen geld beschikbaar te stellen, waaronder een nieuwe steiger op de plas Eend op het Oortjespad. Voor 2012 moet worden gezocht naar een structureel evenwicht.

De uitgangspunten voor 2012 zijn sober en voorzichtig. De bijdrage van de deelnemers blijft in 2012 op hetzelfde niveau als in 2011, wel wordt een inflatiecorrectie toegepast. Hiermee komt de bijdrage 2012 per inwoner op € 3,30 waarmee de bijdrage 2012 voor Woerden neerkomt op € 163.003,00.

Financieel belang

De onderstaande tabel geeft de bijdrage aan de Stichtse Groenlanden weer.

	Begroting 2010	Werkelijk 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Financiële bijdrage	€ 167.884,-	€ 169.122,-	€ 160.584	€ 163.003

Jaarlijks wordt het jaarprogramma en begroting vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Overige ontwikkelingen/ problemen: meer informatie is te vinden op www.recreatiemiddennederland.nl

9. Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard**Vestigingsplaats:** Woerden**Openbaar belang**

Uitvoering Archiefwetten en beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie. Op grond van de Archiefwet-1995 moeten besturen van overheden er zorg voor dragen dat hun archieven in goede en geordende staat verkeren. De uitvoering van deze bepaling geschiedt via archiefdiensten. Op grond van diezelfde wet zijn alle overheidsarchieven van 20 jaar en ouder in principe openbaar en voor iedereen kosteloos te raadplegen. Het RHC is belast met het wettelijke toezicht op het gemeentelijke beheer van nog niet overgebrachte archieven.

Betrokkenen

Gemeentes Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te Houten.

Bestuurlijk belang

Burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten wijzen elk uit hun midden één vertegenwoordiger aan die zitting neemt in de Archiefcommissie, alsmede een plaatsvervanger. De burgemeester van Woerden is voorzitter van de Archiefcommissie (Algemeen Bestuur) van het RHC.

Programma 1: Bestuur en organisatie**Visie in relatie tot programma doel:** n.v.t.**Beleidsdoelen:** n.v.t.**Financieel belang**

In onderstaande tabel is de bijdrage van de gemeente Woerden aan het RHC weergegeven, dit is bepaald op grond van de vastgestelde verdeelsleutel in de gemeenschappelijke regeling.

	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Financiële bijdrage	€ 197.568,-	€ 206.727,-	€ 182.455,-

De jaarrekening 2011 van het RHC wordt formeel vastgesteld door de Archiefcommissie in juni 2012.

Overige ontwikkelingen/ problemen

Overgang van analoge naar digitale dienstverlening via website. Inhaalslagen achterstand bewerking en toegankelijk maken van archieven. Vergroting publieksbereik via website. Intensiever toezicht op de dynamische archiefvorming bij de deelnemers.

[Zie www.rhcrijnstreek.nl](http://www.rhcrijnstreek.nl)

10. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)**Vestigingsplaats:** Utrecht**Openbaar belang**

Het doel van deze regeling is het door de Veiligheidsregio Utrecht realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crises in de Utrechtse gemeenten. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals: opvang en verzorging bij evacuatie, registratie van slachtoffers, voorlichting en nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk.

Betrokkenen

De Veiligheidsregio bestaat uit een samenwerking tussen de brandweer (BRUL), de politie, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer Utrecht (GMU) en 26 Utrechtse gemeenten.

Bestuurlijk belang

De burgemeester van Woerden maakt deel uit van het Algemeen Bestuur. In het Dagelijks Bestuur heeft Woerden geen vertegenwoordiging. De stemverhouding binnen het bestuur is op basis van een gewogen gemiddelde inwonersaantal.

Programma: programma 1 "Bestuur en organisatie"

Visie in relatie tot programma doel

De visie op de verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen zoals die zijn opgenomen in de programma's van de begroting.

Beleidsdoelen

Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht of het regionaal College van de politie. In het najaar 2010 is de VRU gestart met het maken van het beleidsplan VRU 2012 – 2015. Het risicoprofiel heeft hierbij mede als basis gediend. Het beleidsplan is een plan op hoofdlijnen en moet worden beschouwd als een verkenning van de beleidsontwikkelingen voor de komende vier jaar. De gemeente Woerden vindt een aantal onderwerpen zo belangrijk dat het bestuurlijk en ambtelijk een extra bijdrage levert aan het regiobreed uitwerken van deze thema's.

De Veiligheidsregio Utrecht gaat zich in 2012 met o.a. de volgende werkzaamheden bezig houden:

- De VRU gaat de door een (dreigende) ramp of zwaar ongeval getroffen gemeente(n) ondersteunen bij de uitvoering van de gemeentelijke crisisbeheersingstaken door middel van poolvorming;
- Gemeentelijke functionarissen opleiden en oefenen opdat zij adequaat invulling kunnen geven aan hun taak in de crisisbeheersing;
- Voorbereiden multidisciplinaire oefeningen en opleidingen;
- Zorgen voor een optimale informatievoorziening bij crisisbeheersing en rampenbestrijding;
- Een actueel beeld verkrijgen van de risico's in het verzorgingsgebied en beheer van risico-informatie;
- Effectmeting voor het naleving niveau toezicht en handhaving;
- Inventarisatie/verkenning van onderzoeken en ontwikkelingen op het gebied van zelfredzaamheid/burgerparticipatie;
- Het verbeteren van de informatie-uitwisseling met de partners in de geneeskundige keten en afspraken over opleiding, training en oefenen en invulling van operationele functies;
- Het ontwikkelen en beheren van pools voor: alle gemeentelijke processen, ambtenaren rampenbestrijding, voorlichters en procesverantwoordelijken;

Financieel belang

In onderstaande tabel is de bijdrage aan de VRU weergegeven. De bijdrage aan de VRU wordt bepaald op basis van de afspraken in de dienstverleningsovereenkomst (DVO). In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met een toename van de gemeentelijke bijdrage.

Financiële bijdrage	Begroting 2010	Werkelijk 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
VRU	€ 2.727.939,-	€ 2.901.340,-	€ 2.410.233,-	€ 2.562.988,-

Overige ontwikkelingen/ problemen

Vanaf 2012 zal het vraagstuk m.b.t. de huisvesting gaan spelen. De VRU zal een nieuw dekkingsplan opstellen waarbij onder andere gekeken wordt naar het overnemen van de brandweerkazernes.

11. Welstand en Monumenten Midden Nederland**Vestigingsplaats:** Bunnik

Openbaar belang: De Provinciale Utrechtse Welstandscommissie is in 1929 opgericht met als hoofddoelstelling “de instandhouding van het bouwkundig schoon, het landschaps- en stedenschoon”. In 1969 werd de vorm van de organisatie gewijzigd in een gemeenschappelijke regeling van Utrechtse gemeenten, echter, de doelstelling bleef dezelfde. In 1993 werd de gemeenschappelijke regeling gewijzigd, waarbij de naam werd aangepast in PUWC, Adviescommissie voor Ruimtelijke Kwaliteit. In 2005 is een nieuwe, meer toegankelijke naam gekozen: Welstand en Monumenten Midden Nederland.

Betrokkenen: Welstand en Monumenten Midden Nederland is opgedeeld in zes regio's. De gemeente Woerden maakt deel uit van regio II, evenals de gemeenten Lopik, Montfoort, Oudewater en IJsselstein.

Bestuurlijk belang: De gemeente Woerden wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de wethouder ruimtelijke ordening.

Programma: Programma 3 “Ruimtelijke Ordening, wonen en grote projecten/investeringen”.

Visie in relatie tot programma doel: De doelstelling van Welstand en Monumenten Midden Nederland is dat zij in de deelnemende gemeenten de instandhouding en bevordering van het bouwkundig schoon, de welstandszorg, het landschaps-, en stedenschoon en de ruimtelijke kwaliteit in zijn algemeenheid tot haar zorg heeft. Welstand en Monumenten Midden Nederland adviseert de gemeente Woerden dan ook omtrent deze zaken.

Financieel belang:

	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Financiële bijdrage	€ 59.740,-	€ 59.740,-	€ 59.740,-	€ 62.061,-

www.welmon.nl

Ontwikkelingen

Woerden gaat mogelijk uit de gemeenschappelijke regeling treden. We zijn bezig met het welstandsbeleid, maar wat er precies uit gaat komen is nog niet bekend. Misschien uittreden, misschien ook niet, wellicht krijgt WMMN een andere rol, misschien blijft het wel hetzelfde. Kortom, op dit moment nog een hoop onduidelijkheden over de exacte uitkomst.

12. Stichting Klasse**Vestigingsplaats:** Reeuwijk

Openbaar belang: De gemeente Woerden is van mening dat een verzelfstandigd bestuur voor het openbaar primair onderwijs de beste mogelijkheden biedt om het autonome beleidsvoerend vermogen van het openbaar primair onderwijs te versterken. De volgende motieven spelen hierbij een rol:

- Het schoolbestuur kan los van de politieke verhoudingen en opvattingen een eigen koers uitzetten;
- Het schoolbestuur kan zich, door een scheiding van lokale en bestuurlijke taken, concentreren op één bestuurlijke taak; namelijk het in stand houden, bevorderen en verbeteren van het openbaar primair onderwijs;
- Het schoolbestuur kan een eigen financieel beleid en beheer ontwikkelen dat is gericht op de belangen van het openbaar primair onderwijs;
- Het schoolbestuur kan zich in het overleg over de verdeling van de lokale (onderwijs) middelen, net als de overige schoolbesturen, als onbelemmerd belanghebbende presenteren;
- Direct en indirecte betrokkenen (ouders, personeelsleden, inwoners en maatschappelijke organisaties) kunnen eenvoudiger invloed uitoefenen op het bestuur.

Betrokkenen: Gemeenten Bodegraven, Gouda, Reeuwijk, Waddinxveen en Woerden (per 1-8-2008)

Bestuurlijk belang: De gemeente oefent zeggenschap uit via een bestuurszetel in het toezichthoudend orgaan (TO). Het TO ziet toe op het functioneren van het stichtingsbestuur en komt in principe tweemaal per jaar bijeen. Namens de gemeente heeft de portefeuillehouder onderwijs zitting in TO.

Programma: programma 5 'Jeugd, sport en onderwijs'.

Visie in relatie tot programma doel: Het gemeenschappelijk orgaan coördineert en oefent de bevoegdheden van de gemeenteraad uit als bedoeld in artikel 48 van de wet primair onderwijs, artikel 51 van de wet op de expertisecentra en in de statuten van de stichting, met uitzondering van de opheffing van scholen.

Beleidsdoelen

Zie openbaar belang.

Financieel belang: In onderstaande tabel is de bijdrage van de gemeente aan Stichting Klasse weergegeven:

	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Financiële bijdrage	€ 2.000,-	€ 2.000,-	€ 2.000,-	€ 2.000,-

Overige ontwikkelingen/ problemen

In de afgelopen jaren van behandeling van begroting en rekening is telkens gebleken dat er een groot verschil zit tussen de cijfers opgevoerd in de begroting, of gehanteerd bij de ombuigingsplannen en de uiteindelijke resultaten bij de rekening. Met andere woorden op papier is de begroting in evenwicht, maar in de praktijk komt vervolgens alsnog een negatief resultaat naar voren. Daarom is besloten maandelijks een overleg te houden met bestuursvoorzitter, penningmeester, de algemeen directeur en de voorzitter en secretaris van het Toezichthoudend orgaan om zo een beter beeld te krijgen van de ontwikkelingen binnen de stichting. De gesprekken zullen gaan over de voortgang op de maatregelen gericht op verbetering van de bedrijfsvoering en over de voortgang op het beheersbaar houden van inkomsten en uitgaven binnen de vastgestelde begroting. Het dagelijks bestuur van het Toezichthoudend orgaan zal zich in het voortgangsoverleg met de voorzitter en penningmeester van de stichting en de algemeen directeur inhoudelijk laten bijstaan door een extern adviseur die het dagelijks bestuur van het Toezichthoudend orgaan stichting Klasse inhoudelijk ondersteunt.

PARAGRAAF 7 – WEERSTANDSVERMOGEN

Inleiding

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de gemeente verplicht in de begroting en jaarrekening de beleidslijnen vast te leggen met betrekking tot het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft een cijfermatig inzicht in de buffer die Woerden heeft om tegenvallers op te vangen. Hierbij worden de niet uit de jaarrekening danwel begroting blijvende risico's vergeleken met onze niet-geoordeelde reserves oftewel reserves die kunnen worden ingezet voor acute tegenvallers.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn, te dekken (art.11 BBV). We onderscheiden 2 vormen:

Weerstandscapaciteit (incidenteel)

Het vermogen om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau. De middelen die dat vermogen bepalen zijn:

- De algemene reserve.
- De in de begroting opgenomen ramingen voor onvoorziene uitgaven voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven.
- Het incidentele rekeningsaldo dat nog niet aan de algemene reserve is toegevoegd.
- De stille reserves, voor zover deze op korte termijn materieel te maken zijn.
- Het bedrag aan bestemmingsreserves en voorzieningen wordt niet meegerekend, aangezien aan deze bedragen een verplichting of doelstelling ten grondslag ligt.

Weerstandscapaciteit (structureel)

Het vermogen om onverwachte tegenvallers structureel in de lopende begroting op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. De middelen die dat vermogen bepalen zijn:

- De resterende belastingcapaciteit
- De in de begroting opgenomen ramingen voor structurele (dus cumulatief geraamde) onvoorziene uitgaven voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven
- Het structurele rekeningsaldo voor zover nog niet in de begroting verwerkt.

In onderstaande tabellen wordt de opbouw van de weerstandscapaciteit per 1 januari 2012 weergegeven.

Incidenteel	Bedrag in €
Algemene reserve + renterisico raming per 1-1-2012	9.332.660
Stille reserves	p.m.
Totale weerstandscapaciteit	9.332.660 + p.m.

Post onvoorzien	Bedrag in €
Post onvoorzien 2012	124.875

Gelet op de risico's, die de gemeente Woerden loopt en gezien de onzekere financiële toekomst is besloten het weerstandsvermogen (=algemene reserve) vast te stellen op minimaal € 100 per inwoner oftewel € 5.000.000.

Specificatie weerstandscapaciteit

Algemene reserve + renterisico

De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Woerden wordt bepaald door de stand van de algemene reserves en de renterisicoreserve. De algemene reserve functioneert in eerste instantie als weerstandscapaciteit. Eventuele negatieve saldi van jaarrekeningen worden ten laste van deze reserve gebracht. Ook als er sprake is van nadelige saldi bij andere reserves wordt de algemene reserve ingezet om dit nadelig saldo te neutraliseren. De renterisicoreserve dient in eerste instantie om het risico van de ontwikkeling van de rente af te dekken. Tot de algemene reserves wordt ook gerekend de reserve meerjarenperspectief. Deze reserve wordt gebruikt ter dekking van incidentele prioriteiten. Het saldo van deze reserve neemt af en voeding vindt niet meer plaats, zodat er in feite sprake is van een aflopende reserve, welke in 2013 kan worden opgeheven.

Stille reserves

Met stille reserves worden activa bedoeld die niet of nauwelijks gewaardeerd zijn op de balans (of tegen € 0), maar die in het economische verkeer wel een waarde hebben. Tevens moeten deze activa direct verkoopbaar zijn en dus niet noodzakelijk zijn voor de directe uitvoering van de taken. Deze "overwaarde" is vooralsnog als pm opgenomen.

Post onvoorzien

Ter dekking van onvoorziene begrotingsuitgaven in de loop van het jaar is in de begroting een budget onvoorzien opgenomen. Dit budget is gebaseerd op een norm van € 2,50 per inwoner.

Risicobeleid en risicomanagement

Nota risicomanagement

In 2009 is een nota risicomanagement vastgesteld door het college. Risicomanagement wordt daarin onderscheiden in drie fasen: het identificeren van risico's, het analyseren van risico's en het voorkomen en beheersbaar maken van risico's. In de afdelings- en projectplannen moeten risicoparagrafen worden opgenomen. De afdelingsmanager c.q. de projectleider is daarvoor verantwoordelijk. De risicoparagrafen worden 'bewaakt' door de afdelingscontrollers en waar nodig besproken tijdens de checksessies. Op deze wijze is er in beginsel een voortdurend actueel overzicht van de bestaande risico's en de stand van zaken met betrekking tot de beheersmaatregelen.

Risicomanagement en het weerstandsvermogen

Idealiter ontstaat het gewenste weerstandsvermogen door de weerstandscapaciteit direct te koppelen aan de concrete risico's. Momenteel is deze koppeling nog niet mogelijk, omdat de risico's weliswaar periodiek worden geïnventariseerd, maar nog geen financiële vertaalslag wordt gemaakt. Als alternatief voor deze koppeling wordt een norm van de provincie Utrecht gehanteerd. Deze geeft voor gemeenten met een laag risicoprofiel een bedrag van € 50,- per inwoner aan en voor een gemeente met een gemiddeld risicoprofiel € 100,- per inwoner. Zoals gezegd heeft Woerden ervoor gekozen minimaal € 100,- per inwoner aan te houden.

In de nabije toekomst wil Woerden wel komen tot een inzichtelijke verhouding tussen de geïnventariseerde risico's en de weerstandscapaciteit. Daarvoor is nodig dat in het kader van de risico-inventarisaties die periodiek reeds plaatsvinden de (rest)risico's worden gekwantificeerd. Door in het kader van de 2^e bestuursrapportage 2011 hiermee te beginnen moet nog vóór het begrotingsjaar 2012 meer inzichtelijk worden hoe hoog ons weerstandsvermogen moet zijn.

Het beleid omtrent de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's zich voordoen en de financiële positie van de gemeente wordt aangetast, moeten maatregelen worden genomen. Het volgende is dan van toepassing.

Er worden beheersmaatregelen getroffen. Indien deze beheersmaatregelen niet werken wordt gekeken of de financiële schade betaald kan worden uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten. Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is zal een beroep worden gedaan op de betreffende reserve(s).

Inventarisatie van de risico's

Artikel 11 BBV verlangt in de paragraaf weerstandsvermogen een inventarisatie van de risico's. Hieronder volgt een overzicht van de risico's die ook na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel (rest)risico laten zien, waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen.

Budgettaire risico's

Algemene uitkering.

De algemene uitkering is het belangrijkste dekkingsmiddel voor de (meerjaren)begroting. Door deze 'optimistisch' te ramen ontstaat een risico op de begroting. Aan de andere kant is het zo dat de algemene uitkering, waarvan de omvang in beginsel (ruim) voor aanvang van het begrotingsjaar bekend is, meestal direct in de exploitatie wordt vertaald: valt de omvang mee, dan is er ruimte, valt de omvang tegen, dan leidt dit direct tot bezuinigingen. Wij willen deze lijn handhaven en de hoogte van de algemene uitkering niet beschouwen als een risico, waarvoor het weerstandsvermogen dekking kan bieden.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in werking getreden. Onder de Wmo wordt een groot aantal regelingen gebracht. Voor een deel betreft het regelingen die al langer door de gemeenten worden uitgevoerd, zoals de 'oude' Wet voorzieningen gehandicapten (WVG). De middelen voor deze bestaande taken zijn al sinds jaren in het gemeentefonds ondergebracht. Voor een deel betrof het nieuwe regelingen, waarvoor nieuw geld naar de gemeenten komt.

Dit alles betekent dat risico's van budgettekorten voor rekening van de gemeente komen. Deze risico's zijn met name aanwezig bij de voorzieningen: de verstrekking van huishoudelijke hulp, woon- en vervoersvoorzieningen en rolstoelen. De gemeente heeft hiervoor namelijk een zorgplicht ten opzichte van haar burgers. Dit deel van de Wmo is een open einde regeling, waarvoor geldt dat de omvang van de zorgvraag, zeker waar die bepaald wordt door een demografisch verschijnsel als de vergrijzing, op korte termijn nauwelijks te beïnvloeden is.

Er is een reserve van € 1 miljoen, waarmee in ieder geval de risico's van 2012 en 2013 kunnen worden opgevangen. De afdeling heeft de opdracht gekregen met spoed maatregelen voor te bereiden die het risico op budgetoverschrijding beperken. Voor het begrotingsjaar 2012 (en 2013) is de kans dat de WMO-voorzieningen leiden tot een beroep op de weerstandcapaciteit daarom uiterst gering. Voor de langere termijn is reeds een beleidsinitiatief ingericht dat moet leiden tot beheersing van dit risico. Wij zullen de voortgang en de effectiviteit daarvan zorgvuldig bewaken.

Wet Buig/ WSW en Participatiebudget

Als gevolg van de kredietcrisis is de verwachting dat het aantal bijstandsgerechtigden aanzienlijk zal groeien. In beginsel krijgt de gemeente op basis van het 'objectief verdeelmodel' een kostendeekkende bijdrage van het rijk. Omdat de WWB c.a. open einde regelingen zijn, bestaat er een risico van overschrijding. Dit risico wordt door de afdeling Sociale zaken beheerst door een strikte toets op de rechtmatigheid van de bijstandverlening en een zo effectief mogelijk re-integratiebeleid. Om deze reden stellen wij de raad in deze begroting dan ook voor om een deel van de korting die het rijk doorzet op het participatiebudget te compenseren. Desalniettemin blijft er een risico van groei van het aantal bijstandsgerechtigden.

Decentralisatie WWNV

De ledenvergadering van de VNG heeft op 8 juni jl. vastgesteld dat zij het onderhandelaarsakkoord in het kader van het bestuursakkoord voor haar rekening kan nemen met uitzondering van onderdeel 6.1, "werken naar vermogen". Over de decentralisatie van deze regeling wordt nog steeds onderhandeld. Het is bekend dat de huidige plannen een aantal niet geringe risico's met zich meebrengen. Zo valt te verwachten dat de kosten van herstructurering van de SW-sector aanmerkelijk hoger zullen uitvallen dan de vergoeding die het rijk (tot nu toe) bereid is beschikbaar te stellen. Hoewel op macroniveau wel een beeld valt te schetsen van de financiële gevolgen voor gemeenten, valt momenteel onmogelijk te becijferen welke gevolgen dit voor Woerden zou hebben. Daarnaast zijn de voorwaarden rond deze decentralisatie nog niet uitonderhandeld. Vandaar dat we vermelding van deze ontwikkeling in deze paragraaf wijs achten.

Milieuaangelegenheden

In algemene zin geldt dat er voor de gemeente altijd een financieel risico aanwezig is van saneringen van (on)bekend zijnde locaties met bodemverontreiniging en van het verwerken van vrijkomende licht verontreinigde grond in ontwikkelingsgebieden. De algemeen gestelde risico's zijn vooraf niet aan te geven en worden sterk bepaald door factoren als eigendomssituatie, oorzaak van de bodemverontreiniging, eigen werken waar vrijkomende grond in kan worden verwerkt en dergelijke.

Wettelijke aansprakelijkheid

De landelijke tendens is dat het aantal schadeclaims de afgelopen jaren aanzienlijk is gestegen. Als oorzaken kunnen worden genoemd het Nieuw Burgerlijk Wetboek (invoering risicoaansprakelijkheid), invoering van de Algemene wet bestuursrecht (aanzienlijke versterking van de positie van de burger ten opzichte van de overheid) en de toenemende mondigheid van de burger.

In Woerden vallen de aansprakelijkheidsschades tot op heden mee. Deze constatering moet echter niet leiden tot een verslapping van de aandacht c.q. het beleid. Het is én blijft namelijk van groot belang om schadepreventief te werken. Door verzekeringsmaatschappijen en de VNG wordt hierop voortdurend gewezen.

In het kader van preventief werken zij opgemerkt dat onder andere goed en regelmatig onderhoud van wegen, de klachtenlijn, het nauwkeurig naleven van procedures met betrekking tot verlening van vergunningen, adequate

behandeling van ingediende bezwaarschriften (bijvoorbeeld toetsen van bezwaarschrift door toetsingscommissie, als bedoeld in art. 25 algemene voorwaarden OVO etc. tot de aandachtspunten behoren.

Wet Ketenaansprakelijkheid

De gemeente kan op grond van de Wet Ketenaansprakelijkheid aangesproken worden voor het niet afdragen van belastingen en premies sociale verzekeringen door aannemers. Over de werkingssfeer van de Wet Ketenaansprakelijkheid is inmiddels meer duidelijkheid ontstaan. In het kader van deze wet is de gemeente niet aansprakelijk als het gaat om de aanleg van gemeenschapsvoorzieningen, zoals wegen, rioleringen en watergangen in het openbaar gebied.

Dit is het leeuwendeel van de projecten. Bij projecten die niet onder openbare voorzieningen vallen, is de wet wel volledig van toepassing. Hierbij valt te denken aan het ophogen van bouwterreinen en andere zaken die voor de verkoop bestemd zijn.

De omvang van het risico is dus niet erg groot. Om het risico te beperken kunnen maatregelen genomen worden. Naast het opvragen van verklaringen van goed betaaldedrag kan gebruik gemaakt worden van zogenaamde G-rekeningen voor betalingen aan aannemers.

Garantieverleningen

Door waarborging van geldleningen en andere garantieverplichtingen ten behoeve van verenigingen en instellingen loopt de gemeente financieel risico.

Het bedrag aan gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen bedraagt ongeveer € 12 miljoen. Sinds 1 januari 1995 is de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen zich gaan bezighouden met het verlenen van hypotheekgaranties. Ook de deelneming in eventuele verliezen vindt plaats via genoemde stichting. Per 1 januari 1999 is de Nationale Hypotheek Garantie uitgebreid met een garantie voor door eigenaars/bewoners af te sluiten leningen voor het aanbrengen van verbeteringen aan de woning.

Gezien het feit dat de garantieverlening voor de aankoop van een eigen woning per 1 januari 1995 is overgenomen door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen is het risico voor de gemeente zeer laag. In de afgelopen periode heeft alleen in 2007 de Nationale Hypotheek garantie 1 verlies moeten incasseren van € 10.221.

BTW

Op het moment van opstellen van deze paragraaf weerstandsvermogen is nog geen definitieve uitspraak van de rechtbank inzake de BTW vriendelijke structuur die de gemeente toepast op de Brede Scholen. Er loopt momenteel een beroepsprocedure over deze structuur bij de Hoge Raad. De zaak draait er om of er al dan niet recht op teruggave van de BTW is (m.a.w. is de betaalde BTW aftrekbaar voor de gemeente?)

De Advocaat-Generaal van de Hoge Raad heeft in een vergelijkbare zaak geconcludeerd dat het er recht op teruggave van BTW is. Het is echter geen zekerheid dat de Hoge Raad de conclusies van de Advocaat-Generaal overneemt. Een uitspraak van de Hoge Raad kan ook nog enige tijd op zich laten wachten. Een voor de gemeente nadelige uitspraak van de Hoge Raad kan echter gevolgen hebben voor de bouw van de nieuwe brede School in Harmelen. Het beschikbaar gestelde krediet is er momenteel op gebaseerd dat de BTW volledig aftrekbaar is. Mocht de uitspraak van de Hoge Raad zijn dat deze BTW niet aftrekbaar is, ontstaat een tekort in het krediet van (naar inschatting) 2,2 miljoen euro. Het college heeft in haar vergadering van 13 september 2011 besloten om dit bedrag te definiëren als risico.

BRAVO-projecten

Samen met het Rijk en de provincie Utrecht wordt gewerkt aan de zgn. Bravo-projecten. In deze projecten, die een lange doorlooptijd kennen tot de uiteindelijke realisatie, gaat veel geld om, waardoor grote financiële risico's worden gelopen. Door de lange doorlooptijd kan er ook sprake zijn van aanzienlijke kostenstijgingen als gevolg van inflatie en gewijzigde marktomstandigheden. Door de betrokken partijen wordt zowel individueel als samen gewerkt aan risicomanagement en projectbeheersing.

SISA (Single information, single audit)

Bij de jaarrekening wordt een zgn. SiSa-verklaring opgenomen. Hierdoor hoeft niet voor elke specifieke uitkering een aparte accountantsverklaring te worden opgesteld, maar kan worden volstaan met één verklaring.

Het risico wordt gevormd door het feit dat de verstrekking van de rijksvergoeding is gekoppeld aan het voldoen aan voorwaarden, waaraan in de praktijk niet is voldaan. Het kan zijn dat de rijksbijdrage dan geheel of gedeeltelijk terugbetaald moet worden. Als het geld ook niet is uitgegeven, dan vormt dat geen probleem. Het risico manifesteert zich concreet als het geld is uitgegeven, maar niet aan de voorwaarden wordt voldaan.

IBOR

IBOR (onderdeel groen)

Binnen het IBOR is er voor de gemeente op dit moment sprake van een positieve marktsituatie. Dit is vertaald in de beschikbare budgetten voor IBOR (onderdeel groen). Dat brengt echter wel het risico met zich mee dat als de marktsituatie verandert, de budgetten onvoldoende zullen zijn. Voor het onderdeel groen zijn binnen IBOR de daadwerkelijk beschikbare budgetten € 250.000 lager dan de berekende budgetten. De verwachting is dat dit verschil vanwege de positieve marktsituatie opgevangen kan worden. Omdat er ook een kans bestaat dat de aanbesteding tegenvalt is het risico hier opgenomen.

Risico's op eigendommen

Grondbedrijf

De exploitatie van grond kent financiële risico's. Kosten, zoals grondverwervingen en overige kosten, en de daaruit voortvloeiende rentelasten, worden normaliter gedekt door inkomsten uit grondverkoop. Aan zowel de kosten als de opbrengstenkant kunnen zich risico's voordoen. Kosten van verwervingen, milieusanering of bijvoorbeeld het bouw- en woonrijp maken kunnen tegenvallen, de uitkomst van aanbestedingen is niet altijd voorspelbaar en de inkomsten uit grondverkoop kunnen door conjuncturele ontwikkelingen of wensen van woonconsumenten veranderen. Een belangrijk risico is het afwijken van de vooraf bepaalde plannings. Vertraging in de uitgifte van al verworven grond leidt tot grote renteverliezen. Het is dus zaak binnen de grondexploitatie alert te zijn op ontwikkelingen die van invloed zijn op de kosten en baten en deze tijdig te signaleren, te rapporteren en te verwerken. De grondexploitatie waarbinnen sprake is van verwerving, bouw- en woonrijp maken of uitgifte worden jaarlijks geactualiseerd en ter vaststelling aan de raad aangeboden. Daarnaast is het zaak om de eventuele risico's in de grondexploitatie financieel af te dekken. In de door de raad op 15 februari 2006 vastgestelde nota *Vaste grond voor beleid* zijn de kaders voor het weerstandvermogen binnen het grondbedrijf vastgelegd. Daarin is ook de werkwijze geformaliseerd om in elke grondexploitatie een voorziening op te nemen om (voorzienbare) risico's op te kunnen vangen. Die voorziening is gekoppeld aan de nog te realiseren opbrengsten. Voor woningbouw wordt daarbij uitgegaan van 5% en voor bedrijven van 10% van de nog te realiseren opbrengsten. Deze percentages worden beschouwd als kritische ondergrens. Indien alle opbrengsten zijn gerealiseerd en er geen beroep is gedaan op de risicovoorziening valt deze vrij en komt ten goede aan het exploitatiesaldo.

De resultaten van de af te sluiten exploitaties worden verrekend met de algemene reserve van het grondbedrijf. Deze algemene reserve dient ter dekking van onvoorzienbare risico's. Het is dan ook van belang deze reserve op een bepaald minimumniveau te houden. Ter zake wordt verwezen naar de nota "Vaste grond voor beleid" vastgesteld op 15 februari 2006. De paragraaf Grondbeleid in deze begroting gaat uitgebreid in op de omvang en samenstelling van de algemene reserve van het grondbedrijf. We volstaan hier met de vermelding dat deze reserve naar verwachting (stand van zaken eind 2011) zo'n 1,45 maal de gewenste omvang zal bedragen. Dit betekent dat binnen het grondbedrijf voldoende reserves aanwezig zijn en een beroep op de weerstandscapaciteit (als uiteindelijke achtervang) niet te verwachten valt.

Voor de complexen Defensie-eiland en Oranjestraat zijn risicovoorzieningen gevormd voor resp. € 12.450.000 en € 510.844. Na overleg met de accountant wordt de rente van deze risicovoorzieningen toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf.

Bibliotheek

In het kader van het meerjarenperspectief is een bedrag van € 200.000,-- opgenomen als bezuiniging. Het realiseren van de complete bezuiniging is onzeker. Het gaat dan om een deel van € 50.000,--

Gebouwen De Sluis/Meurs

In de afgelopen jaren heeft de gemeente Woerden het zgn. Sluisgebouw en het bedrijfspand van Meurs aangekocht. In eerste instantie zijn deze gebouwen ingebracht in een grondbedrijfcomplex. De accountant is hiermee niet akkoord gegaan, als gevolg waarvan deze gebouwen zijn overgeheveld naar de exploitatiebegroting. Een financieel risico wordt gelopen als huurcontracten worden beëindigd vooruitlopend op een definitieve bestemming van het gebouw.

Bij resultaatbestemming van de jaarrekening 2008 is besloten tot de vorming van een reserve om financiële nadelen te kunnen opvangen. Tevens werd aan het zgn. Sluisgebouw geen rente toegerekend, maar wordt deze verrekend via de reserve renterisico. Met ingang van 2011 wordt wel rente toegerekend.

Vaststellingsbesluit

Vastgesteld door de raad van de gemeente Woerden in de openbare vergadering van .

De Griffier

De voorzitter

E.M. Geldorp

Mr. H.W. Schmidt